

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: Danmarks kommunistiske Partis 24. kongres

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 1973

Emne:Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 8

Relateret:

Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

Danmarks kommunistiske Partis
24. kongres

Danmarks kommunistiske Partis 24. kongres

*Centralkomiteens beretning og
virksomhedsberetning*

*Diskussionsindlæg
og slutord ved afslutningen
af diskussionen*

Kongressens vedtagelser og valg

*Udenlandske gæster og hilsener
til kongressen*

Forlaget Tiden 1973

Forord

Denne bog handler om et særligt afsnit af Danmarks historie. Om perioden fra 1970-73, og de mange kampe og erfaringer samt nogle resultater, arbejderklassen i denne tid vandt. Bogen adskiller sig fra andre bøger! Hver eneste side er skrevet af et kollektiv, bestående af unge og gamle, arbejdere og intellektuelle, af aktivisterne i det kommunistiske parti. Dens sammenfatninger er gjort af den 24. kongres i Danmarks kommunistiske Parti. En kongres der vurderede den periode vi havde været igennem og trak perspektiverne op, for hvad halvfjerdsernes kampe skulle give af nye fremskridt for det arbejdende Danmark.

Ofte har fjenderne af demokrati og socialisme søgt at ignorere os, eller bagtalt vor bevægelse. Alligevel var og er der voksende respekt omkring kommunisternes politik og mål. Danmarks kommunistiske Partis 24. kongres bekræftede såvel den øgede autoritet som den stadig voksende enhed i kampen for et socialistisk Danmark. I stigende tal drages arbejderklassen og ungdommen af socialismens magnetfelt — de vil et nyt Danmark. Utilfredsheden med det bestående har bredt sig som ringe i vandet og i den seneste tid — medlemskabet af EF — vokser denne utilfredshed over til aktiv modstand. Netop i en sådan tid er det nødvendigt med et parti af en ny type — et revolutionært, et kommunistisk parti, der forener dagens kampe med fremtidens mål og forbinder bestræbelserne på national frihed med en verdensomspændende international solidaritet!

Ikke mindst af de førnævnte grunde bør denne bog studeres og betragtes som en vejledning for hvordan vi vinder retten til at bestemme Danmarks fremtid. Den skal ikke »kun« være kommunisternes, men bruges af alle der kæmper mod storkapitalen, EF og Nato, som en god vejledning til aktiv handling. Kommunisterne har aldrig været sig selv nok — ej heller i denne situation, hvor kampen, efter medlemskabet af EF, er gået ind i en ny fase. Vi ønsker tværtimod, at en bred samling af folkets kræfter, for demokrati, national uafhængighed, skal forenes med arbejderklassens aktionsenhed for et bedre Danmark.

Men læs nu selv hvad kommunisterne vil — hvilke forslag vi stiller og den måde hvorpå vi ser mulighederne for de forandringer i styrkeforholdet, der gør det danske folk til herre i sit eget hus.

Knud Jespersen.

Partiet

Pletter af blod på asfalt,
— lange fangedage,
— mørke fængselsnætter.
Den fineste såsæd,
— der gav ringe høst,
— er det partiet?

En hård knyttet næve,
— en blinkende spydspids,
— et lyn, — en hammer.
Strejker, der er vundet,
— strejker, der er tabt,
— er det partiet?

Det tunge seje slid,
— agitation og forklaring,
— søvnige aftenmøder,
— vanskelige kundskaber
— fra tykke bøger,
— er det partiet?

Hvem smiler tilfreds
— ad fjenders had.
Hvem hærdes
— af forkætring.
Hvem styrkes
— af modgang.
Partiet.

Hvem skriver parolerne,
— og stiller kravene.
Hvem går i spidsen
— og dirigerer slagene.
Hvem gør afmagt — til magt,
— og håbløshed til håb.
Partiet.

Hvem led de største tab,
— hvem bærer svære ar,
— fra hårde slag.
Hvis røde flag,
— hædrer vore faldne.
Hvem betalte prisen,
så landet blev befriet.
Partiet.

Hvem hilses i dag,
— fra Moskva,
— Berlin og Praha,
— fra Hanoi
— til Havana.
Den første,
— for freden.
Den bedste,
— i krigen.
Der skærer som en kniv
— gennem reaktionens
— hylen og skrigen,
— der afviser løgn med viden,
— partiet.

8

Hvor er da partiet,
— bag hver en dør,
— hvor vrede disciplineres,
— bag hver en port,
— hvor uretten angribes,
— hvor erfaring styrer strategien
— overalt, — hvor arbejdere
— lærer at forstå,
— fatter mod og finder vej.
Hvor tomheden viger
— for perspektivet,
— der er partiet.

Hvem er partiet,
— den er organiserende solidaritet,
— en ærefuld brigade
— i proletariatets ukuelige
— internationale armé,
— kvinder og mænd
— med vilje og mod
— det er også jer — kammerater
— du og du
— dig og dig
— og tusinder andre
— der er på vej.

Jens Jackie Jensen

Centralkomiteens beretning
og
virksomhedsberetning

Centralkomiteens beretning

Aflagt af Knud Jespersen

Kammerater.

Det Danmark, vi oplever i dag, er et af denne klodes rigeste lande. Alle rigdomme blev skabt af det arbejdende folks store indsats. Der er betingelser for, at ingen skal mangle og alle være sikret tryghed i morgendagen. Vi kunne have været landet uden bolignød, social stagnation og uddannelsesproblemer. Vi har alle de økonomiske betingelser for en fremtid uden kriser og tilbageslag, men med en blomstrende demokratisk, social og kulturel udvikling uden sidestykke.

Men det gik anderledes

De skiftende regeringer administrerede det bestående system og lod menneskets interesser underordne profittens love. Storkapitalen ejede og tilranede sig stadig mere magt over vort land, og bruger i dag selve statsapparatet ud fra sine interesser. Der blev aldrig ført politik for arbejderklassen og mod storkapitalen, og der blev altid ført politik med målet: at gavne storkapitalen — og derfor mod arbejderklassen.

Kongresperioden

I dag mærker flertallet i vort folk, at der er noget galt i gamle Danmark. Vi producerer som aldrig før. Eksporten når stadig nye højder. Tempoet på arbejdspladserne skrues til stadighed i vejret, og alligevel er kravet til de arbejdende, at forbruget skal holdes nede. Gennem snedigt udtænkte lønsystemer begrænses købekraften, og de opnåede lønforhøjelser opsuges af en skatteskrue, der aldrig har været strammere. Alle kan mærke, at de, der har den økonomiske magt, i virkeligheden også har den politiske bestemmelsesret. Næsten alle hylder demokratiet i de mest blomstrende vendinger. Fra de konservative til Industrirådet sværger de daglig, at de vil videreføre og udvikle demokratiet. Men i praksis viser kendsgerningerne noget ganske andet. Vi har fået en ny amts- og kommuneinddeling, der indtil videre har flyttet afgørelserne endnu længere væk fra de enkelte medborgere.

I fagbevægelsens top tales der ofte om medlemsdemokratiet, men i det praktiske negligerer toppen arbejds-

pladserne, og bureaukratiet triumferer.

I alle NATO-årene har folket været under administration af fremmed magt i udenrigs- og militærpolitikken. Det undskyldtes med, at NATO skulle forsvare demokratiet! Nu har de samme kræfter lokket, truet og manipuleret Danmark ind i EF, hvilket betyder, at de største afgørelser — fra socialpolitikken til udenrigsspørgsmål — i ubegrænset omfang og på ubestemt tid træffes af de overstatslige organer i EF.

Denne udvikling har nu bragt det danske folk i en helt ny situation, hvor man stilles over for valget: at bøje sig for afgørelserne, der træffes på stor-kapitalens bud — eller at gøre oprør!

Folkemagt — eller pengemagt

I det danske folk — og navnlig i arbejderklassen og ungdommen — er man da også gået til mere og mere aktiv modstand. Næsten hver dag kan fortælle om demonstrationer, strejker og en bølge af protestkrav over for forskellige sider af det bestående system.

Arbejderklassen var og er hovedkraften mod EF og den eneste mulige, der kan genoprette demokratiet og knuse pengemagten. Bevægelserne mod EF har ikke mistet deres betydning efter den 2. oktober. Kampen om, hvordan Danmark skal regeres og af hvem, går videre under de nye og vanskeligere vilkår, der levnes os i EF. Nu gælder det at vende sig mod enhver form for integration og harmonisering, der har som mål: at begrænse bestående eller forhindre nye rettigheder. EF har det mål: at lade integrationen og harmoniseringen i første omgang dreje sig om de såkaldt uproduktive grupper — de

unge under uddannelse, de ældre og syge under socialforsorgen. Men perspektivet er at integrere alle hovedspørgsmål i det økonomiske liv og her, som noget væsentligt, at harmonisere arbejdsretslovgivningen og gennemføre en — alle omfattende — indkomstpolitik under EFs domæne.

For os gælder det at afsløre EFs perspektiver og rejse arbejderklassen til modstand over for ethvert nyt anslag. Nu har alle tilhængere måttet erkende, hvor urigtige deres oplysninger om EF var. Kendsgerningerne har indhentet løgnene. Før 2. oktober sagde de: EF vil løse betalingsbalanceunderskuddet, renten og sikre vældige nye finansieringsmuligheder. Landbruget skulle få gyldne tider, og priserne ville ikke stige. Ja, endog en mildnelse af skatterne blev stillet i udsigt.

Enhver kan se, at vore advarsler til punkt og prikke var rigtige. Samtidig har S. Mansholt uden omsvøb sagt, at »EF er udemokratisk, at det ikke har forbedret massernes levestandard, og at der var voksende utilfredshed med EF.« Vi erindrer i denne forbindelse regeringens mange udtalelser om, at hvis bare en brøkdels af modstandernes argumenter var rigtige, burde Danmark udmelde sig.

EF — monopolernes organisation

EF blev oprettet af supermonopolerne — til fremme af deres magt og interesser. Målet er, at treenigheden, reaktion, imperialisme og militarisme skal forhindre en demokratisk udvikling i Europa. Men EF er tillige et udtryk for kapitalismens krise og har ikke på nogen måde kunnet dæmpe de voksende krisefænomener. Modsætninger-

ne er blevet skærpet i hele EF-området — mellem arbejdere og kapital, mellem de store monopoler og mellemgrupperne, mellem de små og de store stater, mellem de nationaldemokratiske kræfter og imperialismen.

Disse modsætninger kan aldrig overvindes — også af den grund er EF dømt til opløsning. Det gør os endnu mere optimistiske i den kamp, hvis mål er at sikre et frit Danmark uden for EF og NATO.

Kampen for et frit Danmark er trådt ind i en ny etape

Det afgørende i kampen for et frit, et bedre Danmark, hvis perspektiver er socialismen, er også at se de nye muligheder. Vi ville blive slået med afmagt, om vi udelukkende betragter de større vanskeligheder og de store farer. Omvendt vil vi — ved kun at vurdere mulighederne — nære illusioner, der maner til passivitet.

I vort eget land viser erfaringerne fra EF-kampagnen, at det er muligt at rejse en folkebevægelse, en bevægelse, som hører til en af de bredeste og stærkeste i det danske folks efterkrigshistorie, og som medførte, at hver tredje dansker sagde nej til EF.

Overfører vi dette antal til folketingsmandater, svarer det til ca. 60, og det er der i høj grad perspektiv i for modstanderne, når regeringen fastholder sin erklæring om, at Danmark kan melde sig ud, om der er almindeligt flertal herfor i folketinget!

Under alle omstændigheder giver det også de nye parlamentariske betingelser, at målet er et folketing, der vil nægte at følge Werner-planens integrationskrav!

Topmøder i EF har fastlagt køreplanen for næste trin af Werner-planen, og skinnerne er lagt ud, der skal føre EF til en økonomisk, politisk og militær union. De mest åbenhjertige i EF taler om større systematik i de udenrigspolitiske konsultationer for at opnå det, de kalder fælles optræden, og samtidig lægger de ikke skjul på, at timen for et fælles militær ikke er fjern.

Det er over for alt dette, at det første fornødne er aktionsenheden i arbejderklassen, der kan fastholde den folkelige aktivitet mod EF. Samtidig skal vi også se på de nye muligheder, der er knyttet til vore forbundsfællers aktivitet i de andre EF-lande.

Internationalismen og kampen mod EF

Navnlig vort parti har særdeles gode forbindelser til arbejderklassen og de progressive kræfter i EF. Det gælder kammeratskabet med de kommunistiske partier, bl. a. i Frankrig, Italien, og de særdeles gode forbindelser, vi har til de andre kommunistiske partier. Naturligvis vil vi gøre alt for, at dette kommunistiske kampfællesskab bliver anvendt i overensstemmelse med den samlede arbejderklassens interesser. Vi er forenet i kampen mod de overstatslige organer og bør i fællesskab tage initiativer, der fremmer en sprængning af monopolernes blok. En samordning af de arbejdendes kamp mod de multinationale monopoler, for sociale, økonomiske og demokratiske rettigheder er ligeledes et af vore mål.

I den forbindelse skal vi ikke kun se EF-blokken, men også den del af Europa, der ligger udenfor. I dag op-

bygger mere end halvdelen af Europas folk socialismen. Sovjetunionens fredsoffensiv har ført frem til en sikkerheds- og samarbejdskonference, hvis mål er et demokratisk Europa bestående af frie og uafhængige stater. Altså: i vor tid er kommunisterne og arbejderklassen den afgørende kraft i Europa. Når denne styrke anvendes rigtigt, vil den kunne sikre et demokratisk Europa — og et frit Danmark.

Ansaret for fremtiden

Vi føler et stort ansvar for fremtiden og for anvendelsen af vort parti i overensstemmelse med hensynet til arbejderklassen og nationen. Vor taktik og strategi er ganske åben; vi skjuler ikke vore mål, og vi overser ikke vanskelighederne. I en bred kamplinje — befriet for opportuniste og sektarisme — vil vi føre alle bevægelser videre mod stor-kapitalen. Vi er arbejderklassens revolutionære parti — dens fortrop. Nogle vil måske mene, at det er for ambitiøst at udnævne os selv til at være fortrop. Men er det nu også det. På den 23. kongres satte vi projektøren på stor-kapitalen og advarede mod dens trusler mod Danmarks nationale liv. I dag kan alle se, at vi havde ret, at kongressens rigtige beslutninger styrkede arbejderklassens og folkets antimonopolistiske kamp. Kun på kendsgerningernes grund kan vi selv — og vore kritikere — vurdere, om vi er fortroppen.

Kast blot et blik på andre afgørende problemer i den politiske udvikling! I dag har vi anerkendt DRV, og regeringen yder — omend i for beskedent omfang — hjælp til Nordvietnams tapre folk. Ingen — om man ser bort fra Gladsaxes geni — forsvarer USA-

imperialismens forbrydelser eller ønsker forbindelserne til Saigon bevaret. Denne linje er ikke opstået af ingenting, men er et resultat af en årelang kamp, hvor vi en overgang var ene om at rejse kravet: USA ud af Indokina! Vore standpunkter holdt — de andre måtte revidere deres opfattelser og ændre stilling.

I en længere periode var vi det eneste parti, der kæmpede for en normalisering af forholdet til og anerkendelse af DDR. I dag må alle anerkende, at det er på høje tid, at regeringen anerkender DDR, og at det kun kan tjene Danmarks og afspændingens interesser i Europa. Også her måtte de regerende revidere deres opfattelse og svinge ind på de standpunkter, vi havde fremholdt. Vi har hele tiden set kampen for fredens sikring som en kamp mod imperialismen, reaktionen og antisovjetismen. Mange er de, der i dag forstår og deler det synspunkt med os, at Danmark kun kan vinde på et godt forhold til sine socialistiske naboer.

At antisovjetismen er en farlig politik for Danmark, er der mange beviser på. Det er nok at erindre om den myte, der førte os ind i NATO og pålagde os den farlige og kostbare oprustning.

Vore ideer har således bestået deres prøve i selve livet og bekræftet betydningen af et revolutionært parti i arbejderklassens kampe. Mange af vore kritikere søgte ikke at imødegå vores politik, men påstod, at vi var konservative og dogmatiske! Også dette har tiden for længst dementeret. Afgørende for en udvikling med perspektiv i er, at vi fastholder vore principper og herudfra optræder med den smidighed og fasthed, der er fornøden.

Opbruddet i Danmark

Denne betydning af vort parti skal ikke forlede nogen til ukritisk selvhævdelse. Vi skal uafbrudt fastholde selvkritikkens metode til at rette de fejl og mangler, vi stadig lider af, men netop i denne opbrudstid i vort land må vi også vise betydningen af vort parti og vor organisation. Uden os vil kampen mod storkapitalen ofte blive tungeslag eller gode viljer opfanget af anarkistiske og reformistiske strømninger. Det afgørende i opbruddet er, at det såvel i enkelte sager som generelt vender sig imod kapitalismen og den »gamle måde« at føre politik på. Overalt ser og mærker vi tillidskrisen over for det bestående system. De unge gør oprør over dårlige uddannelsesvilkår, kvinderne kæmper mod forskelsbehandlingen, og arbejderklassen fører helt nye krav frem om så dybtgående ændringer, at selve kapitalismen som system bringes i livsfare.

Denne modningsproces, hvor kampen mod galskaben organiseres og kampen får socialistisk perspektiv, er en hovedopgave for os at mestre rigtigt, fordi det gamle system søger at standse oprøret med splittelse, forvirring og ved at nære forskellige retninger, der ikke udgør nogen egentlig trussel mod kapitalismen.

Krisen har ramt alle de gamle partier — stærkest måske VKR-blokken, hvis regeren i Danmark alle fik nok af i den periode, da den havde regeringsmagten. Disse partier var og er storkapitalens håndgangne partier. Med dem skal der ikke tales — mod dem skal der kæmpes. I den nye situation søger reformisterne at fremstille deres administration af kapitalismen som alternativ. Under EF-kampagnen hæv-

dede de, at de endog var bedre end VKR til at føre EF-politik! Og deres skifte af statsminister var et synligt udtryk for den krise, der har ramt det største og ældste reformistparti — Socialdemokratiet.

Nu har vi en administration af S-SF, som ikke har betydet en kursændring. Tværtimod. Det vælter ned over almindelige mennesker med skatter, pristigninger og trusler mod hævdvundne rettigheder, som det kom til udtryk i »kulegravningsbandens« enighed.

Denne udvikling viser, at der kun findes to hovedstrømninger i arbejderklassen — en reformistisk og samfundsbevarende og en revolutionær og samfundsomdannende. Alle kræfter tvinges af selve udviklingen til at vælge retning — sådan er det også gået med SF.

Socialdemokratismens ideologi

Mange har været tryllebundne af Socialdemokratiets størrelse og ladet sig indfange af reformismen. Socialdemokratiet har efterhånden helt forladt enhver form for klassekampspolitik og erstattet den med en næsten alt omfattende samarbejdspolitik. Det har, som manden, der drager skyggen med sig, trukket SF med ind i den farlige cirkel, således at stadig flere i dag har svært ved at se nogen principiel forskel på de to partiers politik. SFs forslag til »økonomisk demokrati« blev rost af arbejdsgiverne. Og finansministeren har benyttet debatten til at fastslå, at »SF er et reformistisk parti«! I lovgivningsarbejdet har SF indtaget en meget beskeden plads og i det praktiske givet tilslutning til bevarelse af arbejdsretten.

S-SF har et tungt ansvar for den fortsatte inflation, der undergraver købekraften, for den asociale moms og de stadigt stigende skatter på menigmand. Det andet fælles træk er, at de to partiers ledelser altid er til højre for medlemmerne, at medlemmerne i næsten alle konkrete situationer er mere enige med os end med deres egne partier.

I vor kamp mod reformismens ideologi og højrekraefternes i de to partiers ledelser skal vi være konkrete og meget saglige. De bærer et tungt ansvar for næsten alle mangler i dagens Danmark. De regerede ikke ud fra givne løfter, men ud fra tilpasningens linje. Af den grund har de sinket arbejderklassens fremmarch — nu og da helt vildført den — og skal naturligvis vurderes her ud fra.

Den ideologiske afklaring skal fortsættes, men afgørende er, at aktionsenheden sættes i forgrunden. Enheden i handlinger er bestemmende for den enhed, der skal vindes, for at arbejderklassen endegyldigt kan sejre.

I den daglige kamp som i kampen for de afgørende samfundsændringer er aktionsenheden den metode, der styrker den samlede arbejderklasse. Mange aktuelle eksempler herpå kan nævnes: Strejken mod Ekstrabladet og Politiken, de kvindelige maleres berettigede aktion mod Den kongelige Porcelainsfabrik og kampen mod arbejdsgiverenevældet.

Midt i en overenskomstsituation får disse og mange flere gode erfaringer en særlig betydning. Men som sagt også når det drejer sig om perspektivet. Ideologisk eksisterer der to hovedretninger i arbejderklassen — alt derudover er biprodukter. For at forene de

kræfter i handling er det nødvendigt at fastholde ganske bestemte principper. Vort parti vil her fremholde, at vi kan, vi vil og har altid været rede til at samarbejde med alle i arbejderklassen. Ikke på strømningernes grundlag, ikke på grundlag af, at et enkelt parti skal have en særstilling, men på grundlag af ligestilling og enighed om de konkrete opgaver.

Aktionsenheden er en samarbejdsform med folk, organisationer og partier, med hvem vi i andre spørgsmål ikke er eller kan være enige. Det afgørende princip er, at aktionsenheden altid kan gennemføres i bunden, blandt masserne og nu og da i toppen — men aldrig uden om masserne eller bag deres ryg.

I vor opsplittede arbejderbevægelse er det en simpel livsnødvendighed, at aktionsenheden bliver hovedtrækket i alle vore handlinger. Det betyder ikke, at partiets — kommunisternes — egen virksomhed skal erstattes heraf. Den skal fortsat udvikles selvstændigt. Men det forudsætter, at vi som under kampagnen mod EF ubetinget er loyale, at vi aldrig skjuler men fremholder vort standpunkt, at vi bliver dem, der bestandigt hævder arbejderklassens samlede interesser — og går i spidsen for gennemførelsen af de rejste krav.

VS — en speciel rolle

Det er samtidig naturligt at interessere sig for de strømninger, der går under betegnelsen: det nye venstre. I forsøg på at efterligne og alligevel være anderledes har VS etableret sig som parti. Dette parti optrådte på tværs af folkebevægelsens interesser og fremførte i høj grad sekteriske og

ekstremistiske opfattelser før den 2. oktober. Efter denne tid har de holdt deres 5. kongres, som på ingen måde har afklaret VS og dets perspektiv — end ikke løst nogle af venstrekræfternes problemer.

Erfaringerne viser, at der skal være et organisatorisk konsekvent parti, der bygger på den videnskabelige socialismes principper. Ingen af delene er at finde i VS. Bevidst eller ubevidst vil en sådan bevægelse altid blive taget til indtægt for antikommunismens kræfter.

Den økonomiske politik — og hvad der skal gøres

Arbejderklassen kan kun hævde sine interesser, når den optræder enigt. Det gælder i den daglige kamp som i kampen for en ny politik med demokratiske forandringer, der åbner for det socialistiske perspektiv. Altså ikke ved opslidende broderstridigheder, men i aktionsenhed, ikke *med*, men altid *mod* kapitalen. Det er den vej, der fører frem. Det gælder i særlig grad også for den økonomiske politik. Over for alle krav om nedskæringer i forbruget har vi ene af alle partier peget på, hvad der burde gøres.

Der bør omgående sættes ind for, at alle former for spekulationsgevinster, og enhver form for belåning af dem skal forbydes. Dette er et første skridt til at overføre al jord til det offentlige.

Skattetrykket skal flyttes væk fra almindelige indtægter og lægges på de skuldre, der kan bære det. I første række gælder det ophævelse af de privilegier, der sikrer, at storkapitalen selv kan bestemme, om den vil betale skat og i hvilket omfang. Når al indtægten — som det i dag sker over for løn-

modtagerne — beskattes, vil der være 12—14 milliarder kroner, der med en trækprocent på 50 vil tilføre det offentlige 6—7 milliarder kroner. Og disse penge tages udelukkende fra de rige. Selskabsskatterne skal afgørende sættes op, og skatteskruen skal sættes på de store multinationale monopoler, bl. a. olie- og benzinselskaberne.

Når der samtidig foretages en fornuftig regulering af udenrigshandelen, og der indføres en effektiv investeringskontrol, kan en virkelig ny fordeling af byrderne finde sted. Af de offentlige udgifter er den største post oprustningen. Lad os få en nedrustningsplan med målet: fuld afrustning og overgang til neutralitet. Af disse projekter vil der være milliarder at hente til samfunds-nødvendige investeringer. Og samtidig vil et nødvendigt skattestop med ned-sættelse af lønmodtagernes trækprocenter, højere skattefrit bundfradrag og fjernelse af den asociale moms hurtigt kunne gennemføres.

En sådan omlægning har S-SF magt til at foretage. Og arbejderklassen har viljen til at føre det igennem.

Økonomiske kendsgerninger

Danmarks vigtigste aktiv er de arbejdendes store indsats. Industriens produktivitet er steget med 9-10 procent, der udelukkende hviler på en større arbejdsindsats, da investeringerne stort set er de samme som i 1971. Også i forhold til 1971 er bruttonationalproduktet steget fra 140 milliarder kroner til i 1972 at være 157 milliarder kroner — eller en stigning på 12 procent. Arbejdsstyrken var uændret som helhed.

Landbruget har afgivet 7-8000 selvstændige, ikke-medhjælpere, mens stat

og kommune har udvidet med 10.000-15.000. Af den grund blev beskæftigelsen i industri og håndværk, handel o. a. faldende i 1972. Efterspørgslen har stort set været uforandret i 1971/72. Priserne steg med 8 procent og lønningerne med 14 procent, men marginals-katten tager ca. 50 procent. Det betyder, at den disponible indkomst på grund af skattetrykket ikke var steget væsentligt. Om vi vurderer pris- og lønudviklingen tilbage til 1964, viser kendsgerningerne, at lønningerne er 3,5-doblet, mens priserne er fordoblet. Samlet har industrieksporten fra 1971 til 1972 haft en stigning på 13 procent. Landbruget har haft en værdistigning på 10 procent, mens mængden er uændret.

Spekulationsgevinsterne

Et særligt interessant træk er stigningen i obligationsudstedelsen på 17 procent, mens byggeaktiviteten kun er øget med 5 procent. Det viser, at de sidste 12 procent, svarende til 12 milliarder kroner, simpelthen er belåning af værdistigninger. Renten derimod har indtil nu stort set holdt sig uændret, mens der ventes, at den vil stige til en effektiv rente på 14-15 procent i januar måned. Og aktiekurserne har oplevet gyldne tider, ikke bare de seneste års milliardudstedelse af friaktier, men ved fantastiske stigninger. Bankerne fører her med en stigning i aktiekursen på ca. 80 procent, industriaktierne 95 procent, handel m. v. 75 procent.

Men da det offentlige ikke har sat virkeligt ind mod dem, der beriger sig, er skattetrykket stadigt voksende. I forhold til nationalindkomsten var skattetrykket i 1972/73 på 55,8 procent og

beregnes at stige i -73/74 til 57 procent. Og samtidig vokser faren for en ny momsforhøjelse! Samtidig med den stigende inflation er der fra alle sider — også EF — bebudet en strammere politik til begrænsning af efterspørgslen. Disse tal viser de mange muligheder og problemer, der møder 70'ernes Danmark. Men en løsning i arbejdernes interesse er ikke mulig efter de traditionelle mønstre — eller ved fortsat at regere på den gamle måde!

Afgørende modstød

Den største fare for arbejderklassen og fremtidens beskæftigelse er, hvis den lader sig narre til at vise mådehold. Udvidelsen af hjemmemarkedet vil virke selvforstærkende på beskæftigelsen, fordi så mange har et alt for lavt forbrug eller helt udækkede behov.

Af denne årsag må den aktive lønpolitik sættes i højsædet under de overenskomstforhandlinger, vi befinder os midt i. Enhver form for indkomstpolitiske løsninger skal afvises. Og de afgørende krav om at vinde ind på lønefterslæbet, hæve de lavestlønnedes indtægter, indtil kravet om ligeløn og nedsættelse af arbejdstiden kan der ikke gives køb på. Prisskruen skal stoppes, og en effektiv måde hertil er bl. a. gennemførelse af vort forslag om ændringer i pristalsberegningerne, således at alle stigninger omgående medfører en 100 procents dækning, og ikke som nu, at reguleringerne nærmer sig en tredjedel af de faktiske udgiftsstigninger.

For nye demokratiske rettigheder

Igennem hele vor eksistens har vi kæmpet for udvidelse af demokratiet

og opnåelse af nye rettigheder. Resultaterne af dette har været, at alle anerkender manglerne i demokratiet og under en eller anden form gør sig til talsmænd for udvidelse af de ansattes medbestemmelse. Det kan vi kun notere med glæde. At LO og Socialdemokratiet har fremlagt skitser til økonomisk demokrati er jo også en udmærket ting, eller det kunne have været det, hvis forslagene virkelig havde sat kampen for medbestemmelse i forgrunden. Men det er desværre ikke tilfældet. Skitserne minder mere om en ny finansieringsmetode af erhvervslivet og beslaglæggelse af noget af købekraften til fordel for storkapitalen. Selve medbestemmelsesretten er ikke — og har aldrig været — afhængig af fondsdannelser. For at opnå det er det nok at føre en konsekvent politik imod arbejdsgiverne. Allerede Marx talte om økonomisk demokrati og efterprøvede mulighederne af at kunne købe sig til mere magt. Han nåede til det resultat, at det ikke var muligt, idet forudsætningen måtte være, at kapitalen ville sælge sin magt og sine privilegier — og som bekendt var de ikke til salg.

Erfaringerne fra de skabeloner i andre lande, hvor der er talt om folkeaktier, medejersdemokrati, udbyttedeling osv. har intet — absolut intet —, der taler til fordel for et »økonomisk demokrati« efter de linjer. Et virkeligt økonomisk demokrati forudsætter en ændring i selve ejendomsforholdet — med ophævelse af udbytningen og indførelse af socialismen. Et sådant demokrati er det, vi altid har kæmpet for og fortsat vil kæmpe for, men det er en politisk handling og ikke et spørgsmål om opkøb af aktier.

Et af de helt store problemer er,

hvordan »demokratiet« skal fungere. I den seneste tid er der givet mange eksempler på manglerne i det formelle demokrati, men alt for få anvisninger på, hvordan vi opnår et reelt demokrati. De mange skitser, der er fremlagt til gennemførelse af det, man med et stort ord kalder økonomisk demokrati, kan ikke rette op herpå.

S-SFs og LOs skitser lider alle af samme fejl. Formålet med oprettelsen af de foreslåede fonds er under en eller anden form at åbne nye kilder til investering i erhvervslivet. Klarest er det måske kommet til udtryk i en af vismændenes udtalelser, at på kortere som på længere sigt vil lønmodtagerne komme til at betale! Det kan ske, fastslår vismanden, enten over højere priser, mindre lønforbedringer, højere skatter — eller ved en devaluering. Måske kan det tænkes, at alle områderne anvendes. Men det korte af det lange er altså, at lønmodtagerne skal betale.

Det eneste, der kan komme ud af disse skitser, er en ny finansieringsform for erhvervslivet. Vægten er altså klart lagt på den økonomiske side, medens den demokratiske omtales helt periferisk. Vi anser problemet modsat: at den demokratiske og politiske side er det afgørende. Om nu de andre havde ret i deres påstande — gennem fondsdannelser til en ny struktur i vort land — burde de i alt fald ikke have anbefalet medlemskab af EF. Dette medlemskab fjerner den sidste saglige motivering for oprettelse af fonds til investering. Under EF-forholdene kan den formelle og reelle magt i virksomhederne lynhurtigt flyttes fra de ansattes eventuelle kontrol gennem fondsdannelserne. En virksomhed kan ved

ændring af sit hovedkontors adresse — fra Danmark til et andet EF-land — flytte sig væk fra medarbejderindflydelse og forvandle det egentlige produktionsområde til en filial, hvori de ansatte har investeret, således at indflydelsesproblemet helt er likvideret. Man bør erindre sig — og det bærer vort forslag i sig — at der findes helt andre og meget effektive metoder til at opnå de rettigheder, skitserne postulerer, man kan opnå gennem fondsdannelser. Disse metoder har S-SF muligheder for at anvende! LO har endog pligt dertil, men har indtil nu ikke gjort det.

Et »økonomisk demokrati«

Over for alle forsøg på at vildlede arbejderklassen med tågeslotte eller blandingssystemets velsignelser stiller vi vort klare kampgrundlag. Udtrykt kort er det væsentligste, at fagbevægelsens egen aktivitet øges betydeligt, at der sættes ind for en effektiv tillidsmandsbeskyttelse, for ophævelse af arbejdsretten og fredspligten, og at sammenkædningsbestemmelserne fjernes. En ændring i aktieselskabsloven kan sikre, at de ansattes tillidsmænd får adgang til bestyrelserne og i øvrigt gennem ændringer i lovgivningen sikres indseende og kontrolret.

Vi har tidligere peget på, at der ved lov kan sikres arbejderne ret til oprettelse af bedriftsråd, og at der føres virkelig kontrol med regnskaber, investeringer, afskrivninger, ordrer og profiler. I al talen om »styring af kapitalen« har vi altid hævdet, at denne kun er opnåelig gennem nationalisering. Først når banker, forsikringsselskaber, nøgleindustrien og jorden er nationaliseret,

kan en effektiv styring gennemføres. Afgørende overhovedet er, at de arbejdende sikres ret til at forsvare opnåede rettigheder og sikre sig nye med de aktionsformer, de selv finder fornødne. Og så ville det være naturligt, om det offentlige, Kooperationen gik i spidsen og gennemførte et omfattende demokrati inden for disse områder.

Ud fra disse hovedlinjer vil vi gå aktivt ind i alle debatter om økonomisk demokrati, men med advarsler til dem, der tror, at de forelagte skitser om lønmodtagerfonds m. v. er en metode til udvidelse af demokratiet. Det er en faglig og politisk kamp, der skal føres for at begrænse arbejdsgivernes og kapitalens magt. Kun derigennem kan de nye rettigheder vindes, og styrken til overgangen til socialismen opnås.

Fagligt demokrati skal afløse toppens bureaukrati

Fagbevægelsen kan blive hovedkraften i forandringer af samfundet, når den frigør sig fra de nuværende belastninger. Intet parti skal have monopol på fagbevægelsen, men fagbevægelsen skal tage politisk stilling til alle vor tids problemer. Enhver kan se, at hvis vi ikke sætter ind for en ændring af magtforholdet, vil alle fremskridt kunne bringes i fare, og de arbejdende blive presset tilbage. I første række gælder det om at knæsatte medlemmernes ubetingede førsterang i organisationerne. Et levende demokrati, der aktiverer alle, vil også kunne stoppe bureaukratiseringen og den »vi-alene-vide-holdning«, der præger mange topledere.

Vi er imod dem, der angriber fag-

bevægelsen som organisation og taler om dens forstening, og at den har overlevet sig selv. Fagbevægelsen kan ikke identificeres med lederne og en fejl politik, der bygger på klassesamarbejde. Det er simpelt hen fremmedelementer i fagbevægelsen, som den skal renses for. En demokratisk og fri fagbevægelse vil hastigt kunne skabe ny tillid gennem sin egen aktivitet for arbejderklassen. Målet for denne demokratisering kan kun være, at medlemmernes krav bliver fagbevægelsens kompas, og at den som klasseorganisation sætter ind mod enhver form for overgreb mod de arbejdende.

Den teknisk-videnskabelige revolution

Netop i 70'ernes Danmark er der et væld af opgaver, der kun kan løses, når arbejderklassen tager fat på dem. De mange nye muligheder, der er opstået i masseproduktionens tidsalder, har også en række klasse-mæssige følger. Arbejderbeskyttelsen er utilstrækkelig; det vidner tusinder af ulykkestilfælde om. Erhvervssygdomme behandles overfladisk og nogle af dem med svære udsigter til opnåelse af erstatning.

Sundhedsfarlige produktionsprocesser, der forurener både omgivelserne og de ansattes organisme, må helt forbydes. I vor tid er alle problemer klasseproblemer og skal løses derefter, hvis vi vil skabe sikkerhed, fjerne alle former for forurening og opbygge menneskevenlige produktionsapparater. Mange af disse ting kan og skal løses i dag; andre kræver en tidssvarende og demokratisk ændring af samfundet — socialisme.

Knud Jespersen på kongressens talerstol.

Vi lever i verdens overgang til socialisme

I vor tid er verdensbilledet totalt ændret. Der eksisterer og udvikler sig et socialistisk verdenssystem, hvis autoritet og indflydelse er stadigt voksende. Det nye samfund er det gamle overlegent — moralsk, socialt og menneskeligt. Det omspænder store dele af kloden, og gennem de 104 kommunistiske partier, de nationale befrielsesbevægelser og arbejderklassens organisation er det vor tids mægtigste kraft. Det har åbnet nye muligheder for, at Danmarks overgang til socialismen kan ske fredeligt. Forudsætningen er, at vi selv forstår at udnytte de nye muligheder for, at arbejderklassens frigørelse i vort land også bliver en realitet. So-

cialismen — det er afskaffelse af udbyttersystemet og hele folkets kontrol med de samfundsejede værdier. Det er også en fortsættelse af de bedste traditioner i vort land og den eneste konsekvente videreførelse af demokratiet.

Friheden fra udbytning er det eneste fundament, hvorpå der kan opbygges en fri og lykkelig tilværelse for menneskene. I vor tid er det tillige en naturlig konsekvens af produktionens samfundsmæssige og kollektive karakter, at ejendomsretten ikke skal tilhøre en lille klike af storkapitalister.

Internationalismen er garantien for sejr

Disse forandringer i verden var kun mulige gennem den proletariske internationalisme, der forenede kommunisternes kamp, og som i dag også er garantien for nye sejre. Det ved klassefjenden og ofrer umådelige summer på at søge os splittet, at dyrke antisovjetismen og antikommunismen i et væld af nye former. Det gøres gennem den ensrettede presse og ved anvendelse af massemedierne. Desværre får en sådan linje støtte af lederne i Kinas kommunistiske parti. Gennem angreb på Sovjetunionen søger disse ledere at splitte den kommunistiske bevægelse. Og de foretager farlige provokationer mod de socialistiske lande, samtidig med at de nægter at indgå i aktionsenheden for solidaritet med Indokinas kæmpende folk.

Denne ulykkelige udvikling er der al grund til at beklage. Vi håber, at det stolte kinesiske folk med dets strålende traditioner hurtigt vil sikre, at

Kina som socialistisk land indtager sin plads i det socialistiske fællesskab.

Menneskene har brug for, at Sovjetunionen, der er antiimperialismens hovedkraft og fredens stærkeste forsvarer, ikke skal diskrimineres. Det er ikke et anliggende mellem Kina og Sovjetunionen, men et afgørende problem, der angår alle de kommunistiske partier — i den sag kan ingen gennem neutralitet leve op til sit ansvar: at forsvare og udvide den kommunistiske bevægelses enhed på marxismen-leninismens grundlag og i et ligeberettiget samarbejde.

Vort venskab med Sovjetunionen og de socialistiske lande

Mange forsøg gøres der på at så splid mellem os og Sovjetunionen eller angribe os for dette venskab. De vil aldrig lykkes. Vort venskab bygger på granit og kendskab til, hvad Sovjetunionen har givet menneskeheden af nye muligheder, og hvad den i dag ofrer i solidaritet med andre folk, der kæmper for social og national frigørelse. Alle bestræbelser for fred og afspænding er i vor tid uamerikanske, mens der kan sættes lighedstegn mellem Sovjetunionen og fredens interesser. Det burde kritikerne overveje, når de overdimensionerer skønhedsfejl, mangler eller endnu ikke overvundne levn fra fortiden. Uden Sovjetunionen ville der næppe eksistere et socialistisk Cuba eller et Chile, der bygger sin fremtid på socialismen. Hvis Sovjetunionens folk ikke havde ofret i den anden verdenskrig og dagligt gør det i understøttelsen af Indokinas folk, ville imperialismen være verdens herre. Alle må i dag anerkende, at Sovjetunionens for-

slag til fredelig kappestrid og afrustning af hele verden er den eneste mulighed for menneskeheden, om den skal have en fremtid.

Socialismen og freden skal sejre

Den amerikanske imperialisme har afsløret sin brutale karakter. Udvidelsen af terrorkrigen mod Vietnams tapre folk var dens julehilsen til menneskeheden. Med rette er disse forbrydelser blevet fordømt og sammenlignet med Hitlertidens Lidice, Oradour og andre massenedslagtinger.

Vi vil forstærke vor solidaritet med Indokinas folk. Alt, hvad der kan gøres, for at protestere mod USA-imperialismen, for at støtte det tapre folk økonomisk, politisk og moralsk, føler vi som en hovedopgave. Danmarks regering bør drage den konklusion, vi har anvist: at afbryde enhver forbindelse med Saigon-regimet og anerkende den Provisoriske Revolutionære Regering i Sydvietnam.

Vi bør også — i denne situation — trække os ud af NATO. Danmark kan ikke længere blive i en alliance, der er under ledelse og dominans af den amerikanske imperialisme — den største trussel mod freden i vor tid.

En udenrigspolitik for fred og selvstændighed

Danmark skal udtræde af NATO og slå ind på neutralitetens sikre vej. I dag kan det ske i forbindelse med den europæiske sikkerhedsordning, der må blive resultatet af sikkerhedskonferencen. Uden for den økonomiske og militære blokpolitik kan vi sikre en hurtig overgang til afrustning. Militarismens biprodukter skal rykkes op med rode, så demokratiet også i fuldt omfang kommer til at omfatte den side af vort liv, der hedder folkets kontrol med udenrigspolitikken. Vor udenrigspolitik skal ikke kendetegnes gennem at være et brohoved for EF i Norden eller gennem strategiske positioner for

NATO. Derimod skal vi ud fra fredens og afspændingens interesser bidrage med al vor styrke til opnåelse af en verden uden nye krige.

Et parti af en ny type

I denne kongresperiode har vi været igennem omfattende fremstød for vore ideer og for vort parti. Mange gode resultater skal studeres — fra enhed i aktioner på arbejdspladserne til gennemførelse af store solidaritetsbevægelser med de kæmpende folk i Vietnam. Vi skal også drage lære af kampagnen mod EF. Denne bevægelse gav ikke kun os nye erfaringer, men var en praktisk handling for mange unge for første gang mod det etablerede. De lærte os at kende som principfaste og ærlige medkæmpere. Respekten for os blev større. Det kan også aflæses af de mange nye medlemmer, der kom til kommunisternes parti. Vi byder dem alle velkommen til deres og vort parti. Mange har store forventninger og flere spørgsmål. De skal mødes af »de gamle« med åbenhed og tolerance, så de forstår, at i vort parti kan meningerne brydes — men vi kæmper i fællesskab.

Og der har været kæmpet og ofret i kongresperioden. Månedligt garanterer mange af deres i forvejen beskedne midler vort dagblads eksistens, og årligt indsamles efter forholdene et kæmpebeløb. Vi takker alle de daglige slidere, vore venner for deres bistand og lover, at enhver håndsrækning skal blive anvendt til at gøre partiet endnu stærkere og bedre.

Vi er et parti af en ny type. Hos os har ledelsen ingen rettigheder, der ikke gælder alle medlemmer. Af den

grund søger fjenden også at mistænkeliggøre os. Han påstår, at hos os er der ikke demokrati, men ensretning. Vi ved, at han lyver. Netop kommunisternes parti delagtiggør alle — på lige fod — i de debatter, der skal forme vor politik. Men vi er også et kampparti, der, når drøftelserne er til ende og beslutningerne truffet, skal omsætte dem i praktiske handlinger. Det kræver dristighed og en fast offensiv holdning med større aktivitet.

Vi synes ikke, alt er gået lige godt for os i denne periode. Det var et tilbageslag, at vi måtte skære en dag væk fra Land og Folk. Vi nåede en pæn procent-fremgang ved det sidste valg, men ikke nok til at få taleret i folketinget. Mange gange kunne vores propaganda være bedre og det ideologiske arbejde mere systematisk. Det er ting, som vi meget kritisk må vurdere for at ændre begåede fejl og fjerne opståede mangler.

Kammerater!

Denne beretning skal diskuteres i sammenhæng med de dokumenter, der ligger på 24. kongres' bord, det vil sige forslag til kongresresolution, skriftlig beretning og udkast til programudtalelse. Disse dokumenter udgør sammen med beretningen de afgørende dokumenter fra den 24. kongres.

Mange flere ting burde være nævnt. Tiden tillader det ikke nu, men debatten vil rette op herpå. Vor 24. kongres skal blive opsvingets og gennembruddets kongres, der sikrer, at alle, der er i bevægelse, kommer til os, går med os i kampen mod storkapitalen, for arbejderklassens rettigheder, for et socialistisk Danmark.

Virksomhedsberetning

Kammerater!

Den periode, beretningen omfatter, har været overordentlig rig på politiske begivenheder. Det er umuligt her at give alt den fornødne behandling. Afgørende for os blev at sætte ind imod VKR-regeringens hærværk over for arbejderne og forbrugerne med det formål at fremkalde dens fald. I alle spørgsmål tog vi initiativer til en anden politik og rejste samtidig arbejderklassen til aktiv kamp for omgående lønresultater. Der blev nået større resultater og skabt større modstand over for VKR-politikken uden for end i folketinget.

VKR blev ved folketingsvalget bragt til fald. Vi fik et andet flertal, en ny regering, men ikke den nye politik arbejderklassen havde kæmpet for. Vi fremhævede på ny vort grundlag, at magten skulle anvendes — ikke *for*, men *imod* storkapitalen. Desværre var regeringen optaget af at give kapitalen bedre konkurrencemuligheder og føre Danmark ind i EF.

På den baggrund var vores generallinje, kamp mod storkapitalen, særdeles aktuel. Den fik afgørende betydning i den folkelige bevægelse, der under

arbejderklassens ledelse gik til modstand mod EF. Uagtet vi ikke vandt første slag om Danmark, stemte hver tredje dansker mod Fællesmarkedet. Det giver ikke dårligere betingelser for den nødvendige og forstærkede kamp, der skal føres mod storkapitalen og dens internationale organer.

Alle partiets anstrengelser var og er båret af den 23. kongres' beslutninger. Vi blev det meste aktive element på arbejdspladserne, i solidaritetsbevægelser og i kampen mod EF.

Vore ideer trængte langt ind i befolkningen, og mange drog den lære, at uden om eller mod kommunisterne førte ingen vej frem. Dette kan ikke altid måles med antal stemmer, nye medlemmer eller læsere af Land og Folk. Men at være en politisk kraft gennem ideernes, initiativernes og aktionernes gennemslagskraft er grundlaget for at opnå den organisatoriske og politiske styrke, der skal til.

Den 24. kongres mødes i en situation, der stiller store krav til kommunisterne, men også i en tid ladet med store muligheder for det gennembrud, der i virkeligheden er nøglen til forandringer i Danmark.

Kommunisternes arbejde i fagbevægelsen

Overenskomstsituationerne

Partiets 23. kongres blev afholdt umiddelbart foran overenskomstforhandlingernes afslutning i 1969. Kongressen gav i en udtalelse udtryk for:

»Forhandlingerne har vist, at fagforbundenes taktiske nedskæring af arbejdspladsernes krav af arbejdsgiverne opfattes som svaghed og vilje til eftergivenhed.

Gennem aktioner og udtalelser fra arbejdspladserne må arbejdsgiverne nu tvinges til at forstå, at de rejste krav skal gennemføres ...«

Men den 8. marts kunne forligsmanden fremsætte et forligsforslag. Indholdet var som vanligt meget tyndt. Mange faglige topledere udtrykte sig således: forslaget er ikke godt, men det bedste, vi kan opnå. Det var den sædvanlige resignation. Aldrig lyder derfra aktiviserende kamptoner.

Forslaget blev ved den direkte afstemning blandt medlemmerne vedtaget med 165.520 for — eller 28,4 pct. — og 117.739 imod — eller 20,3 pct. Stemmedeltagelsen var 48,7 pct. af i alt 581.487 stemmeberettigede.

Der blev udfoldet megen god aktivitet. Nævnes skal byggefagene, Århus, sømændene og at Københavns Fællesorganisation tilsluttede sig de 29 fagforeningsformænds møde den 3. marts foran arbejdsgivernes højborg.

Den anden overenskomstafslutning i kongresperioden faldt den 15. marts 1971. Partiet havde formuleret sin stilling på et CK-møde den 22. august 1970, hvortil et stort antal kammerater med tillidshverv i fagbevægelsen var indkaldt til rådslagning og beslutning.

Denne vekselvirkning mellem partiets valgte ledelse og de faglige kadrer betød, at der under overenskomstsituationens forløb var god samklang i arbejdet. Det er i øvrigt en arbejdsmetode, som er fastholdt og har givet gode resultater i det kollektive arbejde og ansvar, og som derfor bør videreudbygges.

Men de overenskomstmæssige traditioner tro kørte LO-toppen frem med de samfundsmæssige hensyn. LO-formanden gik så langt, at han sammen med formanden for arbejdsgiverforeningen sendte et brev til den borgerlige regering om dette »samfundshensyn«. Man skal have Thomas Nielsens »ideologi« for at finde lighed i de to gruppers samfundsmæssige interesser.

Men problemer var der i LO-toppen. Det viser blandt andet, at da forligsmanden kom med sin »ultimative skitse«, måtte trekloveret: forligsmanden, LO-formanden og formanden for arbejdsgiverforeningen lade skitsen falde. Den var i virkeligheden også lig med et arbejdsgiverdiktat. Det var et nederlag for forligsinstitutionen og forhandlerne. Men vi formåede ikke at få fagforeningerne og arbejdspladserne til at reagere hurtigt og kraftigt til støtte for de positive kræfter i forbundene. Og da Anker Jørgensen ikke levede op til DASFs positive opbakning af mindstelønskravet på 13,50 kr., kom der hurtigt et mæglingforslag, hvortil kommunisterne kun kunne opfordre fagbevægelsens medlemmer til at stemme nej. Det blev også ganske kraftigt fulgt, idet kun 18.000 stemmer skilte

ved den direkte afstemning, nemlig 138.000 for og 120.000 imod.

Kvindernes aktivitet i denne overenskomstsituation vil huskes. De krævede ligeløn, og på baggrund af aktiviteten og presset fra neden måtte Kvindeligt Arbejderforbunds forhandlere og ledelse stå fast. Kvindernes svar på mæglingsforslaget — uden ligeløn — var utvetydigt, idet 28.214 af Kvindeligt Arbejderforbunds medlemmer stemte nej og kun 7.499 stemte ja.

Under overenskomstkampagnen afholdt partiets faglige udvalg en konference, der var åben for alle faglige tillidsfolk, og med godt 200 deltagere blev det en konference, der satte sit præg på arbejderbevægelsen for at fremtvinge en mere klassebevidst linje.

Kravene til overenskomsterne 1973 blev formuleret i samarbejde med faglige kadrer på landsmødet 19.—20. august 1972.

Lønkamp nødvendig

Overenskomsternes magre resultater på det lønmæssige område har aktualiseret lønkampen som et stadigt og afgørende problem. Det er her, at navnlig de aktive tillidsmænd på venstrefløjen må forstå deres opgave og ansvar for organiseringen af kampen og afsløre de mange falske påstande, der fremholdes imod lønkamp, dens betydning og resultater.

En kronesskravet, der blev fremført i januar 1970 af aktive fagforeningsfolk, blev et positivt eksempel på, at der kan skaffes penge til lønningsposerne, og at den økonomiske kamp — når den organiseres og forklares og sammenholdes med samfundet og kapitalens stadige angreb på reallønnen —

kan udvikle sig til en massebevægelse, som giver såvel arbejdsgiverne som højrefolkene i fagbevægelsen vanskeligheder, og viser aktionsenhedens muligheder i klassens daglige kamp.

En kronesskravet fik et modsvar fra arbejdsgiverne gennem jagten på tillidsmændene fra værfterne. Det var en afledningsmanøvre, fordi lønkravet rullede over det ganske land og trak nye kræfter frem overalt. Men kampen for tillidsmændene blev taget op gennem strejker og andre aktioner. Tillidsmændene blev, og det var en sejr. Arbejdsretten kom på arbejde og fik gennem de mange forskelligartede aktioner et grundstød som ingen sinde før, og som fortsat må følges op til Arbejdsrettens endelige og æreløse død.

I februar 1970 blev den store faglige konference, der var indkaldt af formandsinitiativet, afholdt i Studenterforeningen i København. Det skete midt under de mest voldsomme begivenheder i forbindelse med en kronesskravet. Konferencen satte meget i gang og forenede nye kræfter blandt fagbevægelsens aktive tillidsfolk, hvad den senere udvikling i fagbevægelsen og på arbejdspladserne har vist gennem en betydeligt større og stærkere aktivitet på venstrefronten. At konferencens nedsatte udvalg ikke kunne leve op til mødets beslutninger, må konstateres og indgå i erfaringerne for det videre arbejde i samarbejde med andre positive klassekræfter.

Fagligt juristeri

Kampen mod arbejdsretten og hele det fagretlige system er i perioden ofte blevet fremhævet. Partiet har gennem udtalelser og forslag i folketinget klart

fremført sin stilling: *bort med Arbejdsretten* og overgang til *forhandling, mægling eller aktion* og ingen ny *hovedaftale*.

Kommunistiske faglige tillidsfolk har fremholdt disse ting på kongresser, generalforsamlinger osv., men en bredere massebevægelse imod fagbevægelsens spændetrøje er nødvendig. Disse krav må nøje forbindes med partiets krav om tillidsmandsbeskyttelse og betydeligt udvidede beføjelser.

Vort krav om, at kun kollegerne skal kunne afsætte en tillidsmand, er blevet yderligere populært i den forløbne periode.

Alle disse krav og vore tanker om en ny aktiv linje for fagbevægelsen er med stadig større styrke fremført på LOs kompetente møder. Med flere kommunister som mødedeltagere er det blevet muligt. På LO-kongressen, maj 1971, talte vore kammerater arbejdspladsernes og fagforeningernes sag og er dermed med til at bibringe de aktive overbevisningen om, at LOs samarbejdslinje ikke er evig gyldig, men at kampen for klassebevidste fagforeninger kan vindes.

Fred og solidaritet

I kampagnen mod dansk medlemskab af EF har vore faglige kadre ydet en stor indsats og har derved deres andel i, at store dele af fagbevægelsen tog afstand fra EF.

Kampagnen viste, at arbejdet og agitationen på arbejdspladserne er af største betydning. Det er ikke nok at få de aktive mere aktive. Det er den brede masse, der skal aktiviseres for at øge presset på topfolkene og styrke det endelige resultat.

28

Det arbejde, som partikammerater sammen med andre udførte i »Fagforeningsfolk mod EF«, var en aktiv del af »Folkebevægelsen imod EF-medlemskab«.

Freds- og solidaritetsarbejdet i fagbevægelsen er i kongresperioden blevet noget forbedret, men er ikke på et tilfredsstillende stade. Selv om faglige kongresser har udtalt sig om vigtige internationale spørgsmål, mangler fagforeningernes og arbejdspladsernes helt afgørende tunge vægt alt for ofte. Vore faglige kadre i alle kategorier må forstærke denne afgørende indsats. Fagbevægelsen må forstærke denne afgørende indsats. Fagbevægelsen er i sin idé international og har brug for at udbygge freden og udfolde international solidaritet. Der er brug for, at fagbevægelsen arbejder sammen på internationalt plan. Det er derfor også en opgave at arbejde for bedre forbindelser mellem de forskellige faglige Internationaler.

Parti og fagbevægelse

Vort partis indflydelse er fortsat stigende — ikke alene gennem valg af kammerater til tillidsposter, men også gennem partiets fagpolitiske linje. Vi har arbejdet for, at fagbevægelsen tager klassemæssig stilling for en arbejderpolitik og bryder med den socialdemokratiske samarbejdslinje, så fagbevægelsen kan blive en klassekamporganisation og derved genvinde medlemmernes tillid.

Fagbevægelsen er en masseorganisation, der med de rette klassebevidste kadre skal højne arbejderklassens aktivitet for den daglige kamp som for det socialistiske perspektiv.

Vore svagheder i arbejdet finder vi blandt andet i for lidt og for dårligt organiseret fraktionsarbejde. Det gælder som parti og i samarbejde med andre venstrekræfter. Vore svagheder kommer også frem i arbejdet blandt funktionærer, tjenestemænd, akademikere, teknikere, pædagoger m. v. Arbejdet er alt for tilfældigt på trods af, at antallet af medlemmer i disse faglige organisationer er stærkt stigende.

Vi må arbejde for, at forståelse og solidaritet kommer til at præge forholdet mellem disse organisationer og den traditionelle fagbevægelse. Visse faglige ledere har forsøgt at få »klassekampen« til at gå mellem disse grupper. Vi skal gennem øget og forbedret indsats sikre den rette klassemæssige udvikling i dette forhold.

En mangel i vort arbejde har været,

at vi i for beskedent omfang får udarbejdet tryksager og pjecer med mere dybtgående analyser af såvel økonomisk som politisk art — stillingtagen, DKPs forslag til alle afgørende fagpolitiske problemer, sikkerhed, økonomisk demokrati, fagligt justeri, arbejdsformidlingen osv. Stoffet findes, men vi mangler en samlet fremstilling.

Vi har forsøgt at informere længere ud i fagbevægelsen end til de nærmeste. F. eks. udsendes jævnligt information om DKPs faglige politik til ca. 750 fagforeninger landet over.

De nævnte svagheder til trods vurderer det faglige sekretariat kongresperioden som fremgangsrig og med mange gode initiativer samt en bedre forståelse for aktionsenheden som en god arbejdsmetode i arbejderklassens faglige kamp.

Folketingsarbejdet

DKP var for første gang i ni år repræsenteret i folketinget fra den 13. januar 1970 til den 21. september 1971. Repræsentationen i folketinget skete med Hanne Reintofts medlemskab af vort parti, og samtidig fik vi status som folketingsgruppe med ret til lønnet sekretærhjælp.

Folketingsarbejdet blev i høj grad støttet af partiets forretningsudvalg, af det nydannede parlamentariske udvalg samt af de faglige initiativer på arbejdspladserne.

Baggrunden for den nye repræsentation var Hanne Reintofts medlemskab af vort parti, anerkendelsen af partiets ideologiske grundlag, dets politik og love. Hanne Reintoft gjorde en forbillig indsats for partiets politik, og trods de vanskeligheder og arbejdsbyrder, som det var at være eneste talsmand i folketinget for DKP, løste Hanne Reintoft opgaven til alles tilfredshed — på nær vore modstanderes — og uden samarbejdsvanskeligheder.

Folketingsarbejdet startede i en meget bevæget periode med uro på de fleste arbejdspladser. Vi fik iværksat en heldig vekselvirkning mellem partiets faglige initiativer og folketingsarbejdet, som kulminerede med forslaget om Arbejdsrettens afskaffelse. Under behandlingen af dette forslag i udvalget mødte repræsentanter for over 50.000 arbejdere op.

Vore krav og forslag om afskaffelse af moms på madvarer, forbud mod salg af ejerlejligheder, undladelse af beskatning af visse sociale ydelser, protest mod udvidelsen af sammenlægningsgrænsen på jord fra 35 til 100 ha,

forslaget til fremme af den europæiske sikkerhedskonference og alle vore mange forslag til forbedring af arbejderbeskyttelsen, arbejdsløshedsforsikringen, arbejdsformidlingen, grundlaget for reguleringspristallet osv. fik en overordentlig stor sympati i befolkningen. Forslagene viser også, med hvilken bredde og dybde kommunisterne brugte deres parlamentariske ansvar. Vi nøjedes ikke med principielle demagogiske erklæringer.

I de knap to år, vi var repræsenteret, stillede vi 48 konkrete forslag og et tilsvarende antal spørgsmål, spændende over næsten alle politiske områder. Vi var dermed mere produktive end for eksempel SF og VS — skønt vi var det mindste parti — og vore forslag var betydeligt bedre forberedte end mange af for eksempel SFs forslag. VS markerede sig stærkest med de skattetekniske forslag og afsløringen af de syv oliekoncerners skatteunddragelse.

Selv om vi ikke i perioden fik gennemført ret mange af vore forslag, mobiliserede vi dog mange til kamp og tvang for eksempel både SF og socialdemokraterne til at stemme for enkelte af vore forslag.

Folketingets talerstol brugte vi til støtte for arbejderklassens kamp. Da kravet om en krone mere i timen og Arbejdsrettens afskaffelse fremførtes i vinteren 1969—70 på arbejdspladserne, fik arbejderne samtidig støtte fra kommunisternes talerstol i folketinget.

Vi dokumenterede, at nationalindkomsten pr. indbygger i faste priser steg med 58 pct. fra 1957 til 1970, mens den gennemsnitlige realårsind-

komst for alle arbejdere kun steg med 37 pct. Samtidig kunne vi dokumentere i en skrivelse til en række fagforeninger, at af ejedomsprisstigningerne på 80 milliarder kr. i årene 1965 til 1970 var de 21,7 milliarder kr. belånt, hvoraf godt 12 milliarder kr. direkte var blevet brugt til øget forbrug. Oven i denne dokumentation påviste vi, at der i 1970 blev unddraget 10 milliarder kr. fra indtægtsopgivelserne til skattevæsenet. Disse tal har stadig aktualitet og er derfor ført frem til 1972 i partiets økonomiske udvalg.

Værdistigningerne på faste ejendomme var i første halvdel af 1972 på 30 milliarder kr. Fra 1960 til 1971 var den på 172 milliarder kr., heraf var de 94 milliarder kr. reel kapitalværdistigning. Forståelsen af det nødvendige i samfundets overtagelse af jorden og et forbud mod belåning af værdistigningerne for at modvirke grundspekulationen bliver større og større. Samtidig trænger vore krav sig mere og mere på.

Omkring boliglovene arbejdede vi på at få gennemført et totalt forbud mod salg af ejerlejligheder. Mange partiafdelinger med Amager distrikt i spidsen virkede så forbilledligt med denne kamp, at socialdemokratiske talsmænd måtte give tilsagn i lejerbevægelsen om at støtte et forbud mod salg af ejerlejligheder. At socialdemokraterne så alligevel stemte imod vort forslag herom, er en anden historie. Heller ikke med vort forslag om fortsat at arbejde for gratis daginstitutioner kunne vi formå socialdemokraterne til mere end tomme løfter. Efter den 21. september, da Socialdemokratiet igen fik regeringsmagten, præsterede de frækt at bevare den borgerlige regerings takster for benyttelse af daginstitutioner.

På undervisningsområdet afviste man vort forslag om, at studenterrådene selv får lov til at fastsætte deres valgmode. Vi fremførte nogle principielle betragtninger om forskning, som senere har vundet almindelig anerkendelse.

På landbrugsområdet var DKP og en enkelt socialdemokrat helt alene om at støtte husmandsforeningernes kamp mod udvidelsen af sammenlægningsgrænsen fra 35 til 100 ha.

Valgretsaldern blev nedsat ved en folkeafstemning til 20 år med vores fulde tilslutning. Vi ønskede 18 år, men det blev der ikke stemt om.

Vort forslag om lettere adgang til ind- og udmeldelse af folkekirken rejste en del debat i nogle kredse, hvor vi normalt ikke har stor kontakt. Derved medvirkede vi til at rydde op i en meget forældet administrationspraksis.

På det udenrigspolitiske område beskæftigede vi os særligt med Nordekmanøvren for at indmelde hele Norden i EF, NATO og USAs krigsforbrydelser i Indokina, Vesttysklands vægring ved anerkendelse af DDR, vildledningen om våbenleverancerne til Grækenland, konflikten i Mellemøsten, Kejsergade-affæren og Pentagon-rapporten.

Ved folketingsvalget i september 1971, hvor vi gik frem fra 29.706 stemmer i 1968 til 39.564 stemmer eller fra 1,0 pct. til 1,4 pct., mistede vi vores repræsentation i folketinget.

Fremgangen var stor, men ikke stor nok. Siden dette valg har vi sendt flere deputationer til statsminister Krag og rettet flere henvendelser til ministre og folketingsgrupper. Blandt andet sendte vi en delegation til statsministeren i marts 1972, hvor vi krævede, at regeringen opgiver sin EF-politik og be-

gynder at forberede en selvstændig og demokratisk politik, der kan føres videre efter den 2. oktober.

Disse henvendelser har fået en nogenlunde god pressedækning, og denne mulighed for at påvirke den politiske meningsdannelse bør benyttes noget oftere. Det er en af forudsætningerne for at blive repræsenteret igen efter næste valg til folketinget.

DKP-forslag i folketinget

Fire ændringsforslag til lov om teatervirksomhed.

Forslag om ophævelse af Arbejdsretten.

Forslag til erstatning til besættelsestidens ofre.

Forespørgsel om europæisk sikkerhedskonference.

Forslag til motiveret dagsorden om fremme af en europæisk sikkerhedskonference.

Genfremsættelse af forslaget om Arbejdsrettens ophævelse.

Forslag til motiveret dagsorden om retningslinjer for valgmanen i styrelsesloven.

Forslag til folketingsbeslutning angående afkriminalisering af medlems- og ledelsesforholdene i hjemmefærnet.

Forslag til ændring af lov om mægling i arbejdsstridigheder.

Forslag til lov om ind- og udmeldelse af folkekirken.

Forslag til ændring af lov om:

a) midlertidig regulering af boligforholdene

b) boligbyggeri

c) leje

Forslag til motiveret dagsorden om afskaffelse af moms på fødevarer.

Ni ændringsforslag til lov om arbejderbeskyttelse.

Forslag til folketingsbeslutning om tilvejebringelse af legepladser og friarealer i forbindelse med boligarealer.

Forslag til motiveret dagsorden om gratis daginstitutioner.

Forslag til lov om ændring af beregningsgrundlaget for reguleringspristallet.

17 ændringsforslag til lov om arbejdsløshedsforsikring og arbejdsmidling.

Forslag til folketingsbeslutning om en uges ekstra understøttelse til langvarigt ledige.

Ændringsforslag om 4 ugers ferie og 12 pct. feriegodtgørelse, varslingsfrist for ferie i medhjælperloven.

Forslag til folketingsbeslutning om undladelse af beskatning af visse sociale ydelser.

Forslag til folketingsbeslutning om modernisering af beboelseslejligheder.

Forslag til folketingsbeslutning om forhøjede ydelser til folke-, invalide- og enkepensionister.

Amtsråds- og kommunevalg

Ved amtsråds- og kommunevalgene den 3. marts 1970 skulle vi for første gang stemme til en kommunal- og

amtsrådsreform, som fik sin virkning fra 1. april 1970. Undtaget herfra var hovedstadskommunerne samt primær-

kommunerne i Københavns amt. Det er det område, som efter vor mening må have en hovedstadsordning. Danmarks kommunistiske Parti var ikke tilhænger af det forslag og resultat, der forelå for kommunesammenlægningerne.

Vi understregede og advarede imod, at de nye storkommuner kunne betyde, at bureaukratiet ville få en stor magt, at de folkevalgte repræsentanter var for få i forhold til kommunernes befolkningsunderlag, at der ville blive for stor afstand mellem de folkevalgte organer og borgerne, og at dette ville give problemer i storkommunerne.

Partiet stillede derfor bl. a. kravet i den kommunale valgkamp om udvidelse af antallet af kommunalbestyrelsesmedlemmer. Endvidere fremførte vi den tanke i debatten, at der måtte dannes lokalråd til varetagelse af afgørende lokale opgaver og planlægning. Ligesom det kan være en vej til at sikre befolkningens interesser og medindflydelse på kommunale spørgsmål. (I København er der 12 lokalråd, men deres struktur er forskellig).

Kommunevalget i 1970 fandt sted under VKR-regeringen og blev derfor også fra socialdemokratisk side mere gjort til et spørgsmål, om kommunerne skulle være borgerligt eller socialdemokratisk styrede. Dette kom også til at præge valgets resultat.

For kommunisterne var det afgørende, at amtsråds- og kommunevalgene blev en stillingtagen mod den forbrugsbegrænsende politik, som VKR førte. Amter og kommuner er administratører af regeringens politik, men de kan også selv fremme en forbrugsbegrænsende politik og har gjort det gennem skatte- og afgiftspolitikken, ligesom

boernes tendens til en tiltagende selvfinansiering har begrænset kommunernes aktivitet og naturlige planlægning.

For at samle så mange stemmer som muligt for en anden politik og for at undgå en diskussion mod os og andre som »stemmespildskampagne« var man i flere distrikter indstillet på at gennemføre listeforbund med andre partier eller opstillede grupper, og sådanne blev etableret.

Endvidere havde vi medlemme af partiet som deltagere i faglige lister, borger- og særlistes, hvis den opstillingsform var den på det lokale sted bedst egnede. Resultatet af disse forskellige former for opstilling til kommunevalgene kan kun vurderes lokalt.

Som følge af en mindre stemmedeltagelse end ved kommunevalgene i 1966, og at vi ikke i tilstrækkeligt omfang kom ud i de områder, der var tilført bykommunerne ved sammenlægningen, fik vi en mindre tilbagegang i landsmålestok. Enkelte steder i hovedstadsområdet og i Helsingør kommune kunne noteres fremgang.

Til amtsrådsvalgene havde vi i modsætning til tidligere en stor dækning i opstillingen. Vi opstillede i samtlige amter undtagen i Sønderjylland og Bornholm.

Resultatet var en såvel talmæssig som procentvis fremgang, men udsvinget i procenter er ikke store og ligger især i Københavns, Frederiksborgs og Roskildes amter.

Ved amts- og kommunevalgene blev der udsendt mange forskellige agitationsmaterialer, tryksager, der dækkede såvel amter som kommuner, ligesom der af lokale organisationer blev

fremstillet tryksager for områder eller bestemte befolkningsgrupper. Benyttelse af den lokale presse i områderne

var et gennemgående og positivt træk i valgkampen til amts- og kommunalrådsvalgene 1970.

Freds- og solidaritetsarbejdet

I resolutionen til beretningen på den 23. kongres vedtog man følgende om partiets arbejde på det fredspolitiske område:

»Det mest påtrængende spørgsmål for alle fredens kræfter er at få bragt USA-imperialismens krig mod Vietnams folk til ophør, få alle fremmede tropper ud af Vietnam og sikret folkets suverænitet i overensstemmelse med DRV's og FNL's fredsforslag.

Vietnamsolidariteten er i vort land udviklet til en stærk politisk faktor, der bl. a. har tvunget den danske regering til at ændre sin holdning fra godkendelse til afstandtagen fra USAs bombardementer. Vietnam-bevægelsen har ydet det vietnamesiske folk værdifuld politisk, moralsk og økonomisk støtte. Der er al grund til at fortsætte disse bestræbelser med særligt henblik på at få fred i Vietnam, USA ud af Vietnam og dansk anerkendelse af DRV og FNL.

Kongressen beklager, at der inden for Vietnam-bevægelsen har været tendenser til at indsnævre dens basis og derved svække kampen mod USA-imperialismen. Kongressen tager afstand fra bestræbelserne for at omdanne solidaritetsbevægelsen til en snæver foreningsdannelse. Det er kommunisternes pligt aktivt at støtte udviklingen af politisk og økonomisk solidaritet

som en bred og folkelig bevægelse byggende på liget for alle som støtter solidaritetens formål.«

Umiddelbart efter kongresen gik partiet sammen med andre kræfter i Vietnam-bevægelsen i gang med at skabe et bredere politisk grundlag for Vietnam-arbejdet og for ad den vej at forhindre, at solidaritetsbevægelsen udvikle sig til en sekterisk gruppe, der ingen kontakt havde med arbejderbevægelsen. Efter langvarige forhandlinger blev resultatet af disse oprettelsen af Vietnam 69, som fra begyndelsen så det som sin fornemste opgave — efter forhandlinger med vore vietnamesiske kammerater — at skabe en Vietnam-bevægelse, der havde en virkelig folkelig basis og kunne få en politisk betydning, der indvirkede på regeringen, så den blev tvunget til at sige fra over for den amerikanske aggresionspolitik i Indokina. Vietnam 69 påtog sig opgaver bl. a. af ren humanitær art som indsamling af penge til medicinsk apparatur og medikamenter efter ønske fra såvel DRV som FNL.

I dette indsamlingsarbejde medvirkede partiet til, at det først og fremmest blev bragt ud på arbejdspladserne og ind i fagbevægelsen. Det fik et omfang og en politisk betydning, så det for første gang lykkedes at få brede kredse i fagbevægelsen til at tage åben afstand

fra USA-imperialismen og dens aggression i Indokina. Dette arbejde fik indflydelse på skiftende regerings politik, så det lykkedes at få oprettet PRGs Informationskontor i Danmark i foråret 1970. Det fik stor betydning for oplysningen om PRGs politiske arbejde og deres kamp for at slå USA-imperialismen i Vietnam. Samtidig gennemførtes der en stadigt mere omfattende kampagne for at få anerkendt Nordvietnam diplomatisk, og dette skete 25. november 1971.

Denne udvikling er kun lykkedes ved et energisk og bredt politisk arbejde af partiet i samarbejde med kræfter i fagbevægelsen, i ungdommen og blandt de intellektuelle.

Det vil blive for omfattende at redegøre for de mange initiativer, partiet har deltaget i sammen med Vietnam 69 i kongresperioden, men det afgørende er, at de politiske hovedmål, som partiet satte sig på den 23. kongres, i det væsentlige er blevet løst. Det skal dog nævnes, at en af de afgørende sejre var gennemførelsen i Danmark af den tredje Vietnam-sesison mod USAs krigsforbrydelser. Det var Vietnam 69, der fra international side blev opfordret til at organisere dette, men ud fra ønsket om at skabe den bredest mulige baggrund for sessionens arbejde blev andre grupper, bl. a. De danske Vietnamkomiteer indbudt til at deltage i forberedelserne og gennemførelsen af arrangementet.

Forholdet til De danske Vietnamkomiteer har i kongresperioden ikke forbedret sig væsentligt. Partiet har gjort sig store anstrengelser for at skabe enhed i solidaritetsarbejdet, men DDV har med skiftende ledelser fortsat deres virksomhed på et snævert og ofte anti-

kommunistisk grundlag. Der må dog stadig fra partiets side gøres en indsats for at udvikle enheden med de unge og positive kræfter, der findes i komiteerne, og som loyalt samarbejder for at styrke solidariteten med de indokinesiske folk, for at stoppe USA-aggressionen og sikre Vietnams folk fred og uafhængighed.

Samtidig med, at partiet har spillet en aktiv rolle i Vietnam 69, støttet PRGs Informationskontor politisk og økonomisk, indsamlet penge til Vietnam-arbejdet, har det i kongresperioden gennemført talrige selvstændige Vietnam-arrangementer, blandt andet demonstrationer og møder, udgivet oplysende tryksager og plakater. Det afgørende for partiet har været at skabe den bredest mulige front mod USA-imperialismen og kæmpe for en politisk udvikling, der tvinger regeringen til en politisk kursændring.

Selv om kampen for at udvikle solidariteten med Indokinas folk har været den mest omfattende bevægelse i kampen for freden, har partiet aktivt og selvstændigt deltaget i en lang række fredsinitiativer. Her skal nævnes anerkendelsesbevægelsen for DDR, partiet har udviklet et særdeles positivt samarbejde med Arbejderkonferencen og støttet dens arrangementer bl. a. i Rostock og ved Østersøugerne. Dette arbejde har skabt en stærk baggrund for anerkendelsesbevægelsen i Danmark, som bl. a. har givet sig udtryk i en alsidig politisk sammensat komité. Denne virksomhed har haft en afgørende indflydelse på den danske regering for at skabe et omsving i dens politik til fordel for anerkendelsen af DDR. Der er ingen tvivl om, at rege-

ringen i den nærmeste tid vil blive tvunget til at give DDR fuld statslig anerkendelse, og det vil få stor betydning for at forbedre forholdet mellem vore to lande og folk.

Partiet har desuden deltaget i anti-NATO-bevægelsen, dens møder og andre aktiviteter, arbejdet for at skabe oplysning om europæiske sikkerhedsproblemer og rejst kravet om, at Danmark aktivt bør gå ind for en europæisk sikkerhedskonference. Vi understøttede »de nordiske fredsdage«, der blev afholdt i forskellige østersøstater. Blandt andet blev der gennemført en konference på Christiansborg i sommeren 1971.

Partiet har aktivt deltaget i kampagnen for frigivelse af den amerikanske kommunist og ligeretsforkæmper Angela Davis, møder er afholdt, indsamling gennemført, og der er udgivet tryksager, plakater og en bog.

Vi har understøttet venskabsforeninger med de socialistiske lande og betragter disse som en vigtig faktor til forståelsen af de socialistiske landes fredspolitik. Det er vigtigt, at dette arbejde til stadighed forbedres, og at disse venskabsforeninger udvikler sig til at omfatte alle lag af det danske samfund.

Partiet vil fremover se det som en vigtig opgave at støtte det verdensomfattende arbejde, der udføres af Verdensfredsrådet for at skabe en stærk international fredsbevægelse.

Det kan siges, at partiet i kongresperioden på mange områder har udført et bemærkelsesværdigt arbejde for at styrke kampen for freden, men det er nødvendigt at understrege, at dette arbejde bedre må gå ind som en fortsat bestanddel af partiets virksomhed og ikke være et arbejde for nogle få udpegede kammerater eller »eksperter«.

EF-arbejdet

Den politiske vurdering af EF-arbejdet er givet i tillægget til kongresdiskussionsgrundlaget. Der skal derfor kun nævnes de vigtigste begivenheder omkring det arbejde, vi med rette koncentrerer partiets indsats om i forbindelse med Danmarks indlemmelse i EF.

Allerede Landskomiteen mod Romunionen af 1961 med bl. a. Poul Overgaard Nielsen og en lang række partikammerater virkede mod EF. På dette grundlag blev der i januar 1962 dannet Oplysningsfonden om Danmark og Romunionen eller Samarbejdsudvalget,

som virkede udmærket indtil de Gaulles nej til et udvidet EF i 1963.

Den 11. maj 1967 vedtog folketinget en dagsorden, som bemyndigede regeringen til at genoptage forhandlingerne om dansk medlemskab af EF sammen med Storbritannien.

Haag-konferencen i december 1969 øgede kraftigt interessen for at skabe en mere slagkraftig indsats mod sådanne planers gyldighed i Danmark, men først den 13. september 1970 blev der på et møde i Århus taget initiativ til tværpolitisk indsats mod EF. Mødet

resulterede i nedsættelsen af et arbejdsudvalg, som forberedte landsmøde på Vartov i København den 9. november 1970. Til dette møde kom 60 repræsentanter for vidt forskellige organisationer for at drøfte en fælles indsats mod EF.

Vartov-mødet nedsatte et »Initiativudvalg mod Romunionen« på 18 medlemmer, hvor bl. a. DKP og SF var repræsenteret. SFs repræsentant mødte ligesom flere andre medlemmer aldrig op på senere møder i dette udvalg, hvorved dets initiativer på forhånd var dødsdømte.

I november 1970 dannedes »Frit Norden« på grundlag af utilfredse medlemmer af »Foreningen Norden« med Knud P. Pedersen som formand. Vänsterpartiet Kommunisterna i Sverige indkaldte i februar 1971 til et EEC-seminar i Göteborg for de nordiske landes venstrepartier, hvor DKP, SF og VS deltog fra Danmark.

20. marts 1971 stiftedes »Frihedsfronten mod Romunionen« i Nyborg af det siddende initiativudvalg fra Vartov-mødet, men kun DKP, Faglig Ungdom og Folkelig front var repræsenteret som organisation. Frihedsfronten tog initiativ til den første demonstration mod EF den 18. maj fra Rådhuspladsen til Christiansborg. Demonstrationen fik tilslutning fra mange organisationer, men samlede kun nogle få tusinde mennesker.

I foråret 1971 dannedes komiteen »Socialdemokrater mod EEC« med mange medlemmer fra »Socialdemokratisk Samfund«.

Den 20. august 1971 indkaldte Poul Overgaard Nielsen en snæver kreds til oprettelsen af »Komiteen mod Fællesmarkedet«, som stiftedes på et møde den 27. august.

Den 18. september 1971 afholdtes en stor demonstration mod EEC fra Blågårdsgade til Christiansborg.

Først den 6. december 1971 afholdtes på Christiansborg det brede, tværpolitiske møde, som frembragte et frugtbart resultat.

Tiden var da næsten overmoden, idet EF-tilhængerne i folketinget allerede havde fredet hinanden, indtil Danmark var blevet medlem af EF. Det var regeringens første hensigt at nøjes med folketingets accept af dens ansøgning, men modstanden voksede og tvang efterhånden regeringen til at afholde folkeafstemning.

I Christiansborg-mødet deltog 26 repræsentanter for DKP, de radikale, SF, VS, RU, Retsforbundet, Dansk Samling, Faglig Ungdom, Folkelig front, Frit Norden, Tværpolitiske Kontaktgrupper, Frihedsfronten mod Romunionen, Samarbejdskomiteen, Komiteen mod EF, Nordisk aktion og Folkebevægelsen i Norge. Mødet stiftede »Fællesudvalget mod EF-medlemskab«, nedsatte et forretningsudvalg, der efter suppleringer den 7. januar og 9. maj 1972 og efter VSs udtræden sammensattes med følgende repræsentanter:

Erich Bach, Venstrevælgerne mod EF,
Jørgen Brandt, Frihedsfronten mod
Romunionen,
Ivan Hansen, Den faglige komité,
DKP,
Sv. Hartvig-Hansen, Dansk Samling,
Sv. Chr. Johansen, Kommunistisk Forbund af marxister-leninister,
Martha Haugeland, kontoret, radikal,
Ole Malmqvist, Komiteen mod Fællesmarkedet, socialdemokrat,
Niels Mølgård, Retsforbundet,
Jørgen Nielsen, Københavns-koordineringen, DKP,
Poul Overgaard Nielsen, Komiteen mod Fællesmarkedet, radikal,

Ib Nørlund, DKP,
Knud P. Pedersen, Frit Norden,
Gert Petersen, SF,
Jørgen Tostbøll, Folkebevægelsen på
Fyn, konservativ,
Sven Skovmand, radikal.

Kort efter Fællesudvalgets oprettelse blev der taget flere initiativer i fagbevægelsen til kampen mod EF, og det resulterede bl. a. i oprettelsen af komiteen »Fagforeningsfolk mod EEC«. Fællesudvalget skaffede lokaler i Ryesgade med Knud P. Pedersen som kontorleder. Der blev lokaliseret 43 anti-EF-grupper ud over de organisationer, der var tilsluttet Fællesudvalget. Mange af disse komiteer var skabt efter Fællesudvalgets oprettelse, og i den følgende tid blev der taget mange initiativer til tværpolitiske aktioner mod EF.

Fra partiets side støttede vi disse aktioner med vore aktivister og med udgivelsen af en lang række tryksager. Foruden Land og Folk, Tiden og forretningsudvalgets udtalelser kan nævnes: 20 informationsbreve på 1,1 million stk. NEJ-avisen på 200.000 ekspl., DKP-pjecen på 90.000, Vær aktiv på 75.000, Arbejderklassen og Fællesmarkedet på 25.000, Kommunisterne og Europa på 15.000 og desuden forskellige løbesedler og foldere i samlet oplag på over 500.000 ekspl., folderen Landbruget og EF i 25.000 ekspl. og særtryk af Land og Folk efter landsmødet på 60.000 ekspl. Plakater er udsendt i et samlet oplag på ca. 20.000 stk.

Også partiets mødevirksomhed har været stor. Mange steder har Arbejdernes Fællesorganisation afholdt store møder, hvor Knud Jespersen har været den ene af to eller tre talere. Også mange andre kammerater har været på

talerstolene og på kurser, hvor vores politik er ført frem.

Den 16. december 1971 blev der på Fællesudvalgets opfordring sendt 52 deputationer med 202 repræsentanter til Christiansborg, hvor de blev modtaget af flere hold umælende folketingsgrupper, som påhørte deres protest og dermed farvel. Markedsdebatten sluttede med 141 ja-stemmer, 32 nej og to undlod at stemme.

1. januar 1972 stiftedes Folkebevægelsen mod dansk medlemskab af EF i Fyns amt og Århus-komiteen mod EF. Den 22. januar 1972 blev der afholdt protestmøder over hele landet imod underskrivelsen af EF-traktaten.

Den 19.-20. februar 1972 stiftedes koordinationskomiteen for hovedstadsområdet med knap 40 lokalkomiteer. Hovedkvarteret blev Fællesudvalgets kontor.

I marts flyttede Fællesudvalget fra Ryesgade til Nørrebrogade. Den 22.-23. april afholdtes landskonferencen i Odense med 600 repræsentanter for 150 organisationer. Fællesudvalget manifesterede sig officielt som Folkebevægelsen mod dansk medlemskab af EF. Dette møde var en klar demonstration af sammenholdet og styrken i Folkebevægelsen.

1. maj, 5. juni og Sankt Hansaften blev benyttet til store møder mod EF over hele landet. Partiets 1. maj-møde i København samlede alene 15.000 mennesker.

16.-19. maj sendte DKP 15 mand til Bruxelles på undervisningsministeriets rejser. Også tilskudsreglerne blev benyttet af partiet.

Omkring 1. juni afløste Bodil Emanuel og Martha Haugelund Knud P.

Pedersen som leder af Folkebevægelsens kontor. Omfattende annoncepagner blev udarbejdet, og giro 47 etableredes med opfordring til at støtte Folkebevægelsen økonomisk. Den 5. august afholdtes hos Steen Danø et møde med bl. a. SF, men uden DKP. Mødet skabte en del forvirring, men blev inspirerende for større indbetalinger til Folkebevægelsen.

Den 16. september afholdtes det store Forummøde med 6.000 mennesker, hvor en række af vore mest kendte kunstnere optrådte gratis. Den 1. oktober afholdtes i København den store demonstration med ca. 100.000 deltagere fra det gamle grøntorv, Israels Plads, til Rådhuspladsen. Også i de store provinsbyer arrangeredes demonstrationer mod EF, der samlede mange tusinde mennesker.

Resultatet af afstemningen den 2. oktober blev 1.854.053 ja-stemmer og 1.126.097 nej-stemmer. På Grønland var over 70 pct. af de afgivne stemmer nej-stemmer.

På et landsmøde den 8. oktober drøftedes den nye situation, og repræsentanter for 167 lokalkomiteer og mange organisationer besluttede at fortsætte under en ny form, hvorunder oplysning kan formidles, og hvorunder modstanden kan mobiliseres. Det bestående forretningsudvalg skulle fortsætte som arbejdsudvalg og senest slutningen af oktober fremlægge forslag til nye initiativer og afholdelse af et nyt landsmøde.

Paris-communiqueet fra topmødet den 19.-20. oktober spillede her en afgørende rolle for interessen omkring bevarelsen af det brede tværpolitiske anti-EF-arbejde.

Partiets internationale arbejde

Den 23. kongres fastslog på ny arbejderklassens internationalisme som en afgørende del af vort partis grundlag, og partiet har i kongresperioden fortsat og udviklet sit internationale arbejde i mange retninger.

Den vigtigste begivenhed i den internationale kommunistiske bevægelse inden for kongresperioden var afholdelsen af den internationale konference i Moskva, juni 1969. Partiet havde deltaget aktivt i alle de forberedende arbejder og var på selve konferencen repræsenteret ved Knud Jespersen, Ib Nørlund og Ingmar Wagner. (Materialer fra konferencen — herunder Knud Jespersens tale — findes offentliggjort i bogen »Den internationale kommunistiske konference«, som er udgivet af Forlaget Tiden). Partiets forslag om at udgive et »Anklageskrift mod imperialismen« blev virkeliggjort.

Konferencens virkninger blev en væsentlig styrkelse af den kommunistiske verdensbevægelse og dens enhed, samt en afklaring af en række afgørende problemer for fagbevægelsen.

Konferencen traf beslutning om at gøre 100-året for Lenins fødsel til et verdensomspændende fremstød for at fremhæve og anvende leninismens ideer i vor tids internationale klassekamp. 1970 blev en overbevisende demonstration af leninismens livskraft og nødvendighed for løsningen af arbejderbevægelsens problemer i vor tid. Også i vort land deltog vi i dette ideologiske fremstød. Partiet deltog med en delegation i 100 års højtidelighederne i Moskva samt i forskellige

internationale teoretiske konferencer i anledning af Lenin-året.

Konferencen i 1969, hvis hovedemne var udviklingen af enheden i kampen mod imperialismen, foreslog også, at man gik i gang med at forberede en anti-imperialistisk verdenskongres. Partiet deltog i et forberedende møde herom i Budapest, september 1970.

Partiet har deltaget i konferencer mellem kommunistiske partier for at styrke solidariteten med Indokinas folk, i Paris maj 1971 (vesteuropæiske partier) og i Paris august 1972 (alle europæiske partier) samt i den internationale solidaritetskonference i Paris, februar 1972.

1969-konferencen foreslog også afholdelsen af en folkekongres for europæisk sikkerhed. Samme tanke blev taget op fra anden side. Partiet deltog i en række forberedende møder for deres virkeliggørelse i Wien, november 1969, i Bruxelles flere gange i løbet af 1971 og 1972. Det førte til afholdelsen af et meget bredt »Forum for den offentlige mening i Europa for sikkerhed og samarbejde« i Bruxelles, juni 1972, hvori en dansk delegation repræsenterende forskellige retninger deltog. Dette arbejde fortsætter.

I forbindelse med kampen mod EF og de internationale monopoler har partiet deltaget i en række foranstaltninger sammen med andre europæiske partier: Møde i København mellem partierne for de 4 ansøgerlande, august 1971, konference af vesteuropæiske partier i London, januar 1971, interna-

tionalt anti-EEC-møde i London, september 1971, konference om Europa-problemer i Rom, december 1971, forhandling med CGTs repræsentanter i Bruxelles, december 1971, deltagelse i undervisningsministeriets EF-rejser, maj 1972. Efter folkeafstemningen har partiet være aktivt for at styrke samarbejdet i kampen inden for EF.

1969-konferencen fremhævede som et betydningsfuldt middel til at udvikle sammenholdet mellem de kommunistiske partier, at man mødtes til mere indgående drøftelser af aktuelle problemer på videnskabelige konferencer, seminarer o. l. Denne virksomhed er også blevet udvidet betydeligt. Internationale diskussioner har været afholdt såvel ved kollektivt initiativ, på initiativ af tidsskriftet »Fredens og socialismens problemer«, eller af enkelte partier. Vort parti har deltaget i en række af dem: Om nutidig kapitalisme, Berlin juni 1970, om Friedrich Engels' virke, Praha juli 1970, Berlin og Wuppertal november 1970, om Ernst Thälmann, Hamburg april 1971, om Pariserkommunen, Paris maj 1971, om klassekampen i vor tid, Praha december 1971, om antikommunismen, Praha marts 1972, om miljø-politik, Praha april 1972, om Dimitrov, Sofia juni 1972, om 50-året for dannelsen af USSR, Praha juli 1972, om statsmonopolitisk kapitalisme, Praha oktober 1972.

Partiet har fortsat deltaget i arbejdet omkring redaktionen af tidsskriftet »Fredens og socialismens problemer«,

hvis artikler offentliggøres på dansk i »Verden rundt«.

Partiet har udviklet de to-sidede forbindelser med broderpartierne ved deltagelse i kongresser og udveksling af delegationer. Vi har deltaget i kongresser — i 1969 i: Finland, Vesttyskland, Rumænien, Sverige, i 1970 i: Frankrig, Ungarn, i 1971 i: Belgien, Sovjetunionen, Bulgarien, Norge, Mongoliet, Tjekkoslaviet, DDR, Irland, Vesttyskland, Polen, i 1972 i: Italien, Finland, Sverige.

Partiet har sendt partidelegationer til forhandling i CSSR (marts 1971), Koreanske folkedemokratiske Republik (juni 1971), Sovjetunionen (januar 1971), Ungarn (april 1972). Desuden har partiet udsendt forskellige studiegrupper.

Partiet har modtaget partidelegationer fra Rumænien (maj 1969 og oktober 1970), DDR (juli 1969), Ungarn (maj 1970), Grækenland (oktober 1970), Sovjetunionen (juni 1970), Korea (november 1971), DDR (januar 1972), Bulgarien (maj 1972).

Partiet har deltaget i møder i de nordiske partier i Helsinki, maj 1970, i Stockholm, april 1972 og i København, november 1972.

Partiet har sendt repræsentanter til international sociologkongres i Varna (september 1970) og til journalistkongres i Havanna (januar 1971). Vi har modtaget besøg af en række repræsentanter for samfundsmæssige organisationer i de socialistiske lande, antiimperialistiske organisationer og andre.

Partiets ungdomsarbejde

Udgående fra 23. kongres' beslutninger om hurtig udarbejdelse af et uddannelsesprogram, blev programmet »En uddannelse for de mange« færdiggjort i løbet af 1969. Meget hurtigt spredtes det til de kontakter, vi havde i de uddannelsessøgendes organisationer og til de tillidsfolk, der var beskæftiget på landets uddannelsessteder. Ikke mindst indenfor partiet og ungdomsforbundet betød programmet en afklaring af, hvilke principper der ligger til grund for kommunisternes uddannelsespolitik, og i den praktiske politik har det betydet, at der er vundet fodfæste i en række organisationer, hvor kommunister markant er trådt frem med klare alternativer til den bestående uddannelsespolitik. Denne linje fortsattes gennem udarbejdelsen af »En K-Plan til alle uddannelsessøgende«, der fremtræder som et forslag til fælles handlingsprogram, og som direkte er vendt mod den såkaldte »P-Plan«, der fremkom i den borgerlige regerings periode. Igennem hele perioden har en stabil tilgang af medlemmer til partiet fra de lag i befolkningen, der er under uddannelse eller har færdiggjort en sådan, betydet, at der er et stadigt behov for at udvikle den linje, der er fastlagt i de to programmer i form af aktuel stillingtagen og i form af en bedre partimæssigt organiseret indsats på de forskellige læreanstalter, specielt universiteterne. Med de erfaringer, der er vundet især i Århus, hvor et snævert samarbejde mellem parti og ungdomsforbund har resulteret i oprettelsen af organisationen »Kommunistiske Studenter«, må der lægges vægt på oprettelse

af organiserede grupper af kommunister på alle de uddannelsessteder, hvor der er mulighed derfor.

I det faglige arbejde har beslutningen fra sidste kongres om stillingtagen til nye organisationsformer for lærlinge og fagbevægelsens unge konkret betydet, at partiet har støttet og aktivt kæmpet for dannelsen af Lærlingenes og Ungarbejdernes Landsorganisation (LLO). Gennem vore tillidsfolk på arbejdspladser og i fagforeninger har vi medvirket til, at LLO overhovedet kunne oprettes på et tidspunkt, hvor den »officielle« fagbevægelse stod køligt, om ikke fjendtligt, overfor de lærlingeorganisationer, der ville skabe en kamporganisation for fagbevægelsens unge. Med den seneste udvikling indenfor LLO, hvor der er skabt et aktionsprogram, der skal sikre lærlingene økonomisk og demokratisk, og hvor man har tilkæmpet sig anerkendelse helt op i fagbevægelsens top, kan det konstateres, at den linje, vi anlagde i forhold til LLO, var den rigtige, og at denne organisation fortsat har krav på den bedste opbakning fra kommunisternes side. Fortsat er problemer som mesterlærers afskaffelse og en løn til at leve af for lærlinge uløst. Skal de løses, kræver det, at vi benytter vore faglige tillidsfolk til også i højere grad at repræsentere lærlingenes interesser, til afsløring af mesterlærers overgreb og til sikring af en meningsfyldt uddannelse.

Gennem DKU lykkedes det kort før sidste kongres at få sæde i ledelsen for Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF). Denne post er siden blevet bevaret, så vidt at posten som næstformand i

DUF i dag besættes af ungdomsforbundet. På trods af den meget brede sammensætning DUF har (44 organisationer med ca. 800.000 medlemmer), er det lykkedes at få en række fornuftige politiske forslag gennemført, så de i dag fremtræder som en del af DUFs officielle politik. Af sådanne resultater kan nævnes bl. a. fordømmelse af den amerikanske krigsførelse i Vietnam, krav om anerkendelse af Hanoi, konstant støtte til PRGs informationskontor i København og til et hospitalsprojekt ved Hanoi, samarbejde med faktisk alle socialistiske lande og Demokratisk Ungdoms Verdensforbund, krav om anerkendelse af DDR og deltagelse i forskellige seminarer og konferencer om fred og sikkerhed på et grundlag, der er vidtgående i overensstemmelse med den fredelige sameksistens' politik.

Erfaringerne i dette arbejde bør også udstrækkes til lokalt plan, til orga-

nisationer med hvilke vi traditionelt ikke har samarbejde, ikke mindst fordi et én gang etableret syn på en såkaldt »borgerlig« eller »upolitisk« organisation kan være direkte skadelig og i konkrete situationer afskære os fra forbundsfæller, der er enige med os på et bestemt område af vores politik.

Ved folkeafstemningen i 1969 om 18 års valgret, støttede partiet, udgående fra sin principielle opfattelse, at de attenårige fik valgret. Gennem deltagelse i en bredt sammensat komité, gennem partiorganisationernes arbejde og gennem radio og fjernsyn, virkede vi for at forslaget skulle blive vedtaget. Det lykkedes ikke, bl. a. på grund af den kampagne, der iværksattes fra reaktionær side. Ved folketingsvalget i 1971 stemtes der samtidig om nedsættelse af valgretsaldere til 20 år. Uden at være tilfredse med forslaget, støttede vi det og konstaterede, at for-

slaget blev vedtaget. Selv om det var et skridt i den rigtige retning, er vi ikke tilhængere af, at valgret skal gives i småportioner. Vi må fortsat virke for en nedsættelse til de 18 år.

I kongresperioden var det pålagt partiet af 23. kongres fra alle sider at rette opmærksomheden på ungdomsarbejdet, først og fremmest som det udvikler sig i DKU. Langt de fleste steder har det ført til, at der eksisterer et stabilt og snævert samarbejde mellem partiets og ungdomsforbundets grundorganisationer. Endnu mangler der DKU-afdelinger en række af de steder, hvor partiet har organisationer, hvilket i højere grad må føre til forståelse af, at det er en partimæssig opgave at medvirke til at skabe DKU-afdelinger, hvor de ikke består. Ligeledes må ungdomsforbundets fremgang, der har betydet tilgang af nye medlemmer, oprettelse af nye grundorganisationer, valg til en række tillidsposter i uddannelses-, faglige og andre organisationer, betyde, at partiet ser det som en opgave at anvende de kræfter, der udvikler sig i DKU også som en bestanddel af den samlede kommunistiske bevægelse, hvor ungdomsforbundet på en række områder kan udbrede den fælles politik til kredse, partiet ikke når.

Dette arbejde må specielt, som det sagdes fra sidste kongres, koncentrere sig om det skolingsarbejde, der er helt nødvendigt for at fastholde medlemmerne til DKU og for at udvide nye kadrer til partiet. Ved gensidig deltagelse i ledelsesmøder, fælles medlemsmøder, aktioner, valgkampe, indsamlinger, er der i perioden udviklet et bedre samarbejde mellem parti og ungdomsforbund. Som et skoleeksempel kan stå de aktioner, der i løbet af 1970

udviklede sig omkring afsløring af tomme lejligheder, boligbesættelser og afsløring af spekulanter. Et aktionsfællesskab mellem DKP, DKU og Land og Folk viste, at der virkelig kan opnås støtte hos den lokale befolkning, når der iværksættes konkrete aktioner, der angår befolkningens dagligdag, og at der herigennem også kan vindes nye medlemmer til bevægelsen.

Beslutningen om at gennemføre udsendelsen af et ungdomsblad i masseoplag viste sig at være urealistisk. Dels ville det blive et særdeles kostbart eksperiment, dels var der ingen garanti for, at et sådant blad kunne distribueres. I stedet blev der fra partiledelsens side garanteret, at ungdomsforbundets blad »Fremad« kunne udgives konstant og med anvendelse af alle de muligheder, den nye teknik giver betingelser for. En række redaktionelle problemer og tekniske vanskeligheder har betydet, at denne beslutning ikke er udnyttet af DKU, men fortsat er »Fremad« et blad, der kan udvikle sig til at blive en betydelig faktor i det ungdomspolitiske arbejde. Samtidig med denne udvikling har vi gennem ansættelsen af yngre medarbejdere på Land og Folk sikret, at ungdomsstoffet, specielt uddannelsen, har fået en bedre placering og større omfang end hidtil.

I slutningen af kongresperioden er der fra DKUs side taget skridt til dannelse af en dansk festivalkomité til forberedelse af den 10. Verdensfestival for ungdom og studenter i DDRs hovedstad Berlin i sommeren 1973. Det er denne gang lykkedes at få dannet den hidtil bredeste komité, som nu omfatter 14 organisationer, repræsenterende omkring 1 million unge. For første

gang siden 1947 er også Dansk Ungdoms Fællesråd med sine 44 medlemsorganisationer med i komiteen, selv om DUF ikke kan godkende alt i den appel, der er Festivals politiske grundlag. Dertil kommer, at alle betydende uddannelsesorganisationer, f. eks. Danske Studerendes Fællesråd, Lærlingenes LO og Danske Gymnasieelevers Sammenlutning er med. Blandt de politiske organisationer kan nævnes Radikal Ungdom, Frit Forum, Clarté og Internationalt Forum. Blandt årsagerne til, at det denne gang er lykkedes at danne en så bred komité, er den voksende

antiimperialistiske indstilling, som gør sig gældende blandt ungdommen, og som mest tydeligt er kommet til udtryk i solidariteten med Vietnams folk og i kampen mod dansk medlemskab af EF. Det er derfor vigtigt, at partiets grundorganisationer understøtter festivalarbejdet og medvirker til at udbrede Festivals idé om »Antiimperialistisk Solidaritet, Fred og Venskab«. Målet er at videreudvikle den antiimperialisme, som ligger i ungdommen ved aktivt at drage så mange unge som muligt ind i de politiske forberedelser til Festival.

Skolingsarbejdet

I perioden siden sidste kongres har der under forskellige former og på forskelligt niveau været udfoldet skolingsarbejde.

Den række af studiekredse, foredragsaftener og weekendkurser, som blev gennemført i forbindelse med kampagnen mod dansk medlemskab af EF, kunne på mange måder tjene som eksempel for et mere planlagt, systematisk skolingsarbejde på en række andre emner.

Der har været gennemført studiekredse, og til det brug udarbejdede skolingsudvalget såkaldte »grydeklare« studiekredse ud fra »Lenin og nutiden« og »'Venstre'-kommunismen — en børnesygdom«, men også i en række andre emner er der lokalt gennemført studiekredsarbejde.

Såvel i København som i andre byer er der gennemført foredragsrækker. I

København er der f. eks. gennemført speciel foredragsrække for nye medlemmer, i Århus gennemførtes i 1971 en serie »Marxismen — til debat-aftener«, og andre former for foredragsrækker har været praktiseret.

Hovedvægten i skolingsarbejdet i perioden har imidlertid ligget på forskellige former for kursus. Der har således i alle kongresperiodens år været gennemført såvel 8 dages som 14 dages kursus i DDR, og der har i nogle af årene været kursus i USSR og CSSR.

Disse kursus tjener mange formål, først og fremmest muligheder for større indsigt i partiets idégrundlag og politik, men også skabelsen af interesse for et videre skolingsarbejde i partiet.

Dele af centralkomiteen har haft lejlighed til at gennemføre specialseminarer, og der har ligeledes for kammerater, der specielt arbejder i fagbevægelsen, været afholdt et par seminarer.

I alle årene har de muligheder, der er givet for deltagelse i partiskole over længere perioder været udnyttet, og nye forsøg er gjort på dette område. Det nedsatte skolingsudvalg har i perioden været udsat for nogen fluktu-

ation, og det har, samtidig med at kammeraterne har været engageret i andre opgaver, ikke skabt den stabilitet i skolingsarbejdet, som er en forudsætning, hvis mulighederne skal udnyttes og bedre resultater opnås.

Organisation

I forberedelserne af 23. kongres blev udarbejdet et diskussionsgrundlag om Organisation og struktur. Dette materiale indgik som en væsentlig del af beslutningerne i resolutionen til beretningen på kongressen.

Kongresperioden har stillet store fordringer til partiet, og selv om der ved en kritisk gennemgang, som må foretages ved en kongres, kan afdækkes forskellige svagheder, er det tydeligt, at partiet i stadig stigende udstrækning udfylder sin organiserende rolle. Den indsats, der gennem årene er øvet i fagbevægelsen, i solidaritetsbevægelsen med Indokinas folk, i arbejdet for anerkendelse af DDR, i kampagnen mod ejerlejligheder, i Folkebevægelsen mod EF, er alt sammen udtryk for den afgørende organiserende faktor, partiet udgør. Denne indsats har til formål at opnå resultater og samtidig over for dem, vi er i aktion sammen med, vise nytten af aktiv indsats. Det øger bevidstheden såvel politisk som i forståelsen af organisationens rolle.

Den sidste del af kongresperioden har vist en betydelig foryngelse af medlemstilgangen, og vi har også kunnet notere, at der er blevet skabt eller genskabt nye partiafdelinger.

Dog har vi endnu ikke formået at

udbygge og etablere organisatorisk i takt med den forskydning, der industrielt finder sted i landet.

Det er en direkte opgave for den daglige partiledelse i samarbejde med distriktsledelserne at tilstræbe partiet organiseret på virksomheder eller i forbindelse med de største industricentrer og højere læreanstalter.

Selv om partiet i kongresperioden på den parlamentariske front en overgang var repræsenteret i folketinget, var perioden så kort, at det ikke lykkedes at medengagere partiet i en sådan udstrækning, at det kunne betinge et stemmemæssigt gennembrud.

Med indsamlingen af partianmeldere er partiet anmeldt til deltagelse i det næste folketingsvalg. Nøje overvejelser af kandidatopstillinger må foretages, og det bør tilstræbes, at der sker opstilling i alle kredse, ligesom det bør indgå i overvejelserne, at der i alle amter og storkredse ved næste folketingsvalg bliver mulighed for, at der kan stemmes på kommunistiske kvinder.

Selv om det vil være fremlæggelsen af partiets politik, der er det helt afgørende for valgresultatet, spiller det også en rolle, hvordan kandidaterne er indgået i vælgerbefolkningens bevidsthed, og der må derfor også mere syste-

matisk arbejdes i valgkredsene med og af kandidaterne.

I kongresperioden er der med henblik på at inddrage større dele af partiet i det politiske beslutningsansvar foretaget ændringer i ledelsesarbejdet, hvorefter distriktsformændene udgør områdeledelser for henholdsvis København/Frederiksberg, omegnen og arbejdspladsafdelinger.

I provinsen er landet opdelt i 10 distrikter, og selv om distriktsordningen ikke er slået helt igennem, har synlige resultater kunnet påvises af denne distriktsordning. Med forberedelserne til 24. kongres må det sikres, at der i alle distrikter vælges ansvarlige politiske ledelser.

I perioden mellem 23. kongres og frem til den forestående partikongres vil der være gennemført 22 centralkomitémøder, og flere af disse har været udvidede møder, f. eks. med faglige aktivister og tillidsmænd, aktivister fra lejer- og boligbevægelse, aktivister i kampen mod EF og folketingskandidater. Endvidere har der til flere af møderne været indbudt kammerater til deltagelse i behandlingen af andre specielle emner. Det gælder således i forbindelse med behandlingen af udkast til uddannelsesprogram, ungdomsarbejdet, kommunalarbejdet og andet.

Af andre ledelsesmøder på landsplan bør nævnes: uddannelseskonference i juni 1969, landsdistriktsledelsesmødet i september 1970, faglig konference i januar 1971, møde for garantfondsledere i februar 1972 og landsmødet i august

1972, hvor specielt den forestående overenskomstsituation og kampen om Fællesmarkedet stod i centrum.

I bestræbelserne for at udnytte den demokratiske centralismes organisationsprincip må en stadig udvikling af forbindelserne mellem ledelsesmøder og partiorganisationerne påkalde opmærksomhed. Beretningsmøderne efter centralkomiteens møder er blevet gennemført i stigende omfang, men er endnu ikke blevet indarbejdet som et ganske naturligt led i informationsarbejdet i partiet.

Behovet for at udbygge fraktionsarbejdet inden for forskellige faglige retninger er blevet yderligere åbenbart, ikke mindst efter at der i den nye medlemsskare er betydelige grupper studerende, pædagoger og andre intellektuelle retninger.

Arbejde med stående udvalg og specielle arbejdsgrupper må effektiviseres til understøttelse af information og initiativer. I det administrative arbejde må tilstræbes størst mulig effektivitet, men udført så smidigt som muligt med udvidet fasthed i kontrollen. I den centrale ledelsesstruktur har der i perioder været huller grundet på mangel på arbejdskraft. Det må i den forbindelse rejses som et afgørende problem, at der arbejdes for udvikling af kadre til de centrale organer.

Det kollektive ledelsesprincips erfaringer må udnyttes på så omfattende en måde som muligt for at sikre de rigtigste mulige dispositioner på de rigtige tidspunkter.

Agitationsarbejdet

I resolutionen til beretningen på 23. kongres omtaltes nødvendigheden af planlægning i agitationsarbejdet. Ved afslutningen af kongresperioden må det noteres, at der er sket betydelige fremskridt i vort agitationsarbejde, men at der endnu kan udvikles bedre planlægning og dermed et mere systematisk arbejde med agitationsmaterialet, ligesom udformningen af materialet må påkalde øget opmærksomhed.

Perioden har omfattet et kommunevalg, et folketingsvalg, to folkeafstemninger om valgretsalderen, en folkeafstemning om dansk medlemskab af EF. Desuden overenskomstforhandlinger i 1969, 1971 og de igangværende, hvilket har været medvirkende til, at der er udfoldet et mere intensivt arbejde med udgivelsen af agitationsmaterialer og afholdelse af møder.

Indarbejdelsen af faste møder i områderne har vist sig at være meget betydningsfuld. Det gælder sådanne arrangementer som sommerstævner, Sct. Hans-arrangementer, grundlovsmøder, fakkeltog i Istedgade osv. Der er i forbindelse med disse møder knyttet mange kontakter. Partiets 50 års jubilæum med udgivelse af forskellige publikationer, afholdelse af festarrangementer, møder og udstillinger, fejringen af 100 året for Lenin, festligholdelsen af Martin Andersen Nexøs 100 års dag, udstillingen i forbindelse med Dimitrovs 90 års dag har også været gode bidrag i arbejdet for at styrke partiets indflydelse.

Selv om vi ved, at der fra radio og TV udfoldes diskrimination af vort parti, er det ikke usandsynligt, at vi

selv kunne bidrage til i videre udstrækning at tiltvinge os adgang til massemedierne. Det er hovedindtrykket, at de kammerater, der i radio og TV ved forskellige lejligheder har repræsenteret partiet, har gjort det på en for partiet fordelagtig måde.

Hanne Reintofts optagelse i partiet på et tidspunkt, hvor hun var medlem af folketinget, gav i en periode større mulighed for referering af partiets synspunkter i radio og TV.

Kongresperioden har givet os væsentlige erfaringer i arbejdet med koordinerede aktioner og agitation. Således var hele kampen mod tomme lejligheder, boligbesættelser og kampen mod ejerlejligheder et strålende eksempel på et offensivt arbejde.

Kampagnen »Ingen moms på mad« understregede ligeledes det nyttige i at koordinere direkte politisk kampagne med de agitoriske fremstød. Ikke mindst i denne kongresperiode er anvendelsen af plancheudstillinger og gadeagitation blevet stærkt udviklet og bør støttes som en meget anvendelig form, der både tegner partiets aktivitet og giver mulighed for kontakt med mange mennesker, ofte ved forholdsvis beskednen deltagelse.

Gentagelsens form, hvor man såvel i aktion, ved plakater og i tryksager beskæftiger sig med samme tema, har været anvendt og taler for, at man videre skal benytte sig deraf.

I en række distrikter er der i perioden udgivet periodiske blade, som især har taget lokale problemer til behandling. En anden form i det lokale agi-

tationsarbejde er også anvendelsen af læserbreve i den lokale presse eller distriktsblade. Denne form kan og bør anvendes endnu mere, ligesom også fagbladene i videre udstrækning må forsøges benyttet til fremføring af vore standpunkter.

En række kammerater har deltaget som foredragsholdere eller diskussionsdeltagere, i særdeleshed på møder i fagbevægelsen, men også i andre organisationer og på læreanstalter.

Land og Folk er igen kommet stærkere med i partiets agitatoriske virksomhed, og glædelige resultater er opnået.

En væsentlig faktor i det bedre agitationarbejde i kongresperioden må tillægges indførelsen af offsetrotationen i juli 1970. Det har betydet, at vore tryksager er udkommet i betydeligt

større oplag end forud og også til en økonomisk mere overkommelig pris.

Der er i perioden centralt udsendt mere end 110 forskellige tryksager varierende i oplag fra 5000 til 200.000. Derudover er der udsendt lokale tryksager og agitation for møder og arrangementer i et antal, som ikke er opregnet.

De udsendte tryksager har omfattet politiske emner som bl. a. boligen, skatter, uddannelse, fagbevægelsen, NATO, udenrigspolitik, moms, imperialisme, fællesmarked, sociale og kulturelle spørgsmål samt vor idémæssige holdning.

Af større ting, der er udsendt, skal især nævnes:

Idépolitisk udtalelse fra 23. kongres i flere oplag, folderen: Vi anklager imperialismen, særtryk af Tiden — DKP

50 år, DKP-festskrift, pjecen DKP 1. og 2. udgave, garantfondspræmier i form af hæfte og reproduktioner, pjecerne: Uddannelse for de mange og K-plan, momstryksag og plakat, pjecerne: Her går grænsen 1. og 2. udgave og Kommunisterne og Europa, Informationsbreve om EF, amts- og storkredsaviserne ved folketingsvalget. NEJ-avisen, folderen Landbruget og EF, folderen Arbejderklassen og Fællesmarkedet, folderen Kildeskat er ikke lille skat.

Det nedsatte udvalg har ikke funge-

ret i hele perioden. Det er værd, at der bliver en mere fast form i udvalgets arbejde, hvor agitationsplaner bør udarbejdes og opgaverne udstikkes til de forskellige arbejdsområder.

En meget vigtig ting for agitationsarbejdet er at finde former, hvorunder en hurtigere udbredelse af materialet kan finde sted, ligesom også større opmærksomhed må vies til tryksagernes indhold og udseende.

Inddragelse af flere plakatkunstnere i arbejdet er en nærliggende og mulig opgave.

Land og Folk

I resolutionen til beretningen på DKPs 23. kongres er fastlagt en række opgaver i forbindelse med Land og Folk. Det hedder bl. a., at Land og Folk skal afspejle partiets politik, formidle den politiske debat, udbrede kendskabet til de socialistiske teorier, inspirere og organisere arbejderklassens kamp mod kapitalismen og den borgerlige ideologi.

Videre i resolutionen skrives, at kvaliteten af Land og Folks indhold skal forbedres, at der skal arbejdes stærkere for bladets udbredelse. Og endelig at driften skulle søges moderniseret og billiggjort ved inførelse af ny teknik.

Selv om ikke alle opgaverne er løst 100 procent, må det indledningsvis konstateres, at det lykkedes at fastholde Land og Folk som dagblad. Dog måtte centralkomiteen med beklagelse inddrage søndagsudgaven pr. 1. februar 1972, idet Bladkompagniet påførte Land og Folk voldsomme udgiftsstigninger.

Den væsentligste ændring for Land og Folk i kongresperioden var overgangen til offset i juli 1970, en ændring, der betød afgørende besparelser, og som teknisk set gav os mulighed for at fremstille en pænere avis. Ændringen tvang os imidlertid til at ændre både format og sideantal, således at det daglige antal sider blev skåret ned fra 12 til 8 sider. Til gengæld blev siderne større, hvilket betød, at der blev nogenlunde samme spaltepads til rådighed for redaktionen.

I bestræbelserne for at forbedre Land og Folks indhold er der i kongresperioden foretaget en hel del nyansætninger i redaktionen. Desværre har et tilsvarende antal erfarne kammerater i samme periode forladt redaktionen. Dette har til tider gjort det vanskeligt at efterleve 23. kongres' beslutninger om at forbedre kvaliteten af bladets indhold. Som helhed må det dog siges,

at Land og Folks politiske og ideologiske indhold er blevet forbedret.

Redaktionens nuværende sammensætning indebærer imidlertid oplagte svagheder. F. eks. foretages kun i beskedent omfang behandling af indenrigspolitikken. Hermed skal blot siges, at der stadig er behov for en styrkelse både kvalitativt og kvantitativt — af redaktionen.

Formidlingen af den politiske debat er foregået gennem referater af politiske møder, folketingets arbejde og kommunalbestyrelses virksomhed, men også gennem samtaler med politiske og faglige ledere fra andre partier og med personligheder fra det kulturelle liv. I kronikker, kommentarer og ledere har Land og Folk taget stilling til aktuelle politiske og principielle problemer.

En glædelig udvikling har der været i forbindelse med læserbrevene. Ikke mindst under kampagnen mod Danmarks indlemmelse i Fællesmarkedet steg antallet af læserbreve. Redaktionen har bestræbt sig for at bringe læserindlæggene i et så stort omfang som muligt, idet disse må betragtes som en af mulighederne for at formidle politisk debat.

Kontakten mellem Land og Folk og partiets grundorganisationer er blevet forbedret, men endnu er det de færreste lokale ledelser, der føler det naturligt at henvende sig til Land og Folk med sager, der nok er lokale, men som har landsdækkende interesse. Ligeledes

er det et meget begrænset antal kammerater fra de lokale områder, der regelmæssigt bidrager til den politiske debat i Land og Folk.

En mangel — ja, en fejl — som hurtigst muligt bør søges rettet.

Arbejdet for at øge Land og Folks udbredelse var i en årrække stagnerende. Det gjaldt også i den første del af den nu afsluttede kongresperiode. Men i løbet af det sidste års tid er der sket en positiv ændring. Flere og flere grundorganisationer gennemfører regelmæssigt bladsalg, hvilket i sig selv medfører et stigende oplag, men erfaringerne viser, at parti-salget også stimulerer salget i kiosker og fremfor alt en ret væsentlig forøgelse af abonnentstallet.

De konkrete tal for oplaget fortæller mere end mange ord, hvordan situationen har udviklet sig.

Februar 1969:	Hverdage	7000
	Søndage	11800
August 1971:	Hverdage	6800
	Søndage	10000
Oktober 1972:	Hverdage	7700
	Søndage	10700

I perioden har der været gennemført kampagner for udbredelsen af Land og Folk med prøveabonnementer. Gode resultater blev opnået i kampagnerne »To måneders avis — en måneds pris« forud for folketingsvalget i september 1971 og forud for folkeafstemningen om EF i 1972.

Kampagner for partianmeldere

Som led i forberedelserne af 23. kongres startede 1. januar 1969 en kampagne for indsamling af underskrifter på anmeldelse af partiets deltagelse i folketingsvalg.

Kampagnen sluttede omkring maj måned 1969, og i august samme år anmeldtes partiet til indenrigsministeriet med 18.089 underskrifter, der et stykke tid efter blev godkendt som fyldestgørende grundlag.

Denne kampagne led af den svagheit, at det var svært at få arbejdet i gang efter partikongressen i februar.

Da folketingsvalget i september 1971 var gennemført, og vi ikke havde opnået repræsentation, var det nødvendigt igen at skaffe grundlaget for deltagelse i folketingsvalg ved at indsamle underskrifter på anmeldelse af partiet.

Den 4. oktober 1971 startede kampagnen efter beslutning i centralkomiteen og efter at formularer var blevet godkendt. Målsætningen var at skaffe det nødvendige antal underskrifter inden 1. januar 1972.

Dette mål blev stort set nået, og det var muligt den 4. februar 1972, efter at blanketterne var attesterede i kommunerne, at anmelde til indenrigsmini-

steriet, at Danmarks kommunistiske Parti ville deltage i kommende folketingsvalg på baggrund af de indsamlede 19.016 underskrifter. Den 8. marts godkendtes underskrifterne som fyldestgørende.

Denne kampagne viste, at man i nogle områder tog meget løst på opgaven, og det var først i den sidste del af kampagnen, der blev taget initiativer, som mere rettede sig ud til offentligheden. Resultaterne der blev opnået på Københavns og Århus universiteter, er i den forbindelse værd at erindre sig.

I for ringe grad udfoldedes organiseret indsats på arbejdspladserne for at skaffe partianmeldere.

Udfaldet af folketingsvalget, hvor 5 partier ikke opnåede repræsentation, skabte fornyet røre om spærrereglen i valgloven. Vi tilsluttedes den sag, der fra anden side forsøgte ført mod indenrigsministeren som biintervenienter.

Anmeldelsen af partiet i februar måned gav med det samme sikkerhed for, at vi havde mulighed for at deltage i radio- og TV-udsendelser med folkeafstemningen om dansk medlemskab af EF.

Økonomi

Finansieringen af arbejdet i en revolutionær bevægelse som Danmarks kommunistiske Parti spiller en meget stor rolle og optager megen tid. Udfoldelsen af de forskellige former for aktivi-

tet kræver økonomi, og det er glædeligt, at spørgsmålet om finansieringen af partiarbejdet i alle led af partiet vinder stadig større forståelse som et nødvendigt element, ikke kun som et pen-

gespørgsmål, men også som et politisk arbejde.

Partiets virksomhed, hvad enten det gælder partiorganisationen, bladudgivelsen, agitationsarbejdet osv., finansieres af partiets medlemmer og sympatiserende i erkendelse af nødvendigheden af den organiserede indsats, som partiet udfolder enten gennem udgivelsen af Land og Folk, tidsskriftet Tiden, agitationsmaterialer eller afholdelse af møder og arrangementer.

Formerne, hvorunder finansieringen sker, har forskellige retninger, nemlig: kontingentbetalingen, avisvirksomhed, herunder annonceindtægter, bladsalg osv., og bogsalg, salg af tryksager fra trykkeri, indsamlinger og tilskud.

Den almindelige inflatoriske udvikling i landet har i kongresperioden lagt voldsom pres på den samlede partiøkonomi. I særdeleshed har det krævet enorm indsats at bevare Land og Folk som dagblad, men trods svagheder må det betragtes som at have været anstrengelserne værd.

Partiet er medengageret i forskellig forretningsvirksomhed. Det gælder således Ejendomsselskabet af 12. september 1945 (Land og Folks hus), Foreningen Folkepressen (vigtigste opgave at drive trykkerivirksomhed og forlag), A/S Folketurist og A/S Land og Folks boghandel i likvidation.

De enkelte virksomheder er over for myndighederne forpligtet til årlig regnskabsaflæggelse, og dette sker i overensstemmelse med de afholdte generalforsamlinger i de enkelte selskaber.

Desværre har det i perioden vist sig at være økonomisk uforsvarligt at opretholde Land og Folks boghandel i dens hidtidige form, hvorfor boghandelen efter beslutning i Centralkomiteen er

trådt i likvidation. Centralkomiteen har endvidere truffet beslutning om og arbejder med etablering af andet bog-salg.

En helt afgørende rolle for finansieringen af arbejdet er de frivillige bidrag, som er ydet gennem Land og Folks årlige indsamlinger, den månedlige garantfond, ekstraordinære indsamlinger, valgfond og bevillinger fra fagforeninger efter beslutninger i bestyrelser og på generalforsamlinger.

Det skal i korthed nævnes, at indsamlingerne til Land og Folk i kongresperioden har indbragt:

1969	286.507.41	(forårsindsamling til ny rotation)
1969	462.362.18	(årlige indsamling)
1970	524.765.44	
1971	640.221.07	
1972	744.923.60	

Indsamlingerne har økonomisk været tvingende nødvendige, men har også ud over de gode pengemæssige resultater haft en meget stor politisk værdi deri, at det aftvinger respekt i vide kredse, at der kan opnås så store resultater.

Arbejdet med Land og Folks garantfond har også været inde i en udmærket udvikling, og beslutningerne fra Centralkomiteens møde i januar 1972, fulgt op af landsmødet for garantfondsledere i februar om at hæve den månedlige garantfond til mindst 50.000 kr., har givet genklang og en stigende indbetaling til garantfonden. I kongresperioden er til garantfonden indbetalt:

1969	323.005.92
1970	332.531.24
1971	357.699.36
1972	429.224.25 (9 måneder)

Selv om målsætningen ikke er fuldstændigt nået med 50.000 kr. om måneden, er der dog en betragtelig forbedring i dette arbejde.

Det større bladsalg gennem partioorganisationerne og de flere abonnenter på Land og Folk er også med til at styrke mulighederne for forøgede indtægter gennem indsamling og garantifond.

I kongresperioden er gennemført indsamling til central valgfond, der indbragte ca. 100.000 kr., og andre ekstraordinære indsamlinger indbragte ca. 100.000 kr., og endvidere har vi modtaget ca. 350.000 kr. som arv efter afdøde kammerater.

Kongresperioden har også på anden vis stillet økonomiske krav og opgaver til partiet. Således har partiet gennemført egne indsamlinger til solidaritetsfond til Indokinas kæmpende folk og

har ydet flere tilskud deraf til etableringen og driften af PRGs informationskontor i København. Ligeledes har partiet deltaget i aktiviteter for bredere indsamlinger gennem Vietnam 69.

I forbindelse med kampagnen mod Fællesmarkedet har partiet været aktivt engageret for at skaffe økonomi også til Folkebevægelsens virksomhed.

På kongressen nedsættes et økonomiudvalg, der gennemgår partiregnskabet og aflægger beretning til kongressen. Den almindelige prisudvikling rejser helt naturligt spørgsmålet om en ajourføring af partikontingentet.

I stærkere udstrækning må lovgivningens muligheder for tilskud til kursus- og studievirksomhed udnyttes, ligesom alle bestræbelser for en stabilisering af partiøkonomien bør udfoldes såvel i det centrale partiarbejde og administrationen som i distrikter og afdelinger.

Forlags-virksomhed

Efter at forlaget i mange år har haft en stagnation i salget af bøger, er der i den forløbne kongresperiode sket en stigning. Denne stigning har især været mærkbar i 1972 og hænger uden tvivl sammen med den voksende interesse, der er for marxistisk litteratur. Denne interesse er især stor blandt den studerende ungdom, som ønsker at studere, hvad Marx og Lenin har skrevet. Også på en række skoler og læreanstalter er man gået i gang med at benytte vore bøger i selve undervisningen.

Desværre er der ikke i samme periode sket nogen væsentlig forbedring af sal-

get gennem partiafdelingerne. Dette salg udgør stadig kun en lille del af forlagets samlede salg. Kun få områder arbejder konstant med denne opgave, og antallet af litteraturledere viser kun en lille stigning. Det har ikke kun økonomisk, men også politisk betydning, at der arbejdes med udbredelsen af forlagets bøger. Det er især vigtigt, at man anvender bøgerne i skolingsvirksomheden. Den manglende skolingsvirksomhed i områderne kan også måles i salget af bøger.

Tidsskriftet Tiden-Verden rundt er for lidt udbredt og læst blandt partiets

medlemmer på trods af, at det indeholder mange væsentlige artikler, som de fleste partimedlemmer burde læse. I lighed med bogsalget er der fremgang i antallet af abonnenter på tidsskriftet især i 1972.

I kongresperioden er der i alt udgivet 19 bøger, som fordeler sig sådan:

Afanasjev, V. G.: Om principperne for kendskab til filosofien, 1972.

Bidstrup, Herluf: Tegninger gennem 50 år, 1972.

Davis, Angela: Hvis de kommer om morgenen, 1972.

Den internationale konference af kommunistiske partier, Moskva 1969, 1972.

Dimitrov, Georgi: Fascismen er fjenden, 1972.

Frantsev: Lenin og Internationalisme, 1970.

Otto Gelsted fortæller, 1969.

Lenin: Materialisme og empiriokriticisme, 1970.

Lenin: »Venstre«-kommunisme — en børnesygdom, 1970.

Lenin: Karl Marx — en indførelse i marxismen, 1970.

Mikkelsen, Robert: O, lykkelig folk, 1970.

Nexø, Martin Andersen: De tomme pladers passagerer, 1969.

Nielsen, Ib: Socialisme/kapitalisme, nærmer de sig hinanden? 1969.

Nørlund, Ib: Lenin og nutiden, 1970.

Scherfig, Hans: Årbog 1969.

Scherfig, Hans: Årbog 1970.

Scherfig, Hans: Årbog 1971.

Scherfig, Hans: Årbog 1972.

Wasser og Rosental: V. I. Lenin biografi, 1970.

Dertil kommer, at der er genoptrykt 7 bøger, nemlig:

Lenin: Udvalgte værker, bd. 2: Hvad må der gøres? 1970.

Lenin: Udvalgte værker, bd. 6: Imperialismen, 1970.

Lenin: Udvalgte værker, bd. 7: Forberedelserne til Oktoberrevolutionen, 1970.

Lenin: Udvalgte værker, bd. 8: Staten og revolutionen, 1970.

Marx, Karl: Det kommunistiske Manifest, 1970.

Marx, Karl: Lønarbejde og kapital, 1972.

Marx/Engels: Udvalgte skrifter, 1972.

Centralkomitémøder og konferencer

1969

8.—9. marts	Centralkomitémøde
27. april	Centralkomitémøde
31. maj—1. juni	Centralkomitémøde og uddannelseskonference
6.—7. september	Centralkomitémøde
18.—19. oktober	Centralkomitémøde
14. december	Centralkomitémøde

1970

10.—11. januar	Centralkomitémøde
14.—15. februar	Faglig konference
14.—15. marts	Centralkomitémøde
5. april	Centralkomitémøde
23.—24. maj	Centralkomitémøde
22.—23. august	Udvidet Centralkomitémøde (med faglige repræsentanter)
12.—13. september	Landsdistriktsledelsesmøde på Christiansborg
28.—29. november	Centralkomitémøde

1971

30.—31. januar	Faglig konference
13.—14. februar	Centralkomitémøde
15.—16. maj	Centralkomitémøde
28.—29. august	Udvidet Centralkomitémøde (med folketingskandidater)
3. oktober	Centralkomitémøde (efter valget)

1972

8.—9. januar	Centralkomitémøde
11.—12. marts	Centralkomitémøde
6.—7. maj	Centralkomitémøde
19.—20. august	Landsmøde
7.—8. oktober	Centralkomitémøde

Udtalelser m. v.

1969

9. marts	Udtalelse fra CK-møde om Vietnam
9. marts	Udtalelse fra CK-møde om arbejdsmarkedet (forligsforslaget)
16. april	Udtalelse fra Centralkomiteen om regeringens finanspolitik: »Arbejderne må gå til offensiv mod nedskæringen«
27. april	Udtalelse fra CK-møde om europæisk sikkerhedspolitik
30. april	Pressemeddelelse om nordisk møde i Oslo 28.—29. april
13. maj	Brev fra Centralkomiteen til statsminister Hilmar Baunsgaard

21. maj	Brev til statsminister Hilmar Baunsgaard om arbejdsløshedsforsikring og anvisning af arbejde til arbejdsløse
2. juli	Resolution fra forretningsudvalget om resultaterne af Moskva-konferencen
25. juli	Udtalelse fra forretningsudvalget om det nordiske arbejde
19. august	Aflevering af 18.000 partianmeldere
6. september	Resolution fra CK-møde om situationen efter den internationale verdenskonference i Moskva
13. oktober	Brev fra Centralkomiteen til statsminister Hilmar Baunsgaard i anledning af hans åbningstale i folketinget
19. oktober	Udtalelse fra CK-møde ved åbningen af folketingssamlingen
19. oktober	Udtalelse fra CK-møde om udskydelsen af oprettelsen af et universitet i Nordjylland
29. oktober	Brev fra forretningsudvalget til alle medlemmer og venner af DKP i anledning af 50 års dagen for partiets grundlæggelse
31. oktober	Brev fra Knud Jespersen til Hilmar Baunsgaard vedr. 3 gæster fra DDR til partiets 50 års jubilæum
12. november	Udtalelse fra forretningsudvalget om Nixons skærpelse af aggressionen i Vietnam
15. december	Udtalelse fra CK-møde til regeringen om stillingen til en europæisk sikkerhedskonference
15. december	Udtalelse fra CK-møde om forslaget om indførelse af det enstrengede system
1970	
11. januar	Brev fra CK-møde om Hanne Reintofts optagelse i partiet
20. januar	Pressekonference med Ingemar Ruth fra strejkekomiteens økonomiske udvalg i Kiruna
22. januar	Udtalelse af Knud Jespersen i anledning af Hans Rasmussens udtalelser om realløn samt forslag til den socialdemokratiske folketingsgruppe
7. februar	Udtalelse fra centralkomiteen om arbejdernes 1 kroners krav
15. marts	Udtalelse fra CK-møde om kommunevalgene
15. april	Brev fra forretningsudvalget til statsminister Hilmar Baunsgaard som protest imod, at DKP ikke har været indkaldt til møde med gruppeformænd i folketinget om udsættelse af folkeafstemning om valgretten
4. maj	Pressemeddelelse om arrangementer i anledning af 25 års dagen for Danmarks befrielse
9. maj	Brev fra forretningsudvalget om kommunisternes krav til en ny politik
14. maj	Communique fra de nordiske kommunistiske partiers møde i Helsinki 13.—14. maj
23. maj	Udtalelse fra CK-møde om anerkendelse af DDR (efter forhandlingerne i Kassel)
23. maj	Udtalelse fra CK-møde i anledning af Nixons udvidelse af krigen i Vietnam
25. maj	Udtalelse fra CK-møde om den alment-politiske situation
27. maj	Communique fra ungarsk partidelegations besøg i Danmark
28. maj	Udtalelse fra Centralkomiteen om huslejestigningerne
3. juni	Udtalelse af Knud Jespersen til Socialdemokratiets 12 punkter
16. juni	Kommentar af Knud Jespersen til de vesttyske valg

27. juni	Brev fra Knud Jespersen til forbundskansler Willy Brandt om Europas fremtid
17. august	Pristalskommentar af Knud Jespersen
22. august	Udtalelse fra CK-møde om fagbevægelsens opgaver i den foreliggende situation
26. august	Udtalelse fra CK-møde om regeringens fællesmarkedspolitik
1. september	Udtalelse af Knud Jespersen om arbejdsgiverregeringens politik og Socialdemokratiet
3. september	Kommentar af Knud Jespersen om forhandlingerne mellem regeringen og Socialdemokratiet
25. september	Kommentar fra DKP til »Seidenfaden-udvalget«s redegørelse for problemerne omkring Danmarks sikkerhedspolitik
2. oktober	Pressemøde på Christiansborg, hvor Knud Jespersen og Hanne Reintoft redegør for kommunisternes syn på situationen
23. oktober	Brev fra Knud Jespersen til Thomas Nielsen om LOs kurs
28. oktober	Udtalelse fra forretningsudvalget om den »økonomiske union«s plan (Fællesmarkedet)
25. november	Udtalelse fra forretningsudvalget om USAs genoptagelse af bombardementerne mod Vietnam
28. november	Udtalelse fra CK-møde: Frihed for Angela Davis og Bobby Seale!
29. november	Udtalelse fra CK-møde om arbejdsgivernes angreb på arbejderne og lønmodtagernes levestandard og demokratiske rettigheder
29. november	Udtalelse fra CK-møde om de forestående ministermøder i NATO
9. december	Udtalelse fra Centralkomiteen om de 16 baskiske frihedskæmpere, der er stillet for militærdomstolen i Burgos
18. december	Udtalelse fra forretningsudvalget og det faglige sekretariat til overenskomstssituationen

1971

31. januar	Udtalelse fra Faglig konference om overenskomstssituationen
9. februar	Udtalelse fra Centralkomiteen om anslaget mod pristalsreguleringen
10. februar	Udtalelse fra forretningsudvalget om Nixons udvidelse af krigen i Indokina
13. februar	Udtalelse fra CK-møde: Den ultimative forligsskitse er et udpræget arbejdsgiverdiktat
14. februar	Udtalelse fra CK-møde om USAs overfald på Laos
15. marts	Kommentar af Knud Jespersen om mæglingsforslagets vedtagelse
16. marts	Udtalelse fra forretningsudvalget og det faglige sekretariat om vedtagelsen af mæglingsforslaget
26. marts	Pressemeddelelse om indsamlingen af 28.303 underskrifter mod moms på fødevarer
4. maj	Kommentar af Knud Jespersen til folketingets vedtagelse af Danmarks medlemsansøgning til EEC
6. maj	Udtalelse fra forretningsudvalget om folkeafstemning mod Fællesmarkedet
17. maj	Udtalelse fra CK-møde om den aktuelle økonomiske situation i Danmark
19. juni	Brev fra Knud Jespersen til J. O. Krag i anledning af afsløringerne i New York Times og Washington Post af det politiske liv i USA
26. juni	Kommentar af Knud Jespersen til Poul Dams forslag til kommunisterne og VS

28. juli	Protest fra forretningsudvalget mod massakrerne i Sudan
13. august	Pressemeddelelse efter mødet i København mellem repræsentanter for Danmarks, Irlands, Norges og Storbritanniens kommunistiske partier
14. august	Protest fra forretningsudvalget mod radioens og TVs behandling af Fællesmarkedsproblemerne
14. august	Udtalelse fra forretningsudvalget om olieudvindingen i Nordsøen
20. august	Brev fra Knud Jespersen til Anker Jørgensen i anledning af hans optræden omkring Danmarks forhold til EEC
1. september	Pressemøde på Christiansborg med forelæggelse af partiets valgopråb
20. september	Pressemøde på Christiansborg inden folketingsvalget
3. oktober	Udtalelse fra CK-møde om folketingsvalget 21. september
3. oktober	Udtalelse fra CK-møde om USAs fornyede bombardementer af Vietnam
4. oktober	Pressemøde i partihuset om resultaterne af folketingsvalget
10. november	Brev fra forretningsudvalget om Ivar Nørgaards forhandlinger i Bruxelles
10. november	Udtalelse til debatten i folketinget om boliglovene
11. november	Brev fra forretningsudvalget til folketingets formand, Karl Skytte, mod begrænsningen af støtten til de politiske partier til oplysningskampagnen forud for folkeafstemningen om EF
22. november	Pressemeddelelse til landbrugsminister Ib Frederiksen og miljøminister Jens Kampmann i anledning af medicinmisbruget i landbruget
25. november	Udtalelse fra forretningsudvalget om opsvinget i arbejdsløsheden
1. december	Communique efter besøg af delegation fra Koreas Arbejderparti
15. december	Overrækkelse af brev fra Knud Jespersen til J. O. Krag i forbindelse med folketingets markedsdebat
16. december	Appel til Land og Folks læsere og venner i anledning af Bladkompagniets prisforhøjelser pr. 1. januar 1972 på udbringning af bladet.
29. december	Udtalelse fra forretningsudvalget i anledning af Nixons ordre til genoptagelse af luftbombardementerne mod Vietnam
1972	
8. januar	Henvendelse fra CK-møde til finansminister Henry Grünbaum om loven om kildeskat
9. januar	Udtalelse fra CK-møde om Fællesmarkedet
9. januar	Udtalelse fra CK-møde om den økonomiske politik
14. januar	Communique efter SED-besøg i Danmark
21. januar	Udtalelse fra Centralkomiteen i anledning af den danske regerings underskrivelse af tiltrædelsesdokumenterne i Fællesmarkedet
22. januar	Pressemeddelelse om partidelegation til Sovjetunionen. Forhandlingerne med SUKP vil bl. a. omfatte markeds- og sikkerhedspolitiske spørgsmål
4. februar	Pressemeddelelse om overrækkelse i indenrigsministeriet af 19.016 partianmeldere
17. februar	Henvendelse fra forretningsudvalget til Karl Skytte om sikring af, at DKP får lejlighed til at bringe sin argumentation i den officielle pjece om Fællesmarkedet
9. marts	Pressemeddelelse om, at DKP er blevet godkendt i indenrigsministeriet til deltagelse i det kommende folketingsvalg

10. marts	Samtale mellem Knud Jespersen, Ib Nørlund og J. O. Krag om udarbejdelsen af en selvstændig og demokratisk politik uden for EF
11. marts	Henvendelse fra CK-møde til regeringen: Stands forberedelserne til at lade Danmark opsluge af EF!
11. marts	Udtalelse fra CK-møde: Stop bombardementerne i Vietnam!
14. april	Åbent brev fra Knud Jespersen til medlemmerne af Socialdemokratiets og SFs folketingsgrupper
17. april	Udtalelse fra Centralkomiteen: Stands USAs afsindige myrderi i Indokina!
6. maj	Udtalelse fra CK-møde om sikkerheden i Europa
9. maj	Henvendelse fra Knud Jespersen til udenrigsminister K. B. Andersen om USAs udvidelse af terrorbombardementerne mod Vietnam. Opfordring til regeringen om at anerkende den Provisoriske Revolutionære Regering i Sydvietnam
11. maj	Udtalelse fra forretningsudvalget som bidrag til den løbende debat om fagbevægelsens forhold til det fagretlige juristeri
24. maj	Udtalelse fra forretningsudvalget om LOs kongres og det knebne flertal for et ja til Fællesmarkedet
30. maj	Brev fra forretningsudvalget til udenrigsminister K. B. Andersen om den vesttyske forbundsrepubliks ratificering af traktaterne med Sovjetunionen og Polen
19. august	Udtalelse fra landsmødet om at sikre et dansk nej den 2. oktober
19. august	Udtalelse fra landsmødet om kommunisternes krav til de kommende overenskomster
6. september	Udtalelse fra forretningsudvalget om regeringens nye skatteforslag
8. september	Udtalelse fra forretningsudvalget om folketingets afstemning om tiltrædelseslovene til EF
26. september	Udtalelse fra forretningsudvalget om det norske nej til EF
3. oktober	Udtalelse fra forretningsudvalget efter folkeafstemningen
8. oktober	Udtalelse fra CK-møde: Vi affinder os ikke med EF!
11. oktober	Brev fra forretningsudvalget til socialminister Eva Gredal og boligminister Helge Nielsen
25. oktober	Udtalelse fra forretningsudvalget om de politiske fanger i Sydvietnam
31. oktober	Udtalelse fra forretningsudvalget efter EF-forhandlingerne i Paris
6. november	Pressemeddelelse i anledning af resultatet af indsamlingen til Land og Folk
8. november	Brev til regeringen vedr. regeringens skridt til at gøre boligmarkedet frit

Diskussionsindlæg
og slutord ved afslutningen
af diskussionen

Ib Nørlund:

Motivering af kongressens dokumenter

Nogle ord til begrundelse af de dokumenter, som er forelagt kongressen.

Vi er nået frem til et vigtigt nyt trin i arbejderklassens kamp og dermed også i vort partis udvikling.

Bag os har vi nogle årtier af, hvad man kaldte efterkrigstid. For os var det en hård tid med vanskelige betingelser. Alle mulige pustede sig op imod os. Men nu dæmrer det morgenlys, som troldtøjet ikke kan tåle.

I det lys — omend det endnu er gråt — aftegner det sig, hvordan det er gået med de opfattelser, forestillinger og fordomme, som vi har haft at kæmpe imod.

Hvordan har det sig med forestillingerne om, at vort samfund havde nået en sådan grad af fortræffelighed, at det ikke lod sig ændre, ikke burde ændres, blot kunne overlades til at vokse af sig selv? De ligger ynkelige havarerede i den ene grøft. Selv »Aktuelt«s chefredaktør måtte konstatere, at 100 års socialdemokratisme intet som helst havde ændret i delingen

mellem klasserne i det danske klasse-samfund.

Hvordan har det sig med dem, som med pludselighed vågnede op af denne søvntilstand, fik øjne for samfundets råddenskab og gebrækkelighed, men hyllede sig i forestillinger om, at alt kunne ordnes i et snuptag, ved at råbe op og mæje sig ud, og som kaldte os »gammeldags«, når vi sagde nej til deres eventyr? De ligger i den anden grøft, splintrede og spredte med mismodige betragtninger om, at deres bevægelse i virkeligheden var »overvejende desperat, revolutionsromantisk, terroristisk og prakticistisk«, som de nu skriver i deres småblade.

Hvordan har det sig med de forestillinger, som klamrede folk ind i en frysende angst for Sovjetunionen som en trussel mod fred og frihed, som NATOs og USAs »frie verden« ene garanterede? De, som basunerede dem ud, ser i det grå lys, at de nu sidder med Nixon — »den gale mand« — i hånden, eller han med hånden i nak-

63

ken på dem, mens Sovjetunionen, stærkere end nogen sinde, bruger denne magt til at yde hans ofre den uundværligste hjælp og til i en videre bestræbelse at føre den internationale politik ud af den kolde krigs stade.

Begivenhederne har afgjort disse stridsspørgsmål så klart, at de yngste i dag knapt nok forstår, at den slags forestillinger kunne være alvorlige hindringer for os. Men det var de.

Man har sagt — og siger — at vi var stædige, når vi afviste disse forestillinger, ikke ville give dem indrømmelser, selv om det kostede os knubs. Og det var vi vel. Men hvordan skulle man nogen sinde komme nogen vegne, hvis der ikke fandtes en organiseret stædighed for det, der er rigtigt, og som viser sig rigtigt.

Dette være ikke sagt for at slå os for brystet. Men vi kan heller ikke tillade os at være så bly, at vi giver næring til forestillinger om, at der intet er sket.

64

Det er der. Vor sag baner sig vej. Vi må se det — og bygge videre på det med den dristighed, som berettiget selvtillid giver.

Vi har også gjort andet i disse årtier. Vi har i en langsigtet indsats — også kongres for kongres — i tanke og praksis udviklet fremgangsmåder og strategi i arbejderklassens kamp i vort historiske afsnit og under vore danske betingelser. Vi har udarbejdet, hvad det vil sige at være revolutionær i vor tid. Derudfra skal vi nu tage et nyt og væsentligt skridt frem. Det byder både situationen i samfundet og styrkelsen i partiets position. Mange søger nye veje frem. Der spørges efter, hvor og hvordan der skal sættes ind. Danmarks kommunistiske Parti er gennem sin indsats vel forberedt til at give svar og til et nyt gennembrud som faktor i dansk politik.

En af hovedforudsætningerne herfor er, at hele partiet ser sin virksomhed i den sammenhæng, som forståelse af situationens udviklingsgrad, af kampens betingelser og opgaver giver. Derfor foreslår vi kongressen, at den i sin resolution sammenfatter vore vurderinger og begrundelserne for vor politik i lidt større udførlighed end vanligt. Kongresresolutionen bliver dermed en formidling af vor indhøstede erfaring til et parti, som er inde i en proces af fornyelse af sine rækker, og en anvendelse af denne erfaring på nye problemer og opgaver for samfundsudviklingen. Dens hovedtanker fandt almindelig godkendelse i diskussionen forud for kongressen.

Det er i høj grad faktiske nye problemer i situationen, som gør, at vi også står over for et nyt trin i udviklingen af vort parti og dets kamp.

De mange udenlandske gæster bidrog til at fremhæve partiets internationalistiske karakter. Billedet viser Ib Nørhund ved modtagelsen af delegationen fra Tjekkoslaviet. Fra venstre: Jaroslav Hejna fra centralkomiteen, Vilem Novy som repræsentant for vort tidsskrift og medlem af centralkomiteen samt Roman Narozny, medarbejder i den internationale afdeling.

Nogle af dem er forbundet med kapitalismens almene udvikling og krise. Uden at have ændret sin karakter som udbytningssystem har den ændret og måttet ændre sine metoder. Det rejser problemer for arbejderklassens kamp i alle udviklede kapitalistiske lande.

Dels drejer det sig om at drage den fulde konsekvens af, at kapitalismen — som først påvist af Lenin — er blevet monopol-kapitalisme. Det er ikke for at sætte propagandistiske boller på suppen eller for at bruge svære ord, at vi taler om kamp mod monopolerne, mod storkapitalen. Det er, fordi kapitalismen i dem har dannet stadigt mere koncentrerede magtcentre. Derfor må kampen, strategien, gå ud på først og fremmest at ramme deres indflydelse, isolere dem. Dvs. at arbejderklassen også i videst muligt omfang må finde

sig forbundsfæller i en antimonopolistisk front og politik. Man vil bemærke, at andre, som påberåber sig socialistisk opfattelse, i høj grad overser dette eller i hvert fald ikke drager konsekvenserne deraf.

Men videre: Monopolernes magt har flettet sig mere og mere sammen med statens i en statsmonopolistisk kapitalisme. Ved statslige indgreb på de forskellige områder sikrer storkapitalen sin profit. Det dertil opbyggede apparatur viser på den ene side, at der kan gribes regulerende ind i samfundslivet — men det anvendes, som resultaterne viser, for profitterne og imod folket og er indrettet på det. Det er en indviklet mekanisme, hvor storkapitalen skjuler sig bag påberåbelse af »samfundshensyn«. Men kun ved at se dens indhold som statsmonopolisme

forstår man den redelighed, vi befinder os i. Det nye består i, at disse metoder nu åbenlyst viser sig utilstrækkelige, at vi oplever *statsmonopolismens krise*. Samfundsstøtterne indrømmer det for så vidt selv, selv om de kalder det en »civilisationens krise«. Det er deres systems krise.

Den udvikler sig i forbindelse med den teknisk-videnskabelige revolution. Den betyder, at man ikke længere kan påstå, at det er umuligt at producere det, som menneskene har brug for. Men de enorme investeringer, som den også kræver, anlægges ikke efter dette, men efter hvad der giver profit. Det betyder, at klassekampen i stigende grad tager form af en kamp om anvendelse af samfundets ressourcer *efter behovets logik eller efter profittens logik*. Skal omsorg for de arbejdende mennesker fortsat betragtes som en omkostning eller som en skabende og også produktiv investering? I denne form træder klassekampen, den antimonopolistiske kamp, frem på de forskelligste af samfundslivets områder. Og det i en tid, hvor socialismens praksis viser, at det er muligt at følge behovets logik.

Det betyder imidlertid også, at den samfundsmæssige kamp tager former, som tillader, at det arbejdende folk *vinder initiativet* i en grad, som før ikke var mulig — i første omgang for at sætte antimonopolistiske reformer, som reelt styrker arbejderklassens kamppositioner, igennem — i et videre perspektiv for at gøre det umuligt for storkapitalen at regere videre som hidtil.

Ud fra sådanne overvejelser er udarbejdet et forslag til »Program for en bedre tilværelse«. Det er et samlet sæt af antimonopolistiske foranstaltninger

som forslag til samling af kræfterne i en omfattende offensiv mod storkapitalen.

Det skal dog også indrømmes, at i arbejdet med dette forslag, som mange kammerater med specialindsigter har deltaget i, blev det klart, at det ikke kunne fuldstændiggøres til denne kongres. Derfor foreslås det også, at vi bruger den næste kongresperiode til at udarbejde et nyt *partiprogram* for den antimonopolistiske kamp.

Endvidere: Et særtræk ved den danske statsmonopolisme er, at den har søgt udvej af sin krise ved at opgive suverænitet over for EF og de internationale monopoler. Det er ingen udvej. Storkapitalens antinationale holdning uddyber kun dens krise. Det gav folkets ulydighed ved afstemningen udtryk for. Den krise bliver ikke mindre inden for det EF, som selv Mansholt nu fortæller har bragt »betydelige sociale vanskeligheder«.

Derfor betyder EF-tilslutningen og de magtmidler, den har givet i hænderne på storkapitalen, *ikke*, at sagen dermed er afgjort til fordel for den.

Det hænger også sammen med, at imperialismen ikke mere er eneherkende i Europa. Kampen for en nyordning af de mellemstatslige forbindelser i Europa udvikler sig støttet på socialismens og folkenes kræfter. Virkeliggørelse af Europakonferencens formål om sikkerhed og samarbejde bliver i den kommende tid til en af de vigtigste kampopgaver, et middel til at sikre Danmarks interesser mod følgerne af storkapitalens udsalg af nationen.

Vi stiller os vore opgaver til denne kongres på baggrund af nye og friske kamperfaringer. En eller flere generationer af partiet har for første gang af

egen erfaring lært, hvad det vil sige at være med til at udfolde en bred enhedsbevægelse, en folkebevægelse. Det har vist, at vor tale om at gå enhedens og samlingens vej for at få ført politik på en ny måde ikke er tomme ord.

Vi kan være vor indsats i den fælles kamp bekendt. Det bidrag, vi som organiseret og bevidst faktor ydede, var af væsentlig betydning for styrkelse af enheden i kampen og blev anerkendt som sådant.

Der er således ingen modstrid mellem at arbejde for enhed og for at styrke vort parti. Det går og må gå hånd i hånd.

Vi har i en målbevidst bestræbelse opbygget og udviklet dette parti. Vi har holdt vor kurs trods pres og lokketoner. Og sådan har vi skabt et redskab for dansk arbejderbevægelses kamp. Og når nogle nu fumler rundt og taler om, at der burde laves et revolutionært parti for dansk arbejder-

klasse, kan vi sige: Det er her! Det bliver her! Det er her!

Dermed siger vi ikke, at vort parti er godt nok. Vi arbejder bestandigt på at gøre det bedre. På grundlag af kongresresolutionen vil vi styrke det ideologisk, politisk og organisatorisk. På grundlag af kampprogrammet vil vi udfolde vor indsats på de forskellige områder.

Den danske arbejderklasse, det danske folk har brug for kommunisterne, for dem, der sætter ind for virkelige fremskridt, så ikke hver reform skal føre ud i begrædelige skuffelser — som kildeskatten, momsens, boligforliget m. v.; for dem, som tør sige: Vel har vi brug for økonomisk demokrati, men vi har ikke brug for en narresut; for dem, som ikke frygter at sige sandheden og handle efter den.

Det er denne kongres' opgave at gøre klart skib for dristig sejlads fremad!

Poul Emanuel:

Om partiorganisationen

Naturligt nok har der i diskussionerne forud for vor 24. kongres været rejst problemer, som i stigende grad også gør sig gældende i diskussionerne hos andre kommunistiske partier. Det drejer sig om partiets rolle som organiseret og organiserende faktor. I det sidst udkomne nummer af tidsskriftet *Tiden-Verden rundt* er denne diskussion også trukket op i en række indlæg om forskellige sider af dette spørgsmål. Jeg vil ikke kommentere disse indlæg, men vil blot med henvisningen til dem understrege, at diskussionen altså føres på et internationalt plan.

I diskussionen om den side af sagen, der vedrører partimedlemskabet vil jeg gerne gøre nogen bemærkninger om

min opfattelse. På den 23. kongres vurderede man det bl. a. sådan, at partiet efter en lang periode med en bitter kamp for at bevare partiet kunne notere en stabilisering af organisationen, af partiet, og kunne påvise forskellige positive resultater.

Det er min opfattelse, at den forenklede karakteristik, som Carl Madsen har givet af partiets udvikling fra 1945 til i dag, er farlig, fordi den undgår væsentlige træk af partiudviklingen i den mellemliggende periode.

Den nævner ikke den ganske konkrete faktor, at partiet i 1958 blev udsat for et direkte angreb med det formål at likvidere partiet. Hvis ikke man tager dette med i betragtning, kommer man med en forkert karakteristik af partiets udvikling fra det tidspunkt og videre frem.

Den 23. kongres kunne konstatere en stabilisering af partiet og påvise begyndende resultater. Ved denne kongres er vi kommet et betydeligt skridt videre og når Anders Overgård siger at partiet ikke kan tåle diskussionen, siger jeg: Jo, partiet kan godt tåle diskussionen, også om spørgsmålet 1945, men spørgsmålet er, hvad nytter i og for sig denne diskussion på nuværende tidspunkt. Var det ikke perioden fremover og hvad kommunisterne skulle gøre dér, det var nyttigt at få diskuteret i videre udstrækning i dag.

I kongresperioden er der sket en væsentlig ændring i medlemsmassen, og selvom vi ikke skal være tilfredse, er

det godt at partiet styrker og udvikler sig. Vi har fået nye medlemmer og også fået tilgang af befolkningsgrupper, der ikke tidligere i så stort tal søgte vort parti.

Danmarks kommunistiske Parti er et parti, der bygger på arbejderklassen og hvis hovedbasis af medlemmer kommer direkte fra arbejderklassen. En statistisk undersøgelse foretaget umiddelbart før årsskiftet viser, at partiets medlemsmasse i procenter fordeler sig med 49,1 pct. erhvervsaktive arbejdere, 29,3 pct. husmødre og pensionister, 13,5 pct. pædagoger og studerende og 8,1 pct. der fordeler sig på landmænd, akademikere og øvrige.

Der er i de seneste år sket et mindre fald i de direkte erhvervsaktive arbejders andel til gunst for gruppen pædagoger og studerende.

Partiaktiviteten er blevet mere omfattende. Der er skabt større mobilitet,

hvilket også understreges af at gennemsnitsalderen siden sidste kongres er gået ned fra ca. 51 år til nu at være 47,4 år. Den gennemsnitlige partialder ligger på 15,4 år på nuværende tidspunkt. Hvad kan disse tal sige os?

De kan efter min opfattelse bruges til at begrunde, at vi må forstærke tilgangen af nye medlemmer og specielt koncentrere os om at sikre, at der kommer et stigende antal arbejdere i vort parti. Partiet er og skal være åbent. Det betyder ikke, at jeg er af den opfattelse, at vi skal være ukritiske over for hvem der skal være medlemmer, tværtimod. Vi skal sikre, at de der bliver medlemmer, bliver det på partiets grundlag. Lenin sagde engang: »Partiet skal kun optage sådanne elementer, der tillader i det mindste et minimum af organisation.«

Og dertil skulle måske også tilføjes: — og også underkaster sig den mulig-

hed, at man i udviklingen af sit medlemskab er åben over for at lade sig præge af det parti man er søgt ind i.

Partiet er en levende mekanisme. En stadig indpodning af nye kræfter giver øget liv. Et studium af virksomhedsberetningen vil vise, at der bruges mange af kommunisternes kræfter i arbejdet i andre bevægelser, som fagbevægelse, solidaritetsbevægelser, folkebevægelse m. m., og det skal kommunisterne deltage i, men spørgsmålet må også stilles, om det ikke samtidig er opgaven i udviklingen af disse bevægelser at bevidstgøre de mennesker man arbejder sammen med, bevidstgøre dem på en sådan måde, at de også får forståelsen af en højere organisation, forståelsen af en højere organiseret kraft. Men problemet er måske, at der gøres for lidt i den retning nemlig at disse kammerater, hvadenten de besidder direkte positioner eller på anden måde er engageret i sådanne bevægelser, om ikke de i videre udstrækning mere direkte skulle arbejde for netop denne bevidstgørelse af medlemmerne og deltagerne med henblik på ganske konkret at udvikle dem til at søge at blive organiseret i DKP.

Partiet er ikke en færdigbygget maskine. Det er en levende organisme, som stadig udvikler sig, og derfor skal vi af hensyn til den vigtige udvikling af partiet have stadig flere ind i det, for sammen med os, der er i det, at udvikle både dem og os til aktive og endnu mere aktive kommunister. Det giver nye kontakflader, det giver mulighed for øget indflydelse. Det er et politisk og ideologisk spørgsmål hele tiden at have for øje, at der tilføres partiet nye medlemmer. Vi er ikke, som det er sagt forud for kongressen,

for mange i dette parti. Der er heller ikke for mange ældre partimedlemmer, selvom vi godt kunne sige helt konkret, at der er visse partiafdelinger ude omkring i landet, der først kommer til at arbejde når de får tilført ny medlems-tilgang, men udviklingen skrider frem, og vi skal ikke bare følge, men vi skal også være med til at præge denne udvikling. Jeg nævnte før, at den gennemsnitlige partialder var 15,4 år. Lad mig uddybe det ved at henvise til, at indmeldt i partiet er: 7 pct. før 1940, 3,9 pct. fra 1940—1944, 27 pct. fra 1945—1950, 17,7 pct. fra 1951—1960, 24,8 pct. 1961—1970 og 19,6 pct. af medlemsmassen er indmeldt i 1971 og 1972.

Det er ikke antallet af medlemsår, kammerater, medlemsår i partiet, der alene karakteriserer en kommunist. Antallet af medlemsår giver én mere erfaring, men giver ikke én mere ret. Afgørende for en kommunist må være den holdning, man indtager i den daglige kamp. Det må være den holdning og indsats, man over for at bidrage sit til at bringe partiet fremad, hvadenten man er et ungt eller et gammelt partimedlem.

Den statistiske undersøgelse viser endvidere at kønsfordelingen i partiet er den, at der er 33,4 pct. kvinder og 66,6 pct. mænd. Siden sidste kongres er der sket en forbedring af kvindeandelen, men der må vies større opmærksomhed på kvindernes deltagelse i partilivet.

Og så endelig et par bemærkninger om et andet problem. — I går stillede Information i et interview med Knud Jespersen spørgsmålet: — Hvorfor er I så betaget af folketinget? Knud Jespersen svarede: — Vi er ikke betaget af

det, men vi har noget at gøre i dette folketing.

Det væsentlige set ud fra mit standpunkt, det er, at hvis vi bl. a. skal drage den rigtige lære af de erfaringer, af hele det samlede erfaringsmateriale, som den samlede kommunistiske bevægelse har, hvis vi også skal lære og drage den rigtige forståelse af de problemer, som den internationale bevægelse har skabt igennem sit idegrundlag, så skal der også kæmpes for at vinde positioner i det danske folketing. For vi har som en afgørende grundsætning sagt i vor bevægelse, at partiet må sikre, at arbejderklassen fører kampen på det økonomiske, på det politiske og på det ideologiske plan.

Vore bestræbelser hvad angår repræsentation i folketinget: Det er for os bedre at kunne komme til, under de betingelser vi lever under i det parlamentariske Danmark, at føre kampen politisk til fordel for arbejderklassen og det danske folk. Og endelig, vore bestræbelser er jo endvidere de ganske

enkle, at vi i udviklingen af bestræbelserne for at sikre et udvidet demokrati selvfølgelig også må vende os imod den spærreregul og imod de ting, der spærrer for, at ikke alle har mulighed for at blive repræsenteret i folketinget.

Vi må vende os imod, at der kan bruges en sådan argumentation for at hindre bl. a. kommunisternes deltagelse i folketingets arbejde, at man siger, at kommer der så mange små partier ind i folketinget, så kan man ikke arbejde. Det må være vor helt afgørende problemstilling i den sammenhæng, at folketingets arbejdsform skal tilpasses demokratiet. Det skal ikke være demokratiet, der skal tilpasses folketingets arbejdsform.

Vi skal sikre ved et kommende folketingsvalg, at kommunisterne på baggrund af beslutningerne fra i dag, er repræsenteret i folketinget. Lad os diskutere konkret, kammerater, de former, hvorunder dette arbejde skal udvikles. Hvad skal der gøres for at sikre at vi når de 70.000 stemmer.

Preben Henriksen

For faglig enhed

Partiets indsats i fagbevægelsens arbejde har været meget fremme i debatten her på kongressen. Det er godt det samme. For der er ikke blot mange problemer i det faglige arbejde — men arbejdets vigtighed fremgår af, at det er landets største og mest afgørende masseorganisation. Holdningen fra fagbevægelsen og dens vilje — eller mangel på samme — til at kæmpe for løn og arbejdsvilkår, for miljø, sikkerhed m. v. er afgørende for store dele af landets befolkning. Det er nu ikke alene os selv, der taler om kommunisternes indsats i fagbevægelsen. I »Aktuelt« har LO-formanden, Thomas Nielsen, i en nytårssamtale rettet beskyldninger

mod kommunisterne for at ville splitte fagbevægelsen. Han — Thomas Nielsen, kommer nu til at leve med, at vi kritiserer, når det er nødvendigt, og det er det desværre alt for ofte. Men han kommer også til at forstå, eller gøre et forsøg herpå, at han ikke er formand for et politisk parti, men for en faglig enhedsorganisation, hvor medlemmer har forskellige partimedlemsbøger — eller måske slet ingen. Meningerne må derfor kunne brydes og stå til prøvelse i det daglige. Socialdemokratiets monopol på dansk fagbevægelse er brudt af DKP, ikke for at splitte, men for at samle arbejderklassen til aktiv handling for sine interesser. DKP går imod alle fraserne om »mistillidsmænd« og »fagforstening« — men vi må erkende, at topledere ofte i sine handlinger giver næring til denne negative og politisk fejlagtige holdning i den faglige kamp. Vi går imod det ved netop at vise, at der er andre kræfter til rådighed i kampen. Vore faglige kammerater arbejder sammen med folk med et andet ståsted end vort, men som har samme opfattelse af at måtte bekæmpe bureaukratismen i fagbevægelsen, at vi må have sprængt alle de snærende bånd, som udgår fra det faglige juristeri. D. v. s. bort med arbejdsretten, forligsmandsloven med dens udsættelser af varslede strejker og sammenkædningsreglernes forbandelse og hele det bureaukratiske system, hvorunder overenskomstforhandlingerne føres hen over

hovedet på fagbevægelsens medlemmer. Vi vil arbejde for, at forhandling, mægling og fri aktion skal blive hovedlinjen — eller grundlaget for alle aftaler mellem arbejdsmarkedets to parter.

For at kunne genskabe tilliden til fagbevægelsen, må vi sætte ind for at gøre den stærk, demokratisk og selvstændig, som en virkelig folkelig og aktiv masseorganisation — eller rettere en klassekampsorganisation. Den alt dominerende samarbejdslinje med arbejdsgiverforeningen må erstattes af en bevidst forståelse for, at fagbevægelsens rolle i klassesamfundet er at forsvare og udbygge lønarbejdernes interesser

over for kapitalen. At fagbevægelsen må tage stilling i den antimonopolistiske kamp — for arbejderne, mod kapitalen.

Vor arbejdsmetode må være aktionsenheden. Ud fra erkendelsen af den politiske opdeling — eller splittelse — der findes i den organisatoriske enhedsorganisation, som fagbevægelsen er. Da gælder det at finde alle de mange fælles synspunkter, vi har med mange andre faglige aktive — såvel på arbejdspladserne som i fagforeningerne. Vi har ansvaret for, at der sættes ting i bevægelse, hvor vi har et fælles udgangspunkt. Det kan være i lønspørgs-

mål — eller, som det var i kampen mod EF-medlemskabet — eller ved aktioner for at fastholde LO-forhandlingerne til kravene ved den overenskomstforhandling, vi står i, o. m. a. Gennem aktionsenheden kan vi skabe resultater — og dermed vise for arbejderklassen, hvad enheden betyder for dens styrke og slagkraft. Vi skal også som kommunister fremholde vort partis politik, der jo netop modsvarer arbejderklassens interesser. Aktionsenheden er en metode til at skaffe resultater i kampen og samtidig en god metode i den politiske bevidstgørelse. Arbejdet for at udvide sikkerheden på byggepladserne er et godt eksempel på aktionsenheden. Fagforeningsledere af

forskellig politisk opfattelse tog fat på opgaverne, startede sikkerhedspatruljerne, trodsede arbejdsgivernes modangreb, lukkede dårligt sikrede arbejdspladser o. s. v. Land og Folk støttede sagen og vort parti ligeså — og der skal nok komme et for byggepladsernes folk godt resultat ud af denne enige aktion fra Byggefagenes fagforening.

Lad mig sluttelig sige et par ord om de faglige kammeraters ansvar for, at partiet kan fortsætte sin fremgangslinje: Alle har I forbindelse og kontakt med folk, der i dag står uden for vort parti, men som i virkeligheden er enige med os — både i den faglige og politiske linje. Få dem med i partiet — vi har brug for dem — og de har brug for os!

Bladudvalgets beretning

Kongressens bladudvalg har under behandlingen af de indsendte forslag vedrørende Land og Folk haft en indgående og alsidig debat om bladet.

Der var i udvalget enighed om, at bladet havde udviklet sig i overensstemmelse med de retningslinjer for redaktionens arbejde, der blev vedtaget på den 23. kongres. Fra flere af udvalgets medlemmer blev det fremført, at Land og Folk i for høj grad fremstod som en kadre-avis, som nye læsere havde vanskeligt ved at forstå. Der blev udtalt ønske om, at der blev bragt mere alsidigt stof af interesse for en bredere læserkreds. For at virkeliggøre denne målsætning anbefaler ud-

valget, at redaktionsstaben udvides.

I udvalget udspandt der sig en omfattende debat om behandlingen af kulturelle, ideologiske og udenrigspolitiske emner, og man fandt det vigtigt at få en tilbundsående drøftelse af disse og andre spørgsmål vedrørende bladets indhold på en kommende bladkonference.

Udvalget fastslår nødvendigheden af en forøget udbredelse af Land og Folk og dermed en forøgelse af bladets indtægter og opfordrer bladets ledelse til at få stillingen som oplagsmand for Land og Folk besat. Særligt anser man det for vigtigt, at alle medlemmer af partiet bliver faste abonnenter.

75

Bladudvalgets indstilling til kongressen om de indkomne forslag om Land og Folk:

(Forslag fra Gladsaxe distrikt):

Udvalget kan anbefale forslaget om en landskonference om Land og Folk — eventuelt i forbindelse med den årlige garantfond-konference.

(Forslag fra Indre by):

Udvalget har haft en alsidig debat om nødvendigheden af at bringe stof, der kan interessere en bredere læserkreds. Hvad angår de konkrete forslag er udvalget klar over, at deres gennemførelse vil kræve udvidelse af medarbejderstaben og dermed øgede udgifter. Udvalget henstiller dog til redaktionen om at være opmærksom på betydningen af disse stofområder.

(Forslag fra Midtjysk distrikt):

Udvalget kan anbefale, at der oprettes en Århus-redaktion.

Udvalget anbefaler, at redaktionen

i samarbejde med partidistrikterne undersøger muligheden for i andre større byer at søge oprettet korrespondentgrupper til bladet.

Også forslaget om særnumre af Land og Folk kan anbefales.

(Forslag fra Sydjysk-sønderjysk distrikt):

Udvalget foreslår, at partiets centrale faglige udvalg i samarbejde med redaktionen overvejer muligheden for det foreslåede fremstød og henviser endvidere til forslaget om en Århus-redaktion, idet en mere omfattende Jyllands-redaktion næppe lader sig realisere foreløbig, da dette vil kræve mindst én fast medarbejder.

(Forslag fra Østerbro distrikt):

Udvalget ser også gerne genindførelsen af en mandags-udgave, men er klar over, at dette ikke foreløbig lader sig realisere på grund af de dermed forbundne store udgifter, først og fremmest til den tekniske fremstilling.

Knud Jespersen

Slutord til diskussionen

Da vi åbnede denne kongres, var det rigtigt, at vi startede med at hilse alle kammeraterne fra broderpartierne. Undervejs fik vi muligheder for i særlig grad at takke for den hilsen, det Socialistiske Enhedsparti i Tyskland havde bragt os. Derfor vil jeg også gerne nu benytte lejligheden til i disse afsluttende bemærkninger at rette en hjertelig tak til delegationen fra SUKP, til sekretæren i centralkomiteen, kammerat Kapitonov for hans varme ord til os. Jeg synes, vi har grund til at være stolte over, at vi, der måske nok somme tider kan føle lidenhed og svaghed, er et ligeberettiget parti, der har et kammeratligt, et venskabeligt, et hjerteligt og et af enhed præget forhold til Lenins kommunistiske parti i Sovjetunionen.

Jeg vil også gerne have lov til at takke for den hilsen, der kom fra kammerat Dang Quang Minh om Vietnams situation nu og folkets helt fantastiske offervillige kamp. Jeg har oplevet den lykke en januardag at befinde mig sammen med kammerat Ho Chi Minh i Hanoi, hvor han med et mildt og venligt smil sagde: »Jeg kendte jo i sin tid jeres konge.« Og så sagde jeg til Ho Chi Minh: »Gjorde du det?« »Ja, kendte og kendte,« sagde han, »jeg så billeder af ham på tændstikæskerne.« Og jeg forklarede, at vi var nu ikke så meget lykkelige over den konge, fordi han var en paradefigur, mens præsidenten i Vietnam var en legendarisk skikkelse, der forenede det kæm-

pende Vietnam, og hvis omsorg strakte sig fra alt — fra de hårdt ramte børn og til forsyningssituationen.

Kammerat Minh, jeres perspektiver blev lagt i Ho Chi Minhs testamente. Vi er stolte over at have ret til — selv om det også er lidt ubeskedent — at erklære, at vi føler os som jeres venner. Det er ikke altid, vi føler os værdige til jeres taknemmelighed, men vi vil love jer, at i de kommende dage og uger skal de unge og de gamle i Danmarks kommunistiske Parti leve op til de stolte ord, leve op til en endnu bedre solidaritet, leve op til de smukke ord, I har sagt til os på denne kongres.

Der er længe imellem, at der er en sådan international familie samlet i København og samlet med et parti, som så udpræget er rundet af arbejderklassen, længe imellem at repræsentanter for så mange kamptraditioner, så megen viden er samlet i én sal i dette land. Jeg tror også, de fleste af os føler, at selv om vi ikke til bunds kan løse vore problemer, er de største problemer blevet mindre, og de er blevet til at overskue, netop fordi vi er medlemmer af denne familie. Hvor findes det parti i Danmark, der kan repræsentere en sådan kreds i sin familie? Fra Uruguay til Sovjetunionen, fra Finland og til Mongoliet, fra Korea til Ungarn. Kære venner, vi er stolte over, at I vil være i stue med os, og vi er stolte over at kunne sige, at dette internationale fællesskab ikke er og aldrig bliver til salg, uanset hvad de byder os derfor!

77

Og må jeg så gøre nogle bemærkninger om den debat, der har været. Al-lerførst har der jo været talt om karakteren af vores kongres. Var det en pres-sekonference, fordi vi lukkede dørene op, eller var det en kongres af opti-mister, af folk, der var kritiske, men som også havde kontante indlæg. Nå, ja, I har lige hørt, at mere end 60 talere havde ordet, og alle havde tanker til forbedring. Ingen behøver at komme til os med undskyldninger for kritik, for vores parti er ikke ledelsens, det er medlemmernes og skal være hele arbejderklassens. Også af den grund vil jeg takke for de kritiske bemærkninger, der er kommet; de har virket som igangsættere. Vi har brug for den utål-modighed, vi har brug for den galde, som også er en af forudsætningerne for, at man stadigvæk bliver dristigere.

Hvis man betragter indlæggene, vil I se, at en stribe af kammerater, nogle af dem ret nye partimedlemmer, sammen med barkedede kammerater, der har gjort hele turen med, har passeret denne talerstol, har fortalt om problemerne i deres områder og hvad de vil gøre for at løse dem. Og de har mange kon-tante oplysninger, mange perspektiver, der viser, at de lever med i befolkningens kamp.

Jeg har ingen mulighed for at svare hver enkelt, heller ikke for at gå ind i en debat om hver enkelts standpunkt og har derfor valgt at tage nogle af problemerne op i stedet for. Jeg håber, man forstår det, at det også af hensyn til tiden må forme sig på denne måde.

Noget af det, vi har diskuteret meget, er selve aktionsenhedens logik, dens muligheder og perspektiv, og om den udformning, vi gav den, er rigtig. Sva-ret er, at det ikke altid er rigtigt og ikke

altid helt rigtigt, hvad et dristigt parti gør, men det er altid helt rigtigt og dristigt at gøre noget. Og når vi kigger på aktionsenhedens erfaringer, ser vi, at vi har flere gode end dårlige erfaringer om, hvordan man kan forene venstre for at isolere højre og forstærket bekæmpe storkapitalen. Vi synes, det må være denne treenighed, hvorom vi vurderer selve aktionsenhedens principper. Lad os tage to eksempler: Somme tider er der meget velmenende kammerater — det er muligt, at de har ret — der siger, at nu skal vi også være lidt varsomme, for ellers kommer de andre og tager æren af vores indsats, hvad enten det var anerkendelsen af DDR eller det var anerkendelsen af Vietnam. Naturligvis bør vi ikke give de andre æren, men jeg mener heller ikke, det er en frase, når jeg siger, at solidaritet med Vietnam er det primære, at få denne krig stoppet er afgørende; så er æren underordnet. At anerkendelsen af DDR er det primære, at forståelsen for denne afspændingens vej er det afgørende; så er æren også her underordnet. Jeg tror nemlig ikke på, at man kan undgå den time, hvor arbejderklassen og folket vil forstå, at det var dem, der stod fast i stormene, det var dem, der tvang en ny udvikling igennem, at det var deres principper, der var grundlaget for de forandringer, der indtrådte. Naturligvis betyder det ikke, at vi så skal skubbe partiet i baggrunden. Det er der nogle steder, man har haft en tilbøjelighed til. Det *skal* bringes i forgrunden. Det er som kommunister, vi går ind i aktionsenheden, i klassekampen og i kampene for solidaritet.

Et andet spørgsmål har været rejst. På baggrund af den kampagne, vi har

ført mod Fællesmarkedet, og hvor alle har været enige om, at det var en god kampagne. Desværre nåede vi ikke nok, men de af jer, der hørte eller så det, vil vide, at fjernsynet hånedes os også en lille smule for det. Det var det danske folk, der tabte, men fjernsynet sagde til mig: — Ha, det gik jo heller ikke for jer med Fællesmarkedet, der kom I også i mindretal. Jeg synes, det bekræfter, hvad jeg startede med at sige, at hvis arbejderklassen og folket lider nederlag, så rammer det os, men man kan ikke ramme os, uden at fjenden også tilfører arbejderklassen og folket nogle sår. Denne kampagne skal naturligvis videreføres under de nye betingelser og vil blive videreført. Tempoet deri har ikke været tilstrækkeligt — helt enig. Det er også en underlig kompliceret situation at omstille os til, hvordan vi sætter kampen ind, retter spydspidsen mod de mest sårbare steder i hele Fællesmarkedets udvikling i overgangsperioden i de kommende 5 år. Men den krigserklæring, vi afgav imod Fællesmarkedet og dets bagmænd, var en krigserklæring, som vi agter at holde fast ved, og hvor vi i denne periode også har forsøgt yderligere at udbygge vore kontakter for fælles aktioner i hele Fællesmarkedet imod de overstatslige organer. Vi er indstillet på, at det skal gøres, og hvem kan vi så tage med i denne kamp? Ja, det spørgsmål er fremkaldt af problemstillingen, om vi skal lave delingen i Danmark nu mellem dem, der sagde ja til Fællesmarkedet, og dem, der sagde nej, i al fald når det gælder fagbevægelsen. Det spørgsmål kunne man jo overveje. Men er det nu sådan, at alle, der sagde nej til EF, ville være vore forbundsfæller i den fort-

satte kamp, og er det sådan, at alle, der sagde ja, vil være vore fjender i den fortsatte kamp? Så enkelt er det jo ikke, kammerater. Vi ved jo, at hvis vi skal anvende klassekampens strategi — og det skal vi — så er det kun på det konkrete grundlag, vi møder forbundsfællerne og bekæmper fjenden. Der er grænser nok, men grænsen går i stillingen til arbejderklassens problemer, måden, hvorpå de skal løses, og til kampen for nationens fremtid. Det vil vi ikke have indsnævret. Vi vil fortsat hævde, at de, der misbrugte deres magt til at manipulere og true Danmark ind i Fællesmarkedet, at deres handlinger er fordømmelsesværdige. Det vil vi ikke tilgive dem, men vi vil ikke sige, at det betyder, at så kan de ikke deltage i den øvrige kamp, eller at hele kampen må føres specielt ud fra denne holdning. Altså: Selve klassekampen er konkret; dens strategi er bestemt af arbejderklassens vilje til at ændre samfundet, og vores taktik er bestemt af holdningen til de enkelte problemer.

Så har der været sagt noget om fortid, nutid og fremtid. Og det er rigtigt, at fortiden spiller en stor rolle; den skal vi vurdere. Somme tider tror jeg nok, at jeg føler mig halvgammel, og til andre tider, at jeg føler mig meget ung. Og når jeg siger, at jeg føler mig ung, er der nogle af mine jævnaldrende, der trækker lidt på skuldrene og siger: — nå, nå. Men det får så være. Jeg tænker på, at de fleste af jer, der sidder i denne sal har jeg kendt, nogle af jer fra da jeg var dreng, andre fra tiden under besættelsen og andre igen fra de hårde prøvelser. De fleste af jer »gamle« har jeg kendt siden 1958. Skal vi nu ikke, når vi

vurderer vores historie, dele arv og gæld lige. Vi skal lære af fortidens fejl, men vi skal da også gøre det på en sådan måde, at vi ikke klipper tråden til vores egen oprindelse over. Det var Johannes V. Jensen, der sagde, at hvis man ville have en fremtid, skulle man forstå sin fortid. Og med alle skønhedspletter, med alle fejl vover jeg den påstand, at målt med befrielseskampens alen findes der intet parti i vort land, der kan leve op til en sammenligning med kommunisterne.

Hvorfor nu tage det op? Fordi jeg er tilhænger af, at man skriver dette partis historie og gør det korrekt. Vi har brug for det. Men jeg er også tilhænger af, at de af os, der har børn i samme alder som mine, skal prøve at lugte til de erfaringer; det vil sige hele den ungdom, der er i opbrud; den skal vide, at vi ikke var nogle, der bare bevægede os i takt med konjunkturer. Den skal også vide, at der ikke var tale om barrikaderomantik.

Det var et slidsomt arbejde, det var prøvelsernes arbejde, men det slidssomme arbejdes og prøvelsernes periode var med til at give dette parti karakter. Det var derfor, jeg sagde det, for jeg synes ikke, vi skal gå rundt og betragte os som helte, men vi skal skønne på denne fortid. Vi skal skønne på, hvad der skete, da man stod vagt omkring partiet, og vi skal ikke være bange for at vurdere fejlene, for hvis vi stadig skønner på det, vil fejlene kunne rettes uden at krænke fortidens historie, som vi med rette kan være stolte af.

Om vi nu kigger på vort partis historie, kan vi jo se, at her har vi nøglen til løsning af nogle af de problemer, der giver os vanskeligheder.

Hvad er det, vi kan se? At hver gang vi er overordentlig konkrete, kan vi slå igennem. Den fælles anti-EF-kampagne var en konkret kamp; den gav os faktisk både et gennembrud og ny autoritet. Kampen imod NATO-baserne i Danmark, imod NATO eller i det mindre for økonomisk erstatning for den borgerlige regerings nedskæringspolitik var også konkret. Kampen for beskæftigelse eller for konkrete forandringer i den faglige politiske udvikling har haft det fælles, at hver gang de var konkrete, var gennembruddet for vore ideer en kendsgerning. Hvad viser det? Det viser, at partiets generallinje, når den udmøntes i en rigtig taktik, også fører til det gennembrud, både i detaljer og over en bred front, som er fornødent. Om vi nu tillader os at betragte vores nyere historie, for jeg er enig i, at det skal vi. Måske er jeg den, der oftest personligt har stået for skud over, at vi ikke slap over denne 2 procents grænse. Vi skal vurdere, *hvorfor* vi ikke kom over, hvad der var årsagen til, at folk kom til os, og hvorfor der ikke kom flere? Men i 1959 var jeg til møder rundt omkring i Danmark. Det var lige efter det opgør, hvor man ville likvidere vort parti. Vi vidste ikke den ene aften, om Land og Folk kunne udkomme næste dag. Men vi holdt sammen som et kollektiv. Vi forblev kammerater og stod stormene igennem i hele landet. Dette kammeratskab på grundlag af en rigtig holdning var det, der førte os over disse meget vanskelige år. Jeg husker, at hver eneste gang vi fik en på tuden, sagde de: I har bare een rolle tilbage. Det er at lukke foretagendet, for I lugter jo af Moskva-agenter! Og så svarede vi stolt: — Dette parti

kan aldrig knuses, og vi er agenter for alt det bedste i menneskehedens historie og for en ny fremtid for det danske folk, for socialismen og fredens endelige sejr. Vi lod os hverken true eller lokke på politiske afveje!

Nu står vi over for en ny etape. Denne nye etape betyder, at vi skal anvende det perspektiv, som kommunisterne er enige om. Men vi skal lytte til kritikken, den kritik, der er kommet, og alle de tanker der er ført frem må centralkomiteen — den, der skal vælges — være forpligtet til at overveje. Vi skal lytte til utålmodigheden. Vi må aldrig blive bedrevende eller intolerante, men vi skal være modtagelige og tage hensyn til alt det nye, alt det rigtige.

Set fra min synsvinkel er der ikke noget der står til venstre for Danmarks kommunistiske Parti i dansk politik. Jeg mener tværtimod, at de, der placerer sig selv på en sådan måde, i højere grad kan betragtes enten som ofre for de kræfter, der bevidst vil vildlede dem, eller som ekstremister. Alligevel har vi sagt, hver gang det drejede sig om konkrete spørgsmål: Hvis I stiller jer på det grundlag, at det er opgaven, der er afgørende, så er det ikke os, der forhindrer en kampenhed. Partidiskussionen har jo spillet en vældig rolle. I 7 måneder har vort parti diskuteret sin politik, sine ledende folk, ledelsen, samarbejdsformer, arbejdsformer, taktik og strategi. Hvilket andet parti i Danmark har en sådan forberedelse af sin kongres? Hvor har man et sådant tilfælde? Nå, ja, da Anker Jørgensen blev statsminister, fik den socialdemokratiske folketingsgruppe det at vide to minutter før den fik lov til at anerkende det.

6 (K-1)

Synes I ikke, det er urimeligt at drage vores demokratiske profil i tvivl? Jeg synes derimod, det er rimeligt at sige, at det demokrati, vi har, bygger på, at alt, hvad vi foretager os, fra øverst til nederst, er underkastet medlemmernes kontrol, deres diskussions- og indsigelsesret, deres forslagsret, deres ret til at skrive i Land og Folk, skrive, hvad der passer dem i partidiskussionen, deres ret til at kritisere. Der er intet andet parti, der optræder med en sådan åbenhed — og det skal vi blive ved med. Men måske er der nogle, der siger, at vi ikke lytter nok til det, der siges. Om det er rigtigt, så skal vi naturligvis belæres herom. For vi skal lytte til det, der bliver sagt. Vi skal lytte for at lære, for at ledes, men vi skal stadigvæk regne med, at vores kommunistiske parti er et parti af en sådan karakter, at midt i alle debatterne gælder det fremfor alt sammenholdet, sammenholdet om partiets politik, om dets mål og for at beskytte det

81

i dets politiske kampe. Derfor vil jeg også godt sige et par ting om kollektive ledelsesformer, for vi har jo besluttet, at man skal vælge en kollektiv ledelse. Det har vi haft tidligere, og det synes jeg, er rigtigt. Det er et rigtigt princip. En ledelse, der repræsenterer summen af den erfaring og af alt det nye, der blomstrer, de nye træk i udviklingen, der er sammensat på en sådan måde, at det bliver en stærk kapital for vores parti. Men både kollektiv ledelse, kritik og partidemokratiet — midt i alt dette skulle vi så ikke også have lov til at glæde os over, at vort parti bliver mere og mere enigt og i højere grad stamper efter at komme i ideologisk, politisk og praktisk offensiv imod vore fjender. Jeg synes, vi skulle. Jeg synes, vi skal — også fordi det vil lette alle ting i løsningen af de problemer, vi står overfor. Når vi betragter kongresudvalgets diskussioner — jeg skulle måske ikke sige det, fordi det ikke er sikkert, at det altid er rigtigt, og jeg beder om, at det ikke bliver misforstået, men der blev anført, at når man indstiller en sådan kollektiv ledelse, kan det ofte være svært at forandre — det vil tiden jo vise — fordi der er opstillet mange kandidater til centralkomiteen, og det blev nævnt, at der var måske kun et eller to eksempler, hvor man ikke havde fulgt kongresudvalget. Det kan skyldes, at denne form var forkert, det kan også skyldes, at kongresudvalgets indstilling var rigtig, fordi det tog hensyn til fornyelse, til de kræfter, der virker i partiet.

Ingen er forhåndsforpligtet. Alle kan stemme og bør stemme ud fra det, man anser for at være nødvendigt og rigtigt for det kommunistiske parti. Vi kommer altså bare med et forslag til

sin tid. Er det godt, kan man acceptere det. Er det delvist godt, kan man acceptere det delvist. Og er det dårligt, har man muligheder for at forkaste det. Hos os er der ingen, og det må der aldrig blive, der automatisk er medlem af en ledelse. Der er dem, der kan skabe tillid og autoritet omkring sig, og som ved deres holdning synes at være noget nær det, man kunne ønske sig placeret i en kommende ledelse. Der er sagt, at reformismen har lagt en dyne over mange ting og har skabt vanskeligheder. Jeg kan ikke lade være — og det er ikke af hensyn til Ekstra Bladet — at sige, at jeg er enig med dem, der fastslår, at reformismen skal bekæmpes, både ideologisk og praktisk, men også sagligt. Og der er en sådan dyne. Ja, men skulle vi så ikke — ikke af hensyn til Ekstra Bladet, men af hensyn til fremtiden — optræde som dyneløftere overalt, dyneløftere, der afklæder reformismen, dyneløftere, der viser den i al dens falskhed og der, hvor den er en hindring for arbejderklassens fremtid, og samtidig vise, hvilken politik, der skal føres. Den borgerlige presse har været her. Det bærer spalterne jo også i nogen grad præg af. Ingen andre end den borgerlige presse selv skal bære ansvaret for, hvad der står i den. Det vil jeg meget gerne understrege. Men når den borgerlige presse, som er prostitueret, optræder på den facon, den gør, så er det også fordi de frygter, hvad det er der kan komme ud af kommunisternes kongres. Det ville være rart den dag journalisterne på Ekstra Bladet og Politiken, på Berlingske Tidende og B.T., fik lige så meget mandsmod som typograferne, for de er jo lønarbejdere, og gik i aktion mod deres arbejdsgivere?

Et par bemærkninger om nye medlemmer, om teori og praksis. Vi er et parti der har brug for nye medlemmer hele tiden, og hvor vanskeligt det kan være at bedømme menneskenes udvikling, det ved vi jo fra hinanden, vi laver mange fejl, — for vi kan altid se de andres fejl, — og det er faktisk også det der også gør, at kollektivet er stærkt. I diskussionen om nye medlemmer har vi hele tiden haft det problem, om de nu var gode nok til at blive medlemmer af partiet. Der var en kammerat, der i 1927-28 anmodede om at blive medlem af partiet, medlem af Danmarks kommunistiske Parti; han fik at vide at det var sgu ikke særligt heldigt, partiledelsen sagde, det er du ikke egnet til. Det var vistnok sådan en lidt tvivlsom person, og denne kammerat, han var meget brødebetyngt og skamfuld, for han syntes ikke han var tvivlsom, og han ville gerne kæmpe for en revolutionær udvikling. Denne kammerat kæmpede sig efterhånden ind i vores parti, han hedder Hans Scherfig!

Jeg forstår på kongressen, at nu er i hvert fald endegyldigt Scherfigs medlemskab godkendt, og det synes jeg også, man gør ret i. For som Hans Scherfig sagde til mig i pausen: — Jeg ved ikke om det er ubeskedent, men det viser da at man kan godt opdrage folk i det kommunistiske parti endnu. Og jeg synes, at om det er vores eller Scherfigs eller det er begge parter skyld, så er resultatet nu ikke så dårligt, jeg synes godt om det.

Teori og praksis bør aldrig stå i modsætning til hinanden. Lenin lærte os, at uden teori kan man ikke praktisere revolutionær virksomhed, og I har kritiseret os med rette. For mangler i sko-

lingsarbejde, for lidt offensiv holdning, og nu og da for at være for langsomme. Det skal rettes. Vi skal ikke have skabt praksis med teori eller omvendt, man må holde det fast i en fremadrettet linje. Og jeg synes, vi skal lade blikket glide fremad og se perspektiverne. Og det kan man jo gøre på mange måder, for hvis vi ser lidt på Socialdemokratiets program med dets nuværende skitse til økonomisk demokrati, så er det sådan en underlig vartart skabning, som vi har talt om på denne kongres. Socialdemokratiet har selv fastslået i sit program, at samfundet befinder sig i stadig heftigere interessekrige og sluttelig spaltes i to modsatte lejre, i en bestandig mere omfattende og bevidst indbyrdes klassekamp. Socialdemokratiet kræver derfor produktionsmidlernes overgang til samfundsejendom, socialismen. Ja, det var altså programmet for 1919, hvis nogen skulle være i tvivl. Jeg så godt, at der var nogen, der tænkte: Det var fantastisk, er der sket så meget nyt.

I den forbindelse vil jeg også nævne en lille ting om Økonomisk Demokrati. Hvis I tager arbejdsmandsforbundets nuværende udbetaling af lønninger, så er det 10 millioner kroner pr. år. De skal altså svare 500.000 kroner til den såkaldte lønmodtagerfond, og så stiller vore kammerater i arbejdsmandsforbundet spørgsmålet: Betyder det så at medlemmerne bliver endnu mere ejere af forbundet? Det gør det selvfølgelig ikke. Og som Marker har taget op nogle gange, også spørgsmålet om at investere i det offentlige vil smitte af på skatterne. Jeg vil ikke sige mere, af hensyn til tiden, på denne kongres, omkring økonomisk demokrati og perspektivet, men det viser jo, at

vi skal, som det er sagt i debatten, både tage traditionelle og utraditionelle metoder i anvendelse, nu og da begge dele, men vi skal frem for alt tage revolutionære traditioner op og anvende dem, for vi har jo prøvet mange ting. Kampen deroppe i Hadsund for et par nætter siden, den fortsætter jo meget smukt den linje, vi kendte både fra tyverne og trediverne — det er nye fjender, men den fortsætter den linje. Kampen andre steder for beskæftigelse, som vi har hørt om fra denne talerstol, fortsatte da også, da malerne greb ind, da murerne begyndte at bygge og jord- og betonarbejderne brækkede veje op.

Jeg vil have lov til at citere, at dengang Socialdemokratiet var et klassekampparti, det er det ikke længere, da sagde de: med eller imod loven, så gælder det anvendelse af de metoder, der er fornødne for at indfri arbejderklassens krav. Disse ord agter vi at gøre til vore — nu, i morgen og i tiden der kommer.

Jeg skal til at slutte. Tidens problemer har været berørt, I har kritiseret os, det er godt, nogen har også øvet selvkritik, vi har forsøgt derpå, det er en stadig opdragelsesproces, hvor de revolutionære hævder sig i kraft af deres standpunkter, og hvor vi virkelig leder efter alle de ting, der er nødvendige for at tvinge samfundet ind i en ny udvikling.

Vi har fra denne kongres anklaget krigens kræfter. Vi har erklæret vor so-

lidaritet med alle, der kæmper for fred, demokrati og socialisme. Vi har sagt, at ved det kommende valg til kommunerne, der skal man møde os i offensiv mod alle arbejderklassens fjender. Vi har endnu engang erklæret, at det ikke er fordi vi anser folketinget for at stå over arbejderklassen, over arbejdspladserne, at vi søger at opnå valg hertil. Men af den grund, at vi ønsker en vekselvirkning mellem arbejderklassen og folkets aktivitet og de muligheder folketinget kan give os i den forbindelse i vor kamp. Også fordi vi har noget at give folketingets arbejdsmæssige indhold.

Vi har de indre og ydre betingelser for fremgang. Når vi fastholder konkrete opgaver tror jeg på, at kongressen, diskussionen, uden at glemme kritikken, uden at glemme selvkritikken, virkelig kan betyde et afgørende opsving i de revolutionæres kamp. Men jeg synes at jeg har lov til at sige, at alle der kigger efter kommunisternes holdning, venner og fjender, de skal vide, at denne kongres var de enige viljers kongres, at den havde anklagerens rolle over for det bestående, over for krig, militarisme og kapitalisme!

Det var en appel om enhed i aktion med det mål: at sikre socialismens sejr — i vor tid. Det er det den 24. kongres går i offensiv for — og på det grundlag kan arbejderklassen og de demokratiske kræfter vinde retten til et lykkeligere liv i et socialistisk Danmark.

Kongressens
vedtagelser og valg

Kongresresolution

Til kamp mod storkapitalen — for arbejderklassen, for socialismen

I. En verden i forandring

I vor tid foregår den mest grundlæggende omvæltning i menneskesamfundenes historie — verdens overgang fra kapitalisme til socialisme.

Virkeliggørelsen af socialismen, først i Sovjetunionen, siden i andre lande, har bevist, at arbejderbevægelsens grundlæggere havde ret: socialismen er folkenes fremtid. Gennem samfundets overtagelse af produktionsmidlerne kan mulighederne for at efterkomme menneskenes behov udnyttes. Det træder stadigt stærkere frem i vor tid, hvor videnskaben er blevet en direkte produktivkraft, som revolutionerer tilvante begreber og omsat i teknik sætter menneskene i stand til at forme sig en lykkelig tilværelse i en stadig nyskabende udvikling.

Under kapitalismen kan det ikke blive sådan. Hensynet til de private kapitalmonopolers profit bestemmer produktion og samfundsliv. De tekniske fremskridt bliver i deres hænder til arbejdsløshed, frygt og forjæthethed, til ødelæggelse af naturen, til udryddelse af liv, til trussel om katastrofer.

Folkenes stræben efter fred og socialt fremskridt kan kun vinde frem i stadig kamp mod de kapitalistiske monopolers bestræbelser for at bevare deres magt og privilegier. Mod deres systems, imperialismens, bestræbelser sætter socialismen, arbejderbevægelsen og de nationale frihedsbevægelser deres kræfter ind. Denne *internationale klas-*

sekamp afgør menneskehedens fremtid.

Imperialismen kan ikke mere bestemme historiens gang. Socialismen vinder mere og mere afgørende indflydelse på den internationale udvikling, efterhånden som dens overlegenhed som samfundssystem viser sig i praksis. I Sovjetunionen fører opbygningen af socialismen til løsning af helt nye og omfattende samfundsopgaver. Også andre socialistiske lande er nået frem til den udviklede socialismes stade. Det betyder ikke alene en materiel og politisk styrkelse, men også at socialismen vinder større overbevisningskraft i folkene.

I imperialismens lande breder ustabilitet og nye krisefænomener sig. Arbejderklassens og de demokratiske kræfters kamp udfolder sig stadigt bredere mod monopolernes herredømme.

De antiimperialistiske nationalrevolutionære frihedsbevægelser vinder — trods tilbageslag — ny indflydelse og vægt. Bangla Desh har opnået uafhængighed. Oliekilderne er nationaliseret i Algeriet, Irak, Syrien og andre lande. I Chile føres kampen for grundlæggende demokratiske samfundsændringer frem mod socialismen.

På denne måde er *det internationale styrkeforhold* i de senere år som helhed blevet yderligere forskudt til gunst for socialismens, fredens og folkebefrielsens sag.

Dette viser sig især ved, at det i øget grad viser sig muligt at hindre imperialismen i at slippe en ny verdenskrig løs og i stedet tvinge den til at respektere den fredelige sameksistens' principper. Der er opnået resultater, som for kun få år siden forekom utrolige.

USAs præsident har set sig nødsaget til i Moskva at underskrive traktater om fredelig sameksistens og påbegyndelse af nedrustning. Vesttysklands regering har set sig nødsaget til at afskrive sine revanchekrav, anerkende de bestående grænser og slutte aftale med DDR. DDRs anerkendelse er slået igennem. Forberedelserne til den europæiske statskonference om sikkerhed og samarbejde er begyndt. Forhandlinger om fredelig forening af Korea er optaget. Modstanden mod Kinas optagelse i FN er opgivet. Alt dette er skridt til at virkeliggøre det fredsprogram, som fremlagdes på Sovjetunionens kommunistiske Partis 24. kongres, og som siden har fået stadigt bredere tilslutning.

Svækkelsen af imperialismens positioner betyder imidlertid ingenting, at den dermed er gjort ufarlig, og at truslen om krig og reaktionære fremstød er overvundet. I Vietnam har USA-imperialismen på ny vist, med hvilken slyngelagtig forbryderiskhed den forfølger sin krigspolitik, så længe den ser mulighed derfor. Mellemøsten er stadig arnested for krig. I Korea er krigsfaren latent, så længe USA under dække af FN fortsat stationerer tropper i Sydkorea og forhindrer landets fredelige forening. Reaktionære og fascistiske kræfter søger mange steder at tvinge sig frem og skabe nye konflikter. I de imperialistiske stater spindes nye rænker rettet mod folkenes fredskamp

og den socialistiske verden. Nye former for antikommunisme dyrkes som led i udvidede ideologiske kampagner. Derfor må man med årvågenhed imødegå imperialismens bestræbelser for efter sine nødtvungne tilbagetog at finde nye metoder til at sætte sine planer igennem.

For det danske folk er det af særlig betydning at gøre sig klart, hvordan de imperialistiske magter søger at udnytte produktionens internationalisering og den økonomiske integration til at aktivisere deres politiske og militære blokpolitik. EFs vedtagelse om inden 1980 at »forvandle sig til en europæisk union« betyder kurs efter dannelsen af en supermagt med vesttysk imperialisme som hovedkraft. Det vil skabe nye trusler mod freden, og især vil EFs mindre lande blive ofre for en sådan blokdannelse. Den økonomiske binding af dem vil blive brugt til også at påtvinge dem politiske og militære bestemmelser, der strider mod deres nationale interesser. Men imperialisternes vilje er heller ikke på dette område enerådende i vor tid. De socialistiske landes og andre fredskræfters kamp for afspænding og fred, imperialisternes indbyrdes rivalisering og magtmodsatninger hindrer gang på gang virkeliggørelsen af deres planer. Deri består folkenes chance — ikke mindst det danske folks. Derfor må alle påskud for nu at opgive kampen mod skærpsen af blokpolitikken afvises. Denne kamp må tværtimod forstærkes og udvides, specielt gennem fælles aktion mellem alle demokratiske og fredsvillende kræfter i EF. Dette bærer disse landes kommunistiske partier et særligt ansvar for, og derfor må især fællesoptræden dem imellem aftales.

I kampen for freden er de mest påtrængende opgaver:

— Sikring af *de indokinesiske folks fred og selvstændighed*. Øjeblikkelig standsning af USA-imperialismens forbryderiske krigshandlinger. Undertegnelse af den allerede tiltrådte fredsaftale med tilbagetrækning af alle USAs tropper. Solidaritet med folkene i Vietnam, Laos og Cambodien. Støtte til deres genopbygningsarbejde.

— Skabelse af en *stabil fredsordning i Mellemøsten* på grundlag af Sikkerhedsrådets resolution om tilbagetrækning af de israelske aggressionstropper og respekt for alle folks nationale rettigheder i dette område, indbefattet det palæstinensiske folk.

— Sikring af, at *den fælleseuropæiske sikkerhedskonference* fører til afvikling af den blokopdeling, der blev pånødet vor verdensdel gennem NATO og den kolde krig, og erstatter den med et kollektivt sikkerhedssystem og med ligeberettiget samarbejde mellem staterne.

Fredelig sameksistens mellem stater med forskelligt samfundssystem skaber gunstige betingelser for folkenes kamp for national selvstændighed, demokrati og socialisme. Det er af særlig betydning for det danske folk efter beslutningen om tilslutning til EF.

En hovedsagelig betingelse for at udnytte tidens muligheder er enhed og solidaritet mellem alle antiimperialistiske kræfter og i særdeleshed indenfor den kommunistiske verdensbevægelse. Det er til stor skade, at den nuværende kinesiske ledelse i maoismens navn har sat sig uden for og imod disse bestræbelser og i stedet støtter imperialistiske planer, f. eks. udviklingen af EF til en militærblok. Det må håbes og tilstræ-

bes, at Kinas kommunistiske Parti ændrer denne holdning og finder tilbage til samarbejdsvej.

Den kommunistiske verdensbevægelse er blevet tidens største idemæssige og politiske kraft. Den forenes af marxismen-leninismens ideer og arbejderklassens internationalisme. På den internationale konference i 1969 har de kommunistiske partier i fællesskab klarlagt den nuværende periodes grundproblemer og fremlagt et fælles handlingsprogram i kampen mod imperialismen.

Danmarks kommunistiske Parti sætter fortsat ind for at udbygge solidariteten med den internationale arbejderbevægelse, med alle antiimperialistiske kræfter og med den virkeliggjorte socialisme. Danmarks kommunistiske Parti arbejder aktivt for at fremme den kommunistiske verdensbevægelses enhed gennem fælles aktion og gennem at udvikle den ideologiske enhed i forståelsen af de almengyldige lovmæssigheder i kampen for socialismen.

De danske kommunister yder gennem deres kamp for demokrati, national selvstændighed og socialisme også et bidrag til folkenes fælles kamp.

II. Det danske samfunds krise

Der er sket afgørende ændringer i udviklingen af det kapitalistiske samfund i Danmark. I slutningen af 50'erne og første halvdel af 60'erne var det i forholdsvist stabil vækst, hvorunder industrien blev den førende erhvervsgren i produktion og eksport. Specialiserede kvalitetsprodukter vandt indpas på verdensmarkedet, mens råvarepriserne faldt i forhold til færdigvarepriserne skabte et gunstigt bytteforhold. Der

opstod illusioner om en stabiliseret, »krisefri« og »progressiv« kapitalisme i Danmark.

I den sidste del af 60'erne blev bunden slået ud af den slags forestillinger. Den planløshed i den økonomiske vækst, som hører med til kapitalismen, førte ud i stadigt mere alvorlige misforhold og kriseforeteelser — det årlige betalingsunderskud satte rekorder op til fire milliarder kroner, inflationen voksede ud af kontrol, arbejdsløsheden voksede trods forsikringer om »fuld beskæftigelse«.

Kapitalismen kunne ikke længere styre sit eget system. De toneangivende kredse af den herskende klasse drog deraf den slutning, at videreførelsen af en selvstændig dansk økonomi ikke længere var i deres interesse.

De problemer, der står for det danske samfund, er således ikke forbigående ulemper, men udtryk for en grundlæggende krise i det kapitalistiske samfundssystem i Danmark.

Klassemodsætningerne skærpes

Tværtimod al tale om »social harmoni« skærpes klassemodsætningerne. Den økonomiske vækst betød først og fremmest berigelse for storkapitalen og udvidelse af dens magt. Dens andel af nationalproduktet er yderligere vokset, mens lønarbejdernes nu er faldet til under 29 procent. Kapitalen koncentrerer på stadigt færre hænder, selvstændige virksomheder i landbrug, handel og håndværk nedlægges i massevis, og selv betydende kapitalistiske virksomheder ruineres eller opsluges under monopolernes konkurrence.

For den arbejdende befolkning har den økonomiske vækst ingenlunde skabt nogen »velfærdsstat«, men øget

utryghed, utilfredsstillede behov og frygt for fremtiden. Den ser et voksende svælg mellem de muligheder for en bedre tilværelse, som udnyttelsen af den moderne teknik kunne bringe — og de faktiske forhold. Inflationen beriger besiddere af fast ejendom, mens årlige lønforhøjelser på under 14 procent opsluges af prisstigninger og skatteplyndringer. Derfor øges først og fremmest arbejderklassens modstand i en forstærket klassekamp.

Den statsmonopolistiske kapitalisme

Storkapitalen søger at sikre sig mod følgerne af krisen i dens system ved nye beherskelsesmetoder. Også i Danmark er kapitalismen blevet statsmonopolistisk kapitalisme.

Denne kendetegnes ved, at monopolernes magt og statsmagten sammenflettes mere og mere, således at omfattende indgreb i det økonomiske liv anvendes til at sikre monopolernes profitter. Skatte-, finans- og valutapolitik indgår i den samlede udbytningsproces. Storkapitalen overlader gerne til det offentlige de virksomhedsområder, som er nødvendige for den samfundsmæssige produktion, men mindre indbringende (f. eks. forskning, uddannelse, bygning af veje og lufthavne). Den kan derved sikre sig mindre omkostninger eller direkte tilskud på skatteydernes bekostning.

Når statens økonomiske politik begrundes med, at den skal »sikre det økonomiske klima«, betyder det netop, at storkapitalens indtjening først skal være sikret. Netop fordi de skiftende regeringer altid har grebet de opståede problemer således an, har deres foranstaltninger ikke kunnet bringe nogen

løsning, men har yderligere uddybet samfundets krise.

Staten kommer stadig mere på afstand af folk. Dens foranstaltninger virker vilkårlige og uretfærdige. Særligt gælder det de store udgiftsposter på menigmands budget — skat og bolig. De, der ejer meget, kan altid skaffe sig lettelser gennem afskrivninger, gældsstiftelser eller rene fiduser. Andre er bundet af deres kildeskat og faste udgifter. Mens staten altid taler om at spare, spilder den værdier på overflødige formål. Skandaleaffærer afslører kun de græleste tilfælde.

EF-tilslutningen og den antimonopolistiske front

Med EF-tilslutningen er storkapitalen gået et nyt og skæbnesvangert skridt videre. Den så sig ikke i stand til ved egne kræfter at føre den statsmonopolistiske regulering så hårdhændet igennem, som den ønskede. Derfor besluttede den at prisgive den nationale stat som form for sit herredømme til fordel for de overstatslige organer i monopolernes fællesmarked. EF-direktiver og påkaldelse af »EF-forpligtelser« gøres nu til statsmonopolismens metoder i Danmark. Derved giver dansk storkapital også sig selv og sine foretagender ind under de internationale monopoler, men det er den ligegyldigt, blot den derved kan tvinge mere profit ud af den arbejdende befolkning. Den satte hele den etablerede magtelite ind for at få sin vilje om EF-tilslutning sat igennem, og på EF-topmødet i Paris skrev regeringen under på, at hindringer for yderligere kapitalkoncentration skal fjernes, og at næste etape af ensretningen af den økonomiske politik i »den økonomiske og monetære union«

skal sættes i værk. EF-tilslutningen førte straks til stigende aktiekurser. Storkapitalen får lempede afskrivningsregler og modsætter sig indrømmelser til lønarbejderne under påberåbelse af »konkurrencen i EF«.

EF-politikken betyder både en skærpelse af klassekampen og en udvidelse af den til nye områder. I kampen mod EF har arbejderklassen på ny vist sig som nationens ryggrad. Den har styrket sin enhed og aktivitet og har vundet sig forbundsfæller i meget brede lag. I sin fortsatte kamp for sine klasseinteresser udgør den også folkets stærkeste kraft imod gennemførelse af EF-foranstaltningerne.

Der foregår samtidig betydningsfulde forskydninger i samfundets klasser. Lønarbejderklassen vokser ved tilgang fra landbruget, fra tidligere selvstændige erhverv eller hjemmearbejdende kvinder. Funktionærer og teknikere kommer i deres store flertal til at leve på lønarbejdernes vilkår, og med et fællesskab i interesser, som ikke ophæves af, at der også findes et øverste lag af specialister og embedsmænd, der er knyttet til kapitalen. Modsætningerne mellem storkapitalen og mindre erhvervsdrivende skærpes.

Storkapitalens og EFs fremfærd skaber således øgede forudsætninger for, at arbejderklassen kan skare en bred fællesfront omkring sig i kamp mod storkapitalen, for demokratisk bestemmelsesret og national selvstændighed.

Udvidelsen af samfundskrisen

Udviklingen har også ændret ungdommens stilling og perspektiver, og brede lag af den drives til aktiv indsats for at få samfundet grundlæggende ændret. De unge måler deres behov med nuti-

dens, ikke med fortidens alen og føler derfor utilfredsstillelsen i tilværelsen særlig stærkt. For stadigt flere kommer uddannelsesårene til at omfatte en stor del af livet. På en sådan baggrund stiller de unge sig spørgsmål om samfundets urimeligheder og de uretfærdigheder, som ikke lader sig feje til side med de sædvanlige bortforklaringer. I det produktive liv, under studier, og når uddannelsen skal anvendes, i søgen efter bolig og andre forudsætninger for en selvstændig tilværelse støder de unge hårdt imod klassesamfundets lukkede døre. Ikke alene arbejderklassens ungdom, men også andre unge udvikler en stræben og idealer, der står i konflikt med det bestående samfund, og som er forbundet med en nyvakt interesse for den marxistiske teori. Studenterne kræver en undervisning, der tager hensyn hertil. Når ungdommens aktivitet og fordomsfri stræben efter et nyt liv forbindes med arbejderklassens kamp, bliver den en betydningsfuld samfundsforandrende kraft.

Også *kvindernes* samfundsmæssige aktivitet vokser. Den dobbelte byrde fra deltagelse i arbejdslivet samtidig med opfyldelsen af traditionsbestemte forpligtelser i hjemmene skaber en utålelig tilværelse. Kravet om ligeret, som også forudsætter social sikring og kollektive hjælpeinstitutioner, spiller en stadig større rolle i kampen for at ændre samfundet og er en fælles opgave, uanset kønsforskelle.

De, som arbejder for en udfoldelse af *kulturlivet* med vor tids midler, kommer ligeledes mere og mere i konflikt med de bestående samfundsforhold. Udviklingen af forskning og skabende kunst er bundet af hensyn til de

økonomiske magthavere, som forhindrer den frihed til eksperimenter, som er nødvendig for at finde veje til nye fremskridt. Massemedier som presse, radio og TV, der kunne være midler til gensidig berigelse mellem kulturlivets stræben og den brede befolkning, bliver det ikke, fordi de domineres af storkapitalen og talsmændene for dens system, som sørger for, at de først og fremmest tjener opretholdelsen af klasseherredømmet.

Den måde, storkapitalen udnytter den *teknisk-videnskabelige revolution* på, skaber også i Danmark nye, alvorlige problemer for befolkningen. Tempoet skrues op ud over udholdenhedsgrænsen. Arbejdsulykker og nye slags sygdomme rammer de arbejdende i stigende omfang. Til arbejdstiden føjes mange timers udmattende transport. Nye tekniske processer og deres anvendelse i massemålestok forurener og forgifter de naturlige betingelser for tilværelsen. Skønt udgifterne til at få rådet bod på alt dette i virkeligheden er en del af produktionsomkostningerne, søger storkapitalen at skubbe dem over på det offentlige. Storkapitalen søger at skjule sit ansvar bag snak om, at miljøforurening osv. er »klasseløse« og »rent tekniske« problemer. I virkeligheden kan de kun løses som led i klassekampen mod storkapitalen, ført ikke alene på den enkelte arbejdsplads, men i hele samfundets målestok.

Ideernes kamp

Den fundamentale krise i samfundet går ud over økonomiens og politikens rammer. Den gør sig gældende i hele bevidsthedslivet og den samfundsmæssige moral. Det kapitalistiske samfunds manglende evne til at løse problemer-

ne har givet stødet til omfattende omvurderinger af tilvante forestillinger. De traditionelle påbud og begrundelser for at opretholde den gamle samfundsorden mister tiltro. For at dette ikke skal føre til konsekvent bevidsthed om, at samfundets grundlag må revolutioneres, søger de herskende i samfundet på mangfoldige måder at påvirke folk til at affinde sig med forholdene. De kaster selv deres traditionelle moralregler over bord. De søger at fylde befolkningens liv med tom adspredelse, selvopgivelse, dagdrømmeri, dyrkelse af råhed og brutalitet og viger ikke tilbage for også at lade narkotika og porno spille sin rolle deri. Samtidig spekulerer de også i, at leden ved denne fornedrelse kan komme til at give grobund for ny-reaktionære eller rent ud fascistiske strømninger. Alt dette er led i nye metoder for udbredelse af den borgerlige ideologi, hvis formål er at forhindre det arbejdende folk i at erkende og handle ud fra sine vel forståede interesser.

Både ide og praksis i vor tid viser, at en varig løsning af de problemer, som tårner sig op for folkene, kun kan sikres ved overgang til socialismen — ved at de økonomiske nøglepositioner overgår i samfundseje, udnyttes planmæssigt i folkets interesse og med dets aktive medvirken, ledet af en stat, som virkeliggør det arbejdende folks magt. Derfor vinder socialistisk tankegang, Marx' og Lenins teori, stadig større udbredelse i kampen mod den borgerlige ideologi. Denne søger på sin side at fremme alle hånde misforståelser, forvrængninger og falske udlægninger af, hvad socialismen, kommunismen og dens ideer virkelig er. Indsats mod dette er en uadskillelig del af den ideernes kamp,

som i vor tid spiller en stadig større rolle i klassernes kamp.

Rejsning af den samfundsforandrende kraft

Danmark står ikke umiddelbart over for at gennemføre den socialistiske revolution, som er en historisk nødvendighed på det samfundsmæssige fremskridts vej. Opgaven nu består i at udforme den *samfundsforandrende kraft*.

De seneste år har givet nye erfaringer, som viser, at det er muligt at rejse nye kræfter i folket. Erfaringerne fra den demokratiske og antimonopolistiske folkebevægelse mod EF viste, at arbejderklassens store flertal *kan* samles mod storkapitalen. De viste, at der i folket *kan* udvikles en politisk aktivitet, som truer monopolernes planer. Kræfterne findes. Det gælder om at bringe dem til udfoldelse.

Det må ske gennem fælles aktioner mod storkapitalens overgreb. I dem kan arbejderklassen og dens forbundsfæller vinde øget tillid til egen styrke. Båret frem af det arbejdende folks aktivitet kan der vindes demokratiske rettigheder, som kan bruges til at sikre det håndgribelig indflydelse og tvinge storkapitalen tilbage fra reale magtpositioner. I videreførelsen af denne kamp kan der opnås en sådan ændring af styrkeforholdet mellem klasserne, at det arbejdende folk kan sætte en ny demokratisk orden igennem, et antimonopolistisk demokrati, hvor en ny stat tjener folkets, ikke monopolernes interesser. Det kan blive Danmarks vej til socialismen. Men det er en kampens vej, som kræver aktivitet og samling af alle kræfter, der ser deres livsinter-

esser blive trådt under fode af storkapitalen.

III. Der må føres politik på en ny måde

For at få forholdene i samfundet ændret må der føres politik på en ny måde i Danmark. Det sædvanlige politiske spil fører ingen vegne hen.

Betingelserne for at sætte en ny politik igennem på nye måder er ved at modne. De traditionelle rammer for det politiske liv begynder at revne. Til liden til de officielle politikere svinder. Folk vil selv have noget at skulle have sagt, så demokratiet får livskraft.

Det mærkes på situationen inden for de forskellige partier.

KVR-frontens nederlag

De borgerlige partier viser sig i stigende grad som partier uden perspektiv.

Erfaringerne med KVR-regeringen blev en advarsel mod følgerne af at lade en højrekoalition føre arbejdsgiverpolitik i Danmark. Deri lå hovedårsagen til dens valgnederlag. Eftervirkningerne har skabt brydninger inden for og mellem de borgerlige koalitions-partier og usikkerhed blandt deres vælgere. I dem alle skaber EF-politikken nye modsætninger. I dem alle smuldrer det oprindelige liberalistiske og nationalistiske idegrundlag, når de i deres politiske praksis går ind for statsmonopolistiske indgreb, for underordning under imperialismen og den internationale kapital. De søger anstrengt at fremstille sig som »fornyede« og »folkelige« og søger ståsted i en borgerlig reformisme, der — som de siger — »skal forhindre revolutionen«. De søsøger taktiske veje til at binde socialdemokratiet i en ny blokpolitik til

højre. Samtidig bryder også ny-reaktionære tendenser frem i den borgerlige lejr. Under denne udvikling søger mange af de borgerlige partiers vælgere efter nye veje.

En ny politisk kurs kunne sættes igennem

Dette skaber betingelser, som arbejderbevægelsen kunne udnytte til at drive højrekræfterne tilbage, sætte storkapitalen under pres og virke dragende langt ind blandt dem, som ellers har fulgt de borgerlige partier. Det ville kræve, at man på forpligtende måde fremlagde en politik, som efterkom befolkningens krav til en bedre tilværelse og sikrede den virkelig medindflydelse ved dens gennemførelse. Over for storkapitalens modstand kunne man støtte sig på den organiserede magt i arbejdernes store faglige organisationer, på andre folkelige organisationer — i lejerbevægelse, andelsbevægelse, husmandsbevægelse m. v. Det ville være at føre politik på en ny måde, som ville vinde begejstret tilslutning i befolkningen.

Når dette ikke er sket, skyldes det, at der i arbejderbevægelsen og blandt venstrekræfterne endnu ikke er den nødvendige enhed i kampen for det arbejdende folks interesser. Den socialdemokratiske regerings politik viser, at den ikke har vilje til at bryde med den borgerlige politik, men følger i dens spor med forbrugsbegrænsning og EF-tilslutning. Man prædiker klassesamarbejde og ser sin opgave i at administrere det kapitalistiske klasseherrerømme. Man orienterer sig efter samarbejde med den borgerlige reformisme. Man fremmer ikke arbejderklassens slagkraft, men frygter den. Det er den vej, som ikke fører frem.

Da disse indstillinger også behersker fagbevægelsens top, har denne ikke opfyldt sin opgave som lønarbejdernes interesseorganisation over for kapitalen og staten. LO-ledelsen har indrettet sig på at samarbejde med arbejdsgiverne på kapitalens betingelser og under Arbejdsrettens justits. Den sætter sin linje igennem med bureaukratiske metoder, som begrænser eller udelukker medlemmernes indflydelse på egne forhold. Den modsætter sig strukturrendringer, som kunne styrke organisationernes kampkraft såvel som dannelsen af en fælles organisation og optræden af alle lønarbejdere.

Men i fagbevægelsens rækker vokser bestræbelserne for at bruge organisationerne til de formål, de blev skabt for — som en uafhængig klasseorganisation og derfor frigjort fra underordningen under det socialdemokratiske parti.

En ny politisk kurs må derfor tage sit udgangspunkt i kravene og bevægelserne i det arbejdende folk selv — fra arbejdspladser og inden for fagbevægelsen, fra ungdommens, studenternes, kvindernes bevægelser mod storkapitalens undertrykkelse og imperialismens ugerninger. Skabes der aktiv enhed mellem sådanne bestræbelser, kan de præge det politiske liv og tilkæmpe sig rettigheder og magt på bekostning af storkapitalen.

Det demokratiske liv, som udfoldedes i den arbejdende befolkning under kampen mod EF, var en begyndelse til at føre politik på en ny måde. Problemerne må lægges ud til folk, klargøres og diskuteres, så man finder, hvad der kan samle. På det grundlag må der så handles i fællesskab, uanset hvad magteliten siger. *Fælles drøftelse — enhed — handling* — det er vejen frem.

Strømninger i arbejderbevægelsen

Der har i arbejderbevægelsens udvikling været to hovedstrømninger — en *reformistisk og samfundsbevarende*, som så sin opgave i at administrere det kapitalistiske samfund og opnå reformer, som kunne få folk til at affinde sig med det — og en *revolutionær og samfundsforandrende*, som så sin opgave i at kæmpe for reformer og rettigheder og derved sikre arbejderklassens indflydelse og magt til at ændre samfundets grundlag.

Reformismen har af historiske grunde været dominerende i dansk arbejderbevægelses udvikling, navnlig i form af socialdemokratismens ideologi og politik. Men 100 års reformisme har vist, at den ikke kunne afsvække det kapitalistiske klasseherredømme, end ikke kunne ændre fordelingen mellem klasserne, endsige føre til den »indvoksen i socialismen«, som man foregølede.

Reformismens forestillinger om, at samfundsforholdene kan ændres »af sig selv«, uden kamp, er fortsat det vigtigste middel til at få store dele af arbejderklassen til at affinde sig med det bestående. Men i vor tid bliver det klart for stadig flere, at samfundsbevarende reformer ikke kan føre frem.

Mange drager dog kun halvt konsekvensen heraf og bliver hængende i en ny-reformisme, som vil sætte håb til, at »nye« statsmonopolistiske reformer, der ikke går til angreb på storkapitalens magt, kan føre frem. Sådanne forestillinger indgår i Socialdemokratiets og SFs politik. I politisk praksis led de afgørende skibbrud med »arbejderflertallets« fiasko 1966-68.

Denne ny-reformisme giver sig nu

udtryk i forslaget om »økonomisk demokrati«, som blev fremsat efter den krise, EF-politikken havde skabt i Socialdemokratiet. Dets gennemførelse vil ikke føre til nogen styrkelse af lønarbejdernes stilling over for storkapitalen. Det vil tværtimod virke som en statsmonopolistisk metode til at stille en ekstra del af lønnen til rådighed for monopolernes kapitaldannelse. Det bygger på illusioner om, at man nu gennem fondsdannelser skulle kunne sikre en »indvoksen i socialismen«.

Når sådanne forslag stilles, er det imidlertid udtryk for, at kravet om samfundsændringer og en ny aktionsvilje vokser sig stærkere i arbejderklassen. Det giver anledning til brydninger — om end i forskellige former — i begge de socialdemokratiske partier. Modviljen mod ledelsernes opportuniste og kravene om en klassepræget politik fører til større forståelse for nødvendigheden af en aktiv aktionsenhed i de arbejdende masser.

Fordømmelsen af det bestående samfunds umenneskelighed og skuffelsen over opportunistiske lederes svigten fører dog ikke automatisk til konsekvent kamp mod storkapitalens klasseherredømme. Inden for lag, som udviklingen vækker til bevægelse og protest, lader nogle sig forlede til overspændte forestillinger, som tilsyneladende kan forekomme revolutionære, men som i praksis fører ud i frugtesløs handling og idémæssig forvirring. De vender sig mod det slidsomme arbejde for at forme den samfundsforandrende kraft. De optræder med foragt over for arbejderklassen og den virkeliggjorte socialisme. De gjorde sig til skruebrækkere i kampen mod EF. De søger tilflugt i en opgivelses filosofi,

som er en anden form for småborgerlig individualisme. Alt dette udnyttes og opreklameres af den borgerlige ideologi og dens påvirkningsmidler.

Sådanne strømninger, som har optrådt under forskellige betegnelser, har i de forløbne år dokumenteret deres ubestandighed og sønderdeling. Det træder stadigt tydeligere frem, at oprigtig revolutionær energi og den nyvakte interesse for marxismen kun har en fremtid i forbindelse med arbejderklassens og den kommunistiske verdensbevægelses kamp.

Kommunisternes nødvendighed

Udviklingen af kampen mod storkapitalen kan således ikke undvære kommunisternes aktivitet, idé og virke.

Det kommunistiske parti bygger konsekvent på marxismen-leninismens idémæssige grundlag, som er nødvendigt for at forstå den klassekamp, der bestemmer både den danske og den internationale samfundsudvikling og de opgaver, som dermed stilles.

Det kommunistiske parti forener socialismens idé med arbejderklassen og dens daglige kamp.

Det kommunistiske parti forbinder — som led i den internationale kommunistiske bevægelse — det arbejdende folks kamp i Danmark med folkenes kamp mod imperialismen for fred og socialisme.

Det kommunistiske parti er den danske arbejderklasses revolutionære parti.

Det forstår magthaverne i samfundet meget vel. Derfor sætter de bevidst ind for at forhindre netop kommunisterne i at vinde frem. Derfor søger de med mangfoldige metoder at udbrede antikommunisme og antisovjetis-

me, som er et hovedredskab til at forhindre de arbejdende masser i at erkende deres magt og muligheder.

Kommunisterne handler heroverfor i fuld bevidsthed om deres ansvar for dansk arbejderbevægelses fremtid. De giver derfor ikke efter for den borgerlige ideologis pres. De går til kamp mod antikommunismen såvel som mod alle forsøg på at lokke partiet til at anerkende opportunistiske udlægninger af socialismen — til højre som til »venstre«.

Alt dette stiller krav til det kommunistiske parti. Kun ved at vise udholdenhed og principiel holdning kan kommunisterne være den igangsættende og vejvisende kraft, som behøves i det arbejdende folks kamp. Kommunistisk Parti har ved at handle således ført sin virksomhed igennem en vanskelig periode, frem til et nyt opsving.

Enhedsarbejdet — en stadig metode

Danmarks kommunistiske Parti er et selvstændigt parti. Det betyder dog ikke, at kommunisterne derfor føler sig selv nok. De ser det tværtimod bestandigt som deres opgave at forene flest mulige i fælles kamp for fælles interesser. For kommunisterne står enhedsarbejdet som en stadig metode for udviklingen af arbejderklassens og folkets kamp.

Enheden betyder trods uoverensstemmelser at drage det, der er enighed om, i forgrunden som grundlag for fælles aktion. Enhed kræver loyalitet over for det fælles aktionsgrundlag, så den gensidige tillid styrkes til en videreførelse af den fælles indsats. Enhed udelukker ikke, at parterne selv-

stændigt arbejder ud fra deres principgrundlag, men at den skaber grundlag for frugtbar meningsudveksling om uoverensstemmende opfattelser. Enhed er fremfor alt handling.

Kommunisterne nøjes derfor ikke med at erklære deres endelige samfundsmæssige mål. Som modstykke til den nu herskende politik fremsætter kommunisterne også forslag, som viser, hvordan de påtrængende problemer kan løses, hvis man ikke lader hensynet til storkapitalen bestemme. Det er forslag, som kan tjene til fremme af enheden i det arbejdende folk. Det er forslag, som kommunisterne er beredt til at drøfte med andre.

Fra sin 24. kongres fremlægger DKP *Kommunisternes program — for en bedre tilværelse for folket* — et program for en demokratisk og national, antimonopolistisk politik, et program for at udvikle de kræfter i folket og arbejderklassen, som kan føre Danmark frem til socialismen.

IV. For en styrkelse af det kommunistiske parti

En samling af kræfterne, en ny politik, endsige et socialistisk samfund opnås kun gennem kamp. Den kamp kan kun føres til sejr, når de bevidste forkæmpere for arbejderklassens sag vinder retningsgivende indflydelse i den. Det kommunistiske parti er dannet for at sammenfatte disse kræfter til en organiseret og bevidst handlende enhed. Derfor er en styrkelse af det kommunistiske parti en afgørende betingelse for, at det arbejdende folk kan sikre sig fremgang og vinde magten i Danmark.

Styrkelsen af det kommunistiske parti betyder, at det vinder øget indflydel-

se og udbygger sine forbindelser i arbejderklassen og befolkningen. Det betyder også, at partiet forbedrer sin organisation, højner sin socialistiske bevidsthed og gennem organiseret indsats udvider sine rækker. Disse opgaver er indbyrdes uløseligt forbundne.

Under den senere udvikling, der har skabt øget aktivitet i det arbejdende folk, og som har bekræftet rigtigheden af kommunisternes synspunkter, har partiet i en række henseender styrket sine positioner. Forudsætningerne findes for at sikre partiet et nyt politisk gennembrud.

I sin videre virksomhed bygger partiet på sine prøvede organisatoriske principper og på sin 23. kongres' beslutninger om forbedring af partiarbejdet. For at være på højde med tidens nye muligheder må fordringerne til at få disse beslutninger fuldt virkeliggjort navnlig forstærkes i følgende henseender:

— *Grundorganisationernes* aktivitet og rolle er afgørende for at sikre gennemslagskraft for partiet og dets politik. Det forudsætter fremfor alt et inspirerende partiliv i dem, så medlemmerne aktiviseres i drøftelser af den politiske kamps problemer og erfaringer. Et sådant partiliv er forudsætningen for, at partidemokratiet kan udfolde sig og være vejviser for partiets virke, som kommunistisk organisation forudsætter. Det må være forbundet med medlemmernes og afdelingens udadvendte virksomhed — i diskussioner med folk, varetagelse af deres interesser, udbredelse af partiets materiale osv. Gode erfaringer er vundet gennem aktioner i sager af umiddelbar interesse for folk (ejerlejligheder, madmomsen o. a.). Nye metoder, der væk-

ker opsigt og sympati om kommunisternes politik, bør løbende drøftes og bringes i anvendelse. Arbejdet må søges tilrettelagt, så flest mulige inddrages i en rimelig arbejdsdeling.

Partiet får en voksende tilgang af nye medlemmer, især fra de yngre aldersklasser, men den både kan og må øges. Det må gøres med forståelse for, at mange betragter en indmeldelse som et stort personligt skridt, der kræver overvindelse af gamle fordomme. Livet i grundorganisationerne er betydningsfuldt for, at nye medlemmer føler sig hjemme i partiet, og at sympatiserende kommer til det. Gennem opmærksom hensyntagen og kammeratlig vejledning må nye medlemmer drages ind i arbejdet — og bliver så ofte hurtigt værdifulde aktivister. De må omhyggeligt oplyses om partiets arbejde og ideer.

Fremfor alt er det betydningsfuldt, at partiet styrker sin tilgang fra og sine positioner i arbejderklassen. Derfor spiller partiets *faglige arbejde* en afgørende rolle. Partiet har vundet flere positioner i fagbevægelsen end nogen sinde, men det bør ikke føre til, at kommunister opsluges af reformistiske organisationers administration, men i stedet at de netop som kommunister gør sig politisk gældende i arbejderklassens kamp. Derfor må kommunisternes organiserede partimæssige indsats såvel i fagforeninger som på arbejdspladserne styrkes med det formål at skabe samling om en aktiv faglig linje. Det gælder ligeledes i tjenestemand- og funktionærorganisationerne. Der må udarbejdes flere tryksager og pjecer om de afgørende fagpolitiske problemer og kommunisternes stillingtagen dertil.

— Partiet har fået øget tilgang fra

ungdommen, både som medlemmer og som aktivister. Dette hænger sammen med, at DKU har vundet fremgang i sit arbejde, hvilket giver sig udtryk i øget medlemstal, ungdomspolitisk indflydelse og i udvikling af nye kadre. Partiet og dets organisationer har den største interesse i stabilt arbejdende DKU-afdelinger og bør aktivt bidrage dertil.

DKU er en selvstændig organisation, der arbejder på partiets idé-grundlag og for dets politik. I forståelsen heraf må partiafdelingerne sikre gode gensidige forbindelser med DKU-afdelingerne. På den måde kan der også opnås værdifuld støtte for partiarbejdet fra de unge.

Partiets medlemmer må i hele deres virke — på arbejdspladser, i fagbevægelse, over for uddannelsessøgende — opbygge et tillidsforhold til de unge. Et parti, som står i pagt med fremtiden, vil altid være ungdommens parti.

— Trods nogen stigning i tilgangen af *kvindelige medlemmer* spiller disse endnu ikke den nødvendige rolle i partiet, hverken med hensyn til talmæssig sammensætning eller til deres plads i partiarbejdet. Det må sikres, at den ligestilling for kvinderne, som er en selvfølge i et kommunistisk parti, også praktiseres. Det strider ikke mod den ligestilling, når grupper af kvindelige partimedlemmer tager opgaver og problemer op, som er af særlig interesse for kvinder. Det kan tværtimod fremme såvel ligestillingen som øget tilgang af kvindelige medlemmer.

— Den senere tid har bragt en mærkbar forøgelse af tilgangen af medlemmer, som virker inden for forskellige områder af *det kulturelle arbejde*. De må først og fremmest knyttes til

deres grundorganisationers virksomhed. Samtidig bliver det nødvendigt blandt dem at organisere særlige udvalg, som kan bidrage til løsning af opgaver af betydning for hele partiets arbejde — bl. a. specielle undersøgelser, kunstnerisk virksomhed såvel som en partimæssig indsats inden for deres faglige områder.

— Der er mange bevæggrunde, der vækker folks interesse for og får dem til at tilslutte sig det kommunistiske parti. Men det er den velbegrundede *idémæssige overbevisning*, der knytter dem til partiet og gør dem til gode forkæmpere for dets sag. Derfor må det systematiske arbejde med at tilegne sig marxismen-leninismens grundsætninger og med at anvende og udbrede dens synspunkter være en stadig bestanddel af partiets arbejde på alle trin. Enhver kommunist har bestandigt brug for at sætte sig yderligere ind i og afklare sig sådanne problemer. Derigennem vokser også nye kadre frem. I vor tid spiller den ideologiske kamp en stadig større rolle, og der er i de daglige diskussioner brug for indsigt, klarhed og principiel holdning — ikke alene over for den åbenlyst borgerlige propaganda, men også over for nyreformistiske, trotskistiske og maoistiske forfalskninger af socialistisk tankegang og over for angrebene på arbejderklassens internationalisme.

— Der må sikres en væsentlig forbedring af *skolingsarbejdet*, som der har været tendenser til at afsvække — endda i en tid, hvor der er al grund til at forstærke det. Det må indgå i partiets løbende virksomhed såvel at organisere grundkursus som studiearbejde af videregående art. Moderne tekniske hjælpemidler må bringes i anvendelse.

Der nedsættes et skolingsudvalg, som umiddelbart efter kongressen udarbejder retningslinjer for skolingsarbejdet i grundorganisationerne, gennemfører de nødvendige undersøgelser og forberedelser til oprettelse af en socialistisk højskole i Danmark, og udarbejder forslag til styrkelse af kadreuddannelsen.

Drøftelser af begivenheder ud fra vort idégrundlag, studium af marxistisk-leninistisk *litteratur*, udnyttelse af tidsskriftet *Tiden-Verden* rundt må foregå såvel i grundorganisationerne som på kursus og skoler, i ledelsesarbejdet, i partipressen og anden udadvendt virksomhed.

— *Ledelsesarbejdet i partiets distrikter* er af stor betydning for at få virkeliggjort partiets politik og organiseret dets arbejde ud fra stedlige forhold og muligheder og gøre partiet til en virksom faktor i områdets politiske liv. Gennemførelsen af ordningen med større distrikter øger kravene til ledelsesarbejdet, til selvstændighed og opfindsomhed i planlægning og kontrol med opgavernes løsning. Undersøgelser af, hvordan storkapitalens politik giver sig udtryk lokalt, må vies større opmærksomhed som grundlag for tilrettelæggelse af aktioner. Distriktsledelserne har ansvar for at hjælpe grundorganisationerne til at forbedre deres arbejde og sikre de gensidige forbindelser med dem.

— Når *centralkomiteen* træffer politiske beslutninger, må den samtidig konkretisere de dermed forbundne arbejdsopgaver og følge deres løsning op. Det kræver også en styrkelse af kollektiviteten i ledelsesarbejdet forbundet med en forbedring af arbejdsdelingen

i dens virksomhed. Kun derigennem sikres et operativt ledelsesarbejde.

— *Land og Folk* er et af de vigtigste redskaber for at udbrede partiets politik og organisere det arbejdende folks kamp, og partiet yder store ofre for at sikre dets udgivelse. De retningslinjer for partipressens arbejde, som vedtoges på 23. kongres, har fortsat gyldighed og aktualitet. Der er behov for at udvikle et landsomfattende bladarbejde under ledelse af det centrale bladudvalg. For at sikre en stadig forbedring af indholdet i *Land og Folk* tilstræbes en udbygning af redaktionen med bl. a. etablering af en Jyllands-redaktion.

Bladets oplag har i den senere tid vist stigende tendens, og overgangen til weekend-avis har skabt nye betingelser for løssalg. Partiafdelingernes øgede aktivitet i organiseringen af fredags- og lørdagssalg må udvikles videre, så bladsalg indgår som et fast led i grundorganisationernes arbejde.

— Arbejdet for at fremskaffe de nødvendige pengemidler til partiets og bladets virksomhed er og vil fortsat være en uophørlig kamp, som ikke kan forventes at blive lettere. Den må støtte sig på partiets medlemmer, men også på de mange uden for partiet, som påskønner partiets virksomhed på forskellige områder. Gang på gang er der blevet gjort en storslået indsats i vore pengeindsamlinger, men det er fortsat nødvendigt at indskærpe nødvendigheden af at sikre såvel de faste indbetalinger af kontingent og til garantifond som til indsamlinger og andre initiativer, som måtte tages med dette formål.

— I den kommende kongresperiode forestår *valg* til kommunal- og amtsråd i 1974 og ligeledes til folketinget. Det

er af væsentlig betydning for det arbejdende folks kamp og partiets indflydelse at vinde øget repræsentation i de valgte forsamlinger. Resultaterne ved valgene afhænger af det arbejde, der gøres i tiden mellem dem. Kommunisterne må i praksis vise sig som de bedste forkæmpere for folkets interesser i lokal målestok såvel som i de afgørende politiske forsøg på at fremstille stemmeafgivning for kommunisterne som nytteløs. Kandidater må opstilles i god tid og gøres kendte for vælgerne.

☆

Det, som giver kommunisterne kraft og udholdenhed, er bevidstheden om, at deres daglige slid er nøglen til at fuldbyrde samfundets overgang fra kapitalisme til socialisme. Den bevidsthed bygger på forståelsen af socialismens historiske nødvendighed, af dens håndgribelige fremmarch i Sovjetunionen og andre lande, af arbejderklassens styrke og historiske rolle.

Kommunisterne kæmper i det daglige opgør med kapitalismen, i indsatsen for at sætte en ny politik igennem,

med socialismen som perspektiv og i bevidstheden om, at kun således udformes den kraft, som kan fuldbyrde samfundets omvæltning.

Overgangen til socialismen tager forskellige former i de forskellige lande og til forskellige tider. Men den foregår overalt efter de grundlæggende fælles lovmæssigheder, som er sammenfattet i marxismen-leninismens teori.

Kommunisterne adskiller sig fra dem, som glemmer klassekampens love og tror, at man kan komme fremad ved at lade stå til.

Kommunisterne adskiller sig fra dem, som glemmer arbejdet for at udforme den revolutionære kraft i folkets masser og tror, at man kan komme frem blot ved at bruge store ord.

Kommunisterne kæmper i broderskab med det arbejdende folks frihedsrejsning hele verden over, med den sejrriige og virkeliggjorte socialisme.

Kommunisterne kæmper sammen med alle fremadbærende kræfter i Danmarks arbejdende folk *imod storkapitalen, for nationens fremtid, for socialismen.*

Programerklæring

Kommunisternes program for en bedre tilværelse

Utilfredsheden med forholdene breder sig mere og mere. Overalt lyder det: Dette her kan ikke blive ved! Der må en ændring til!

At gennemføre en sådan ændring er målet for kommunisternes politik. I et land med rigdomme og en teknisk udvikling som i Danmark er det meningsløst, at de manges daglige tilværelse skal være præget af afsavn, bekymring og forjæthethed.

Det skyldes ikke, at der arbejdes for lidt eller for dårligt. Det er det arbejdende folk, der har bygget landet op og skabt dets rigdomme. Men magten over dem ligger hos den store kapital. Det er dette samfundssystem, der bærer skylden for et utroligt spild af værdier og menneskelige muligheder.

I et nutidigt samfund findes der metoder til at ændre dette, hvis man vil benytte dem rigtigt.

Når staten og det offentlige gennem skatterne råder over halvdelen af nationalindkomsten, kunne det så ikke bruges til at ophæve sociale uligheder og føre en økonomisk politik til gavn for folket?

Når det offentlige beskæftiger en stigende del af befolkningen, kunne det så ikke bruges til at bryde vejen for medbestemmelse og demokrati i arbejdsliv og samfund?

Når det offentlige griber ind på alle områder mod almindelige mennesker, kunne det så ikke gøres mod kapi-

talistisk spekulation og profitopskriving?

Hvordan når vi til en ændring? Hvordan udnytter vi de bestående muligheder til at gennemføre en sådan ændring? Ved at føre politik på en ny måde.

Det går ikke fortsat med at opreklamere reformer som kildeskat, moms og boligforlig som de store fornyelser — for så bagefter at konstatere, at de bare har gjort ondt værre.

Det går ikke med at råbe op om »økonomisk demokrati«, når det, man vil gennemføre, er at tage nye summer fra lønarbejderne, som gennem fonds stilles til rådighed for den private kapital, der fortsat kan bestemme ledelsen og fordelingen af arbejdet.

Der opnås kun holdbare fremskridt ved at begrænse, nedbryde og sluttelig omstyrte storkapitalens magt.

Det arbejdende folk må gennem sin aktivitet og organiserede optræden selv gøre sig til en magt i samfundet, der kan tvinge storkapitalens magt tilbage.

Der må tilkæmpes reel *medbestemmelse og kontrol* i produktionen og i samfundet.

Der må forlanges *nationalisering, samfundsovertagelse af afgørende områder i det økonomiske liv*, af jorden, pengeinstitutterne og nøgleindustrien.

Kommunisterne fremlægger her deres forslag til, hvad en ny politik bør indeholde. Det er et samlet sæt af foranstaltninger, som samfundet er rigt

nok til at gennemføre, hvis folkets og ikke storkapitalens interesser kan bestemme.

En økonomisk politik rettet mod storkapitalen

Først må der gøres op med de myter, hvormed man søger at skræmme folk til at underkaste sig storkapitalens politik.

Man fortæller, at den arbejdende befolknings forbrug er for stort — større end der »er dækning for i produktionen«. Sandheden er, at der for hver krone, en arbejder får, er ydet en produktiv indsats af langt større værdi. Det arbejdende folk kan derfor aldrig komme til at bruge mere, end der gennem dets arbejde er skabt dækning for.

Man fortæller, at de arbejdendes påståede »overforbrug« er årsag til underskuddet på betalingsbalancen. Sandheden er, at alene spekulanternes indkassering og belåning af arbejdsfri inflationsgevinster på jord og ejendomme overstiger betalingsunderskuddet.

Derfor må snakken om begrænsning af de arbejdendes forbrug afvises som det, den er: et løgnagtigt påskud for at sikre kapitalens profitter mod indgreb.

En økonomisk politik må tage sigte på at øge produktionen og ændre fordelingen. Derfor må det sikres, at investeringerne er fornuftigt produktionsfremmende, og at der er arbejde til alle.

Allerede på grundlag af den nuværende produktion kan en anden fordeling af de skabte værdier sikre folket betydelige forbedringer. Når storkapitalen forhindres i ustandseligt at berige sig på arbejderne bekostning, kan der komme mere i lønningsposerne og

fordeles mere gennem sociale ydelser.

— Inflationen bremses afgørende ved, at *al jord, der omsættes, overtages af samfundet* på grundlag af den værdi, den har kunnet forrente under den hidtidige anvendelse. Denne foranstaltning træffes med henblik på fuld nationalisering af jorden. Jorden skal stilles til rådighed for dem, der skal bruge den, enten det er til landbrug, boligbyggeri, erhvervsvirksomhed eller rekreative formål. Der indføres effektivt forbud mod belåning af inflationsgevinster på jord og ejendom.

— Der sikres kontrol med og indflydelse på långivning og investering gennem *samfundsøvertagelse af banker*, kreditinstitutioner og forsikringselskaber.

— Udvinning af olie og andre råstoffer nationaliseres.

— Der gennemføres *nationalisering af foretagender, som indtager nøglestillinger i samfundsøkonomien*, så der skabes grundlag for en demokratisk planlægning i den økonomiske politik. Det samme gælder medicinalindustrien og andre virksomheder af betydning for befolkningens trivsel. Demokratiske nationaliseringer forudsætter, at arbejderne og deres organisationer sikres indsigt med og indflydelse på virksomhedernes drift.

Det arbejdende folks organisationer skal have reel indflydelse på statens økonomiske foranstaltninger med henblik på:

— at den jævne befolknings *købekraft* øges gennem lønstigninger og sociale forbedringer, så der kan skabes en efterspørgsel, der kan sikre beskæftigelsen;

— at *importen bringes under kontrol*, så spekulationsgevinster og uproduk-

tive investeringer ikke får lov at belaste valutaforbruget;

— at handelspolitikken aktiviseres med henblik på udnyttelse af muligheder for handel til alle sider og med alle, som vil handle med os på lige fod og i gensidig interesse. Det gælder ikke mindst handelen med de krisefri socialistiske lande og med den tredje verden.

— Der må gennemføres en demokratisk skattereform, der fjerner de ekstraordinære afskrivninger og andre skattefiduser som f.eks. præmierede opsparingsordninger, hvor præmien reelt betales af dem, der ikke selv har råd til at spare op. Alle fradragsordninger fjernes fra selvangivelsen, da de kun giver almindelige lønmodtagere tilsyneladende fordele og begunstiger velhaverne. Det gælder også renteudgifter, idet disse fradrag først og fremmest udnyttes af velhaverne til at unddrage sig skattebetaling. Til gengæld skal den del af en familieindtægt, der er nødvendig til sikring af et rimeligt eksistensminimum, holdes fri for skat.

Bekæmpelsen af skattesnyderi skal skærpes, selskabsskatten skal forhøjes; og skatten af arbejdsfri indtægter fra spekulation og kuponklipper skal være højere end skatten af lønindtægter og lovfæstede pensioner.

Gennem sådanne foranstaltninger vil skattetrykket kunne flyttes over på dem, der er i stand til at bære det.

Danmark skal ikke længere være et skattely for millionærer. De særlige skatteordninger for parcelhusejerne, der reelt er tilskud til byggespekulanter og lånekapitalen, skal ophæves. For de nuværende parcelhusejere skal det ske gennem en aftrapning over en årrække. Samtidig vil den indtægtspost, der hedder »værdi af bolig i egen ejendom«

forsvinde, så boligforholdene ikke kommer til at øve indflydelse på skattens størrelse. Det gør de jo heller ikke for lejernes vedkommende.

— Der sikres en planmæssig dirigering af investeringerne, som fremmer en harmonisk udvikling af alle landsdele og en effektiv udnyttelse af alle naturlige og menneskelige muligheder. Derfor må der opbygges nye demokratiske planlægningsorganer med deltagelse af befolkningen og dens demokratiske organisationer — ligesom det offentlige må gribe aktivt ind i investeringer — i den brede befolknings interesser. Gennem skattelettelse betaler samfundet en del af private virksomheders investeringer. De pågældende virksomheder må overdrage en tilsvarende del af ejendomsretten til samfundet. Hvis der ikke er vilje til at gennemføre dette, er al snak om økonomisk demokrati rent og skært bedrageri. Lad derfor det økonomiske demokrati begynde her, og lad arbejdernes organisationer forvalte den ejendomsret, samfundet herigennem får til produktionsmidlerne.

En stærk, demokratisk og selvstændig fagbevægelse

Fagbevægelsens rolle i classesamfundet er at forsvare lønarbejdernes interesser over for kapitalen. For at opfylde denne rolle må fagbevægelsens stilling i hele samfundsmønstret forstærkes, så den virkelig bliver i stand til at sikre en antimonopolistisk politik.

Dertil er det nødvendigt, at der bygges på et aktivt medlemsdemokrati, og at fagbevægelsen over for andre samfundsgrupper er sikret en selvstændig demokratisk indflydelse med rettigheder til at gribe ind i samfundets

funktioner. Fagbevægelsens struktur skal tilpasses dens rolle som kamporganisation. Uden en sådan stærk, demokratisk og uafhængig position for det arbejdende folks organisation bliver al tale om »økonomisk demokrati« til ligegyldigt mandsvejr.

En styrkelse af fagbevægelsen sker ikke gennem oprettelse af arbejderfunds, der blot betyder investeringsmuligheder for kapitalisterne og fortsat øget udbytning af den arbejdende befolkning. De sikrer ikke arbejderklassens demokratiske rettigheder.

Kampen for en antimonopolistisk politik må gå hånd i hånd med styrkelsen af fagbevægelsen og udvidelse af dens rettigheder og muligheder efter følgende linjer:

— *Arbejdsretten må fjernes*, og de udemokratiske bestemmelser i forligsmandsloven skal slettes, så der sikres virkelig fri forhandlingsret efter princippet: Forhandling — mægling og — når det ikke slår til — ret til fri aktion.

— *Afstemning om overenskomster* skal ske ved urafstemning uden sammenkædning og afgøres ved almindelig stemmeflerhed blandt de afgivne stemmer.

— *Tillidsmandssystemet* frigøres fra arbejdsgivernes indblanding. Kun de ansatte på en virksomhed skal kunne afgøre, hvem der skal være tillidsmand, hans arbejdsopgaver og den tid, der er nødvendig til hans funktioner. Tillidsmandsbeskyttelsen må udstrækkes til, at tillidsmanden under ingen omstændigheder kan fyres, men kun afsættes af de kolleger, han repræsenterer.

— De ansatte og deres organisationer skal sikres *fuld indsigt* i virksomhedernes regnskaber og indflydelse på pris-

fastsættelser, investeringer og ordretagning.

— *Fredspligten*, der udelukkende tjener arbejdsgivernes interesser, skal slettes af overenskomsterne, og arbejdsgivernes eneret til at lede og fordele arbejdet skal bortfalde.

— De faglige organisationer må have mulighed for at støtte arbejderne i deres *udøvelse af medbestemmelsesretten* og må under alle omstændigheder have fuld adgang til arbejdspladserne for at varetage medlemmernes interesser.

— *Dyrtidsreguleringen* må give øjeblikkelig dækning for alle udgiftsstigninger. Derved vil den samtidig virke som en effektiv prisbremse.

— Fagbevægelsen må afvise, at nye *udbytningsmetoder*, som søges gennemført under betegnelser som »motivation«, »udvidet samarbejde« eller endog »demokrati på arbejdspladsen« bruges til at skrue arbejdstempoet — og dermed udbytningsgraden og antallet af arbejdsulykker — yderligere i vejret.

— Forsøg fra arbejdsgiverne på at gøre overenskomstforhandlingerne til et *fordelingsspørgsmål* mellem de forskellige lønmodtagergrupper må afvises. Der må brydes med den nuværende samarbejdslinje, så lønforbedringer for lavtlønnede ikke bruges som argument for lønstop for grupper, der har tilkæmpet sig højere løn.

Særligt gælder det gennemførelsen af kvindernes ligeløn og lærlingenes krav om en løn til at leve af. Lige løn for lige arbejde må gennemføres. Samme mindsteløn må sikres. Ligeløn og lavtløn er nøje forbundet.

— *Arbejdsanvisningen* og kontrollen må tilbage til fagbevægelsen. Ingen tvangsforflytning af arbejdere må kunne

finde sted. Ingen anvisning af arbejdere til arbejdsgivere, som ikke har underskrevet overenskomst.

— *Arbejderbeskyttelsen* må tilpasses nutidens forhold og gøres effektiv, så alle under arbejde får den maksimale beskyttelse for liv og velfærd. Arbejderbeskyttelsen må forvaltes af arbejdspladsernes valgte repræsentanter, der skal have samme beskyttelse som tilidsmænd. Der ydes fuld løn under arbejdsstandsninger, som skyldes misligholdelse af sikkerheds- og velfærdsbestemmelser.

— Der må indføres *virkeligt demokrati i fagbevægelsen*, så medlemmerne får direkte indflydelse. Der må gøres op med bureaukratisme, der svækker organisationens kampkraft og nedsætter fagbevægelsens omdømme.

— For at sikre tilgang af unge kræfter og for at vinde *ungdommens* tillid må fagbevægelsen samarbejde med LLO i udformningen af lærlingenes og ungarbejdernes krav. Fagbevægelsen må aktivt engagere sig i organiseringen af lærlingene som fuldt berettigede medlemmer af forbundene, men samtidig sikre, at der eksisterer organisationer i de enkelte forbund til selvstændig varetagelse af lærlingenes interesser.

— Strukturen i fagbevægelsen må ændres med henblik på oprettelsen af *industriforbund* under medlemmernes direkte medvirken og godkendelse.

— Forbindelserne til den *internationale fagbevægelse* må udbygges for at styrke arbejderklassens kamp mod de multinationale monopoler.

En virkelig social sikring

Den øgede udbytning af mennesket har ført til en nedslidning af arbejdskraften, som det koster samfundet millionbeløb

at forsøge at genoprette. I stedet for at investere i virkelig forebyggende social og medicinsk sikring søger man at lappe på samfundets skader ved utilstrækkelig økonomisk hjælp uden at tænke på sammenhængen mellem boligforhold, uddannelse, arbejdsplads og forsorg, og denne politik går stærkest ud over de svageste og de mest handicappede.

I stedet for at bygge vor sociale sikring på først at hjælpe, når skaden er sket, bør der sættes meget stærkere ind på at forebygge end at helbrede — nu gælder det hele folkesundheden. Der bør skabes en effektiv lovgivning, der hindrer enhver sygdomme, selv om det går ud over profitten.

Vi må derfor kræve:

— *Fuld erstatning* for tab af indtægt ved arbejdsløshed.

— *Fuld erstatning* for tab af indtægt ved ulykkestilfælde, under sygdom, og rekreation. Opsigelse under sygdom og rekreation må ikke finde sted.

— *Fuld erstatning* for tab af indtægt ved *svangerskab*, fødsel og barselshvile, samt en effektiv lovgivning, der hindrer opsigelse af denne grund. Fri abort kan kun betragtes som en af flere nødvendige foranstaltninger for retten til frivilligt moderskab. Provokeret abort må forebygges med gratis prævention, gratis svangerskabsforebyggende lægeundersøgelser og udbyggelse af samfundsmæssige foranstaltninger, der fjerner det sociale motiv til ønsket om abort.

— *Aldersgrænsen for folkepensionen* fastsættes, så der er mulighed for, at kvinden fra det 50. år og manden fra det 60. år kan opnå folkepension. Pensionen skal op på 2/3 af gennemsnitsfortjenesten i landet.

— *En invalidepensionsordning*, der

giver mulighed for at supplere delvise pensionsordninger op, samt gode og hensigtsmæssige boliger til invaliderede.

— *Ankeinstans.* Hvor der er utilfredshed med afgørelserne om bevillinger fra det offentlige, må der i hvert amt være en ankeinstans. I denne ankeinstans skal sidde folkevalgte repræsentanter, der er med til at træffe afgørelser i tvivlstilfælde.

— *Plejeforanstaltningerne* for ældre og invaliderede må udbygges og varieres. Der må bygges det tilstrækkelige antal plejehjem og beskyttede boliger.

— *Til forebyggelse af erhvervssygdomme* oprettes der på arbejdspladser af en vis størrelse læge- og sundhedscentre. Førstehjælp og behandling af mindre skader skal kunne varetages her. Læger, sundhedsplejersker og fysioterapeuter skal betales af virksomheden, men arbejde uafhængigt af dens ledelse. Øvrige arbejdspladser må sikres nødvendige læge- og sundhedscentre.

— *Husmoderafløsere og hjemmehjælpere* bør uddannes i tilstrækkeligt antal. Denne hjælp skal være gratis.

— *Fritidsinstitutioner* for børn og unge skal prioriteres højere i boliglovgivningen. Fritidsloven må gøres så omfattende, at den giver lige muligheder for alle former for frivilligt ungdomsarbejde. Klubvirksomheden må udvides, så den også omfatter de 18-21-årige. I boligkvarterer må der være fritidsklubber, der holdes åbne uden for skoletiden, og hvor alle børn og unge, der ikke er tilknyttet et fritidshjem, kan dyrke deres interesser.

— *Daginstitutioner for børn under den skolepligtige alder* skal oprettes i tilstrækkeligt antal i alle boligkvarterer. De skal være lige så selvfølgelige som pladser i skolen, og pladsantallet skal

planlægges ud fra antallet af børn i området og ikke kun ud fra sociale behov. Ophold på daginstitutionerne skal være gratis.

— *Døgninstitutioner for børn* til brug for forældre med skifteholdsarbejde skal oprettes i tilstrækkeligt omfang.

— *Børnepensioner* til korttidsanbringelse af børn i tilfælde af f. eks. sygdom, skal ligeledes oprettes i tilstrækkeligt omfang. Disse institutioner skal placeres i de forskellige områder, så kontakten til det daglige miljø, skole, fritidshjem og børnehave bibeholdes.

Kommunerne skal have *oplysningspligt* om alle de rettigheder, vore love indeholder, og den enkelte skal kunne drages til ansvar, hvis dette forsømmes.

Uddannelsen — et behov for ungdommen og samfundet

Der skal sikres lige adgang til uddannelsen med det mål, at alle får kundskaber og færdigheder, som er nødvendige i et samfund på nutidens teknisk-videnskabelige udviklingstrin. Evnen til at erkende og løse de problemer, der vil opstå i takt med samfundsudviklingen, må udvikles. Der må skabes forudsætninger for, at de kommende generationer kan frigøre sig fra de fordomme og vrangforestillinger, som hindrer det arbejdende folk i at forstå dets virkelige stilling og muligheder.

— De eksisterende uddannelseskranker skal nedbrydes, og uddannelsen for den enkelte skal øges. Det nødvendiggør indførelsen af en obligatorisk 12-årig *enhedsskole* som et led i et undervisningssystem fra førskolealderen til faglige eller andre former for videregående uddannelse.

Skolens undervisning og opdragelse

skal give eleverne indsigt i naturens og samfundets udviklingslove og udvikle deres evner, personlige dømmekraft og sociale ansvarsfølelse samt gøre dem bevidst, at deres energi og evner ikke blot skal anvendes til deres egen fordel.

Skolens undervisning og opdragelse skal bygge på et ægte humanistisk og demokratisk grundlag, der fremmer forståelsen for fred og venskab mellem folkene og aktivt tager afstand fra diskrimination af arbejderklassen, af racer eller af andre udbyttede og undertrykte grupper.

Skolens undervisningsplan skal sikre, at eleverne erhverver de ønskede kundskaber og færdigheder på hvert enkelt klassetrin, og fremme deres forståelse af sammenhængen mellem de enkelte fag.

For at give eleverne den nødvendige indsigt i nutidens teknisk-videnskabelige produktionsformer skal skolen, snævert forbundet med dens øvrige undervisning og opdragelse, give dem en polyteknisk undervisning og opdragelse. Som et led heri gennemføres fra det 10. til det 12. skoleår regelmæssige virksomhedsophold, obligatorisk for alle elever.

For at kontrollere, at eleverne undervises i overensstemmelse med formålbestemmelsen og bliver opdraget i dens ånd, må forældre og folkelige organisationer have reelle muligheder for at følge skolens daglige arbejde. En egentlig uddannelse med specielt målrettet sigte påbegyndes efter den 12. årige enhedsskoles afslutning.

Elevernes organisationsret og deres organisationers deltagelse i uddannelsens tilrettelægning medvirker til at skabe en forståelse af organisation og

sammenholdets betydning. Eleverne opdrages herigennem til deltagelse i et aktivt demokrati.

— Den ensrettede *lærlingeuddannelse* under mesterlæren afløses af et nyt erhvervsfagligt uddannelsessystem, hvor der gives en bred indføring i de generelle arbejdsprocesser, således at den enkelte arbejder har flere muligheder for at vælge beskæftigelse. I grunduddannelsen lægges der vægt på at forbinde undervisningen med relevante eksempler fra praktiske arbejdsprocesser og arbejdsforhold på arbejdspladsen. Samfundet overtager al finansiering af de faglige uddannelser, både af uddannelsens administrative udgifter og af lærlingenes aflønning, således at udnyttelsen af lærlingene som særligt udbytningsobjekt fjernes.

Fagbevægelsen og lærlingenes organisationer får direkte indflydelse på uddannelsens tilrettelægning og styring på den enkelte virksomhed og sikres mulighed for effektivt at kontrollere den og for at bremse eventuelle misligholdelser.

For at skabe fleksibilitet og muligheder for skift mellem de forskellige uddannelser gives lærlingeuddannelsens almene teoretiske indhold som en undervisning, der senere er adgangsgivende til universitetet og andre læreanstalter.

Der skal være lige adgang til *videregående og højere uddannelse* efter den 12. årige enhedsskole eller en årrækkes praktisk arbejde på det område, hvor videregående uddannelse søges.

Undervisningen skal på alle uddannelsesstrin være gratis. En behovsbestemt statslig uddannelsesstøtte skal

bidrage til, at den sociale slagside fjernes.

Uddannelsen, som hviler på den 12-årige grundskole, tilrettelægges således, at studiet forbinder fagets indhold og metode med forskningsprægede opgaver.

Uddannelsens varighed bestemmes af de nødvendige og forsvarlige minimumskrav for faget og ikke af uvedkommende og profitbestemte behov.

Uddannelsescentrene skal bidrage til, at den skæve fordeling af uddannelsesmulighederne mellem landsdelene fjernes.

I tilknytning til uddannelsescentrene udbygges grundlaget for omskoling, efteruddannelse og videreuddannelse.

De uddannelsessøgende og studerende på alle trin fra adgangsstudiet og under uddannelsesforløbet skal have direkte medindflydelse på uddannelsens tilrettelægning, indhold og forløb og på alle prøvers tilrettelægning og forløb.

Ligelig repræsentation mellem studerende og lærere i alle styrende uddannelsesorganer skal gennemføres.

De teknisk-administrative personalegrupper skal repræsenteres i organerne vedrørende institutionernes almene drift.

Institutionernes drift og udbygning påhviler de demokratisk sammensatte organer i samarbejde med fagbevægelsen og andre folkelige organisationer med direkte interesser i uddannelses-situationen.

En demokratisk og social boligpolitik

Målsætningen for en demokratisk og social boligpolitik er at sikre det enkelte menneskes ret til en god og sund

bolig. Her stiller den private ejendomsret til finansieringskapital, jord, byggematerialeindustrien og udlejningsejendomme sig hindrende i vejen. Derfor er de nationaliseringer, der må til for at sikre en ny økonomisk politik, samtidig nødvendige for en løsning af boligproblemerne.

Saneringsefterslæbet og underskudet af boliger, sammen med det almindelige boligbehov, kræver et stærkt forøget boligbyggeri.

Disse boliger skal bygges, så de kan betales af den arbejdende befolkning. Det opnås kun ved stop for al spekulation, og følgende foranstaltninger må gennemføres:

— Fuldt stop for *jordspekulation* ved, at det offentlige overtager byggejorden og stiller den til rådighed for boligbyggeri på lejevilkår.

— *Statsfinansiering* af boligbyggeriet må sikres med lån, som udbetales til kurs pari, en afdragstid på 60 år, en rente på højst 4 procent, og en lånegrænse på 97 procent. Offentlige og almennyttige boligselskaber skal opføre alt udlejningsbyggeri.

— Nedsættelse af *materialepriserne* gennem nationalisering af byggematerialeindustrien.

— Privatejede lejligheder og udlejningsejendomme *overtages af det offentlige* til ejendomsvurderingen. Til husejerne udstedes statsobligationer, som kan indfries over en nærmere ved lov fastsat periode. Ejendommenes administration overdrages lejerne under kommunal kontrol.

— *Sanering* af alle usunde og utidssvarende boliger. Der må lægges særlig vægt på udhulningen af de karreer, hvor randbebyggelsen består af sunde og tidssvarende boliger, for hurtigst

muligt at skabe lys og luft til de tæt-befolkede områder. Genhusning af de udsanerede må sikres i tidssvarende boliger, der svarer til familiens behov og økonomi.

— En demokratisk og social *lejelovgivning*, som sikrer lejerne ret til medindflydelse på ejendommens administration, beboerdemokrati, godkendelse af moderniseringer, fri bytteret m. v. må gennemføres.

En demokratisk og social boligpolitik betyder, at boligen ikke opfattes som handelsvare, at en ejendomsret, der for de allerfleste er af tvivlsom værdi, afløses af en sikker brugsret, og at boligen i praksis gøres til en meneskeret for alle.

Disse gennemgribende ændringer i boligpolitikken må gennemføres hurtigst muligt, men indtil da må lejerne sikres mod enhver form for overgreb fra udlejerne. Som foreløbige skridt må øjeblikkeligt gennemføres:

— Fuldt stop for alle lejeforhøjelser i den privatejede boligmasse.

— *Effektiv sikring mod opsigelser.*

— Indførelse af *kommunal bolig-anvisning* i alle kommuner, også gældende for værelser. Forbud mod privat boliganvisning.

— *Fri bytteret*, hvor kun boliganvisningsreglerne kan hindre bytning.

— Lejerne må have mulighed for at modsætte sig *moderniseringer*, hvis mindst halvdelen af en ejendoms beboere er modstander heraf.

— Fuldt stop for salg af *ejerlejligheder*.

For nærdemokrati i kommuner og amter

Den politik, staten fører på det finan-

sielle og økonomiske område, på byggeri- og anlægsvirksomhed, på undervisningens og uddannelsens områder, gennemføres også af amter og kommuner. Kommunalreformen skabte øgede vanskeligheder. Den har ikke givet amter og kommuner større økonomiske og planmæssige muligheder.

Derfor stiller kommunisterne følgende krav til de amts- og kommunalpolitiske opgavers løsning:

Progressivitet i den amts- og kommunalpolitiske beskatning gennemføres, således at de, der har den største skatteevne, også yder herefter.

Der må ved lov gennemføres regler om ændringer af grundskyldpromillerne, således at de kan blive forskellige for industri og bolig. Der må sættes ind mod den stigende selvfinansiering af offentlig virksomhed som skole- og institutionsbyggeri, anlægsvirksomhed m. v. Det må gøres ved, at statens lånevirkomhed øges, og ved at amters og kommuners muligheder for at optage lån udvides.

— Ved oprettelsen af storkommuner og amter er det *folkevalgte element* — de nuværende amts- og kommunalbestyrelser — blevet berøvet den mulighed for at få indsigt i og kontrol med udviklingen, som et moderne samfund kræver.

Derfor må kommunerne udnytte de muligheder, som findes, for at udvide antallet af valgte kommunalbestyrelsesmedlemmer, og lovens nugældende rammer må yderligere udvides.

— Der må hurtigst muligt oprettes et *hovedstadsråd* omfattende Københavns og Frederiksberg kommuner samt kommunerne i Københavns amt.

Der må ved lov oprettes samarbejdsregler med de nærliggende amter til varetagelse af fællesanliggender som f. eks. egnspanlægning.

— Kommunerne støtter en aktiv miljøpolitik. Denne er nødvendig for kommunerne på grund af lokale spekulanter fremfærd og storkapitalens krav om motorveje, flyvepladser og fabriksanlæg, der nok betegnes som »samfundsopgaver«, men betales af befolkningen. En byplanlægning, indeholdende et socialt byggeri, skoler og andre institutioner, men også arbejdspladser, trafikanlæg og tilrettelæggelse af den kollektive trafik må gennemføres, så den modsvarer befolkningens interesser. Den må følges af en konsekvent indsats mod enhver form for forurening, så der landet over skabes de bedst mulige miljøer at leve i.

— I storkommunerne og i hovedstadsområdet må der skabes muligheder for oprettelsen af *lokalråd*.

Lokalrådene må være organer for den lokale befolknings medindflydelse. De dannes inden for fastlagte geografiske områder, som f. eks. bydels- eller kvartervis, kommunale eller sociale administrationspunkter.

Lokalrådene sammensættes af repræsentanter for by-, samfunds- og interesseorganisationer, f. eks. politiske partier og ungdomsorganisationer, lejer- og grundejerforeninger, handels- og erhvervsorganisationer, skoler, børneinstitutioner, foreninger m. fl.

Kommunerne må stille økonomiske midler til rådighed i et sådant omfang, at lokalrådene kan varetage de opgaver, de finder nødvendige.

Lokalrådene skal have oplysning om planer, ændringer eller udbygninger

inden for deres arbejdsområder. Eksterthjælp skal stilles til deres rådighed, ligesom rådene må have hørings- og påtaleret.

En ny landbrugspolitik

Beskæftigelsen i landbruget skal sikres. Det arbejdende landbrug skal have livs- og arbejdsbetingelser, der er i takt med udviklingen på arbejdsmarkedet. Samtidig skal landets befolkning sikres gode og billige fødevarer.

Følgerne af den førte perspektivløse landbrugspolitik har været, at landbrugsbefolkningen på mindre end 20 år er halveret. Tabet af unge, dygtige landmænd betyder et enormt spild af erfaringer og af landbrugsbefolkningens resultater.

Det er uforsvarligt at lade grundspekulationen afgøre landbrugets fremtid. Der må sikres en ny landbrugsstruktur, der baseres på det bredest mulige samarbejde mellem landbrugene indbyrdes og mellem landbrugets og industriens arbejdere.

Kommunerne stiller følgende krav til landbrugspolitikken:

— *Jorden skal frigøres fra al spekulation gennem nationalisering.* Arbejdende landmænd skal sikres retten til — på rimelige vilkår — at forpagte jord af staten.

— Der må gennemføres en omfattende *jordfordeling*, der sigter mod en mere jævn fordeling brugene imellem.

— *Samarbejdet mellem landmændene* må stimuleres og deres arbejdsbyrde lettes ved, at landbrugets foreninger organiserer en husbondafløsning, der finansieres af det offentlige.

— Staten må ansætte *konsulenter*, der samarbejder i grupper, så alle

driftsproblemer i det enkelte brug og i samarbejdende brug dækkes.

— Landbrugets terminsydelser beskæres betydeligt gennem jordens nationalisering. For at renteågeren ikke fortsætter, må staten yde de nødvendige lån som billige, langfristede kreditter til landbrugets modernisering.

— *Maskinfællesskaber, andelsstalde og fælleslandbrug* ydes særlige fordele gennem juridiske og økonomiske lettelser i deres virksomhed som et led i strukturændringerne frem mod landbrugets fællesdrift.

— *Den hidtidige landbrugsstøtte*, herunder hjemmemarkedsordningen, ophæves.

— *Private forpagtningskontrakter*, produktions-, indkøbs- og salgskontrakter underkastes særlig beskyttelse, der hindrer urimelige afhængighedsforhold, oprettelse af monopoler og urimelige omkostninger og avancer i omsætningsleddene.

Kommunisterne foreslår denne politik for at skabe de nødvendige betingelser for et nyt demokrati og en ny økonomi i landbruget, som kommer hele den arbejdende befolkning til gode i form af billigere og sundere fødevarer og i form af et totalt stop for grundspekulationen.

En sådan politik vil betyde stop for den katastrofale nedlægnings af landbrug, begrænsning af arbejdstiden, ret til og mulighed for uddannelse, mulighed for weekend-frihed og ferie. Den vil give unge landmænd sikkerhed for, at de kan få brugsretten til den jord, de ønsker at dyrke.

Bekæmpelse af forureningen

Den måde, hvorpå storkapitalen udnytter den teknisk-videnskabelige revo-

lution, skaber også i Danmark nye, alvorlige problemer for befolkningen. Den nye teknik bliver bragt i anvendelse for at øge profitterne, uanset de skadelige virkninger det medfører for produkterne, menneskene og naturen. Forurening, støj og forgiftning ledsager således kapitalens udbytning i vor tid.

Sikring af menneskelige forhold på arbejdspladser såvel som i den daglige tilværelse bliver derfor en ny tilskyndelse til at få afgørende samfundsændringer gennemført.

Skønt den væsentligste forurening stammer fra produktionen — og rensningsomkostningerne derfor er en del af produktionsomkostningerne — søger storkapitalen at skubbe omkostningerne over på det offentlige og at skjule sit store ansvar bag snak om »klasseløse problemer«, »tekniske problemer« og »befolkningstilvækst-problemer«. Blandt storkapitalens forslag til bekæmpelse af forureningen er f. eks. opfordringerne til en kraftig reduktion af forbruget af materielle goder pr. indbygger og en begrænsning af fødsler.

Disse forslag angriber ikke storkapitalens eneret til at beherske miljøets tilstand. Forslagenes gennemførelse vil kun i et begrænset omfang *sænke forureningens niveau*, mens den ikke bringes til totalt ophør. Endvidere indebærer forslagene gennemførelse en alvorlig trussel mod den arbejdende befolknings levestandard.

Kommunisternes krav til bekæmpelse af forureningen har som mål at bringe forureningen til *totalt ophør*. Til gennemførelse af dette mål kræver vi en konsekvent lovgivning mod forurening, en lovgivning, der er i overensstemmelse med den arbejdende befolknings kvalitetskrav. Betalingen for

en sådan lovgivning må pålægges dem, der forurener miljøet. Forurening af miljøet må i grove tilfælde medføre nationalisering af den pågældende virksomhed. I alle tilfælde må straffen for forurening være så stor, at det ikke kan betale sig at overtræde forureningsloven. En virkelig konsekvent og planmæssig beskyttelse kræver et socialistisk samfundssystem for at kunne gennemføres.

En selvstændig dansk politik for fred og samarbejde mellem folkene

Danmark må holde op med at øde midler til et militær som ikke engang tjener til forsvar af landets, men kun af NATOs interesser.

Så længe et militær opretholdes, må det sikres et demokratisk grundlag og en demokratisk ledelse. Vi afviser på det bestemtteste en hvervet hær. En effektiv beskyttelse af talsmændene, en ombudsmandsinstitution, kortere tjenestetid og en aflønning med bevarelse af eksisterende sociale goder må gennemføres.

Danmarks sikkerhed kan kun opnås med politiske midler: *Udenrigspolitikken skal baseret på principperne om selvstændighed og neutralitet.* NATO-pagten og den dansk-vesttyske militærkommando opsiges.

Medlemskabet af EF har pålagt Danmark juridiske bånd, der knytter det til en blok, hvis erklærede hensigt er gradvis at ophæve landets økonomiske og politiske suverænitet. Derved er Danmarks stilling alvorligt svækket. Regeringen må presses til at yde modstand mod ethvert skridt i retning af integrering under EF.

8 (K-1)

Danmark må tiltage sig ret til selvstændig handling. Herunder må ustabiliteten og modsætningerne i EF udnyttes, og folket må benytte sig af de givne erklæringer om, at selvstændige og udenrigspolitiske handlinger er mulige, eventuelt gennem traktatbrud. Målet må være at genvinde Danmarks suveræne handlefrihed.

— Danmark må trods selvskabte vanskeligheder *udbygge alsidige økonomiske forbindelser.* Forbindelserne med den socialistiske verdens krisefrie marked har fået yderligere betydning efter bindingen til EFs kriserystede område. Trods de større EF-magters forsøg på at monopolisere disse forbindelser skal Danmark udnytte mulighederne gennem udviklingen af et fælleseuropæisk økonomisk samarbejde.

— Danmark må i den internationale politik, herunder i FN, *aktivt gå ind for alle forslag og initiativer, som fremmer fred, afspænding og afrustning,* og som retter sig mod aggression. Intet krav om at »tale med én stemme i EF« må forhindre en dansk fredspolitik. Vi må vende os mod en udvikling i retning af en Europahær. Kun ved på denne måde at højne sit internationale omdømme kan Danmark øve indflydelse.

— Danmark må vise *solidaritet med imperialismens ofre,* med folk og lande, som udsættes for imperialistisk aggression eller for fascistisk undertrykkelse.

Danmark må yde hjælp og støtte til frihedsbevægelserne i de koloniale og nykoloniale områder. Dansk U-lands-hjælp må ydes gennem samfundets institutioner og ikke overlades til private, profitjagende foretagender. Hjælpen må ydes, så den virkelig styrker udviklingslandenes uafhængighed og al-

113

sidige udvikling og så den bliver en hjælp mod enhver form for imperialistisk udbytning.

— Danmark må afvise at lade sig bruge som EFs brohoved imod Norden. *Det nordiske samarbejde* må udvikles med henblik på at styrke Nordens selvstændighed og som faktor for fred og internationalt samarbejde.

— Det danske folk må vise solidaritet med *det grønlandske folk*. Under Danmarks herredømme har udbredelsen af kapitalistisk økonomi og af koncessioner til udenlandske monopoler brudt det grønlandske fællesskab og dets kulturgrundlag. Det har medført en klassesdeling, der før var ukendt i Grønland. Den grønlandske nation diskrimineres, sikring af det grønlandske sprog, uddannelse og beskæftigelse er forsømt. Grønlænderne er holdt uden for virkelig medbestemmelse og ansvar i deres eget land.

Det grønlandske folk må sikres et hjemmestyre, hvor det selv kan bestemme graden af sin tilknytning til Danmark. Det skal selv kunne fast-

lægge perspektiverne for Grønlands videre udvikling, for økonomi og erhvervsliv, for retsvæsen og socialvæsen, for byggeri, bosætning og uddannelse. Grønlændernes klare stilling mod medlemskab i EF må følges af dansk beslutning om at fritage dem for medlemskab. Den dansk-amerikanske aftale om amerikanske baser i Grønland må afvikles.

Kommunisterne henvender sig til alle, som søger og vil kæmpe for en bedre tilværelse for folket. Vi opfordrer til at samle kræfterne om overalt at virke for en sådan politik, *rettet mod stor-kapitalen*.

Det vil åbne vejen for en bedre fremtid i Danmark.

Når det arbejdende folk tilkæmper sig sådanne ændringer, vil det også være i stand til at samle sine kræfter om at vinde et samfund, hvor ikke enkeltes profitstræben, men tilfredsstillelsen af alles behov bliver den højeste lov — *socialismens samfund*.

Nyt partiprogram

Kongressen besluttede, at der til vedtagelse på partiets 25. kongres udarbejdes forslag til nyt partiprogram, som fastslår opgaverne i kampen mod stor-kapitalens magt og vejene til at bringe socialismen til sejr i Danmark.

Kongressen pålægger centralkomiteen at nedsætte en programkommission, som fremlægger forslag senest 1 år inden 25. kongres' afholdelse. I dette år fremlægges programforslaget til drøftelse i partiet og i offentligheden.

Økonomisk demokrati

På sit møde d. 27.1. 1973 vedtog centralkomiteen for Danmarks kommunistiske Parti følgende udtalelse:

Nu taler alle — fra LO over Industrirådet til folketingets partier — om nødvendigheden af at indføre økonomisk demokrati gennem oprettelse af fonds eller ved medarbejderaktier. Disse forslag har forskelligt indhold og sigte, men det fælles er, at den skæve formue- og magtfordeling i det kapitalistiske Danmark erkendes. I den henseende er det positivt, at arbejderklassen har tvunget en debat igennem om, hvordan demokratiet kan udvides.

Men de forelagte skitser vil ikke ændre ved magtfordelingen eller betyde mere demokrati i produktionslivet, idet det første mål med oprettelse af lønmodtagerfonds er at sikre nye finansieringsmuligheder for investeringer — der i første række vil begunstige storkapitalen.

Alle arbejderklassens historiske erfaringer og resultaterne fra den daglige kamp viser, at ingen rettigheder vindes ved samarbejde med, men altid ved en fast optræden mod storkapitalen. Vi advarer arbejderklassen mod at lade sig påvirke til passivitet af disse forslag, men opfordrer i stedet til forøget aktivitet for igennem fagligt og politisk virke at sikre en anden fordeling af de samfundsskabte værdier.

Fondsdannelser er ikke demokratiske

Ideen om lønmodtagerfonds er hverken ny eller rigtig. De vil over et længere åremål båndlægge en del af løn-

modtagernes nødvendige købekraft og derigennem begrænse forbruget. Resultatet vil endvidere blive nye prisstigninger, højere skatter og en skærpet kurs fra arbejdsgiverside mod lønindrømmelser. Fondsdannelser vil ikke »sprede ejendomsretten« eller bryde kapitalens magt. Derimod vil storkapitalen opleve en gylden tid med en stadig stærkere koncentration og mere magt.

Udbyttedeling

I nogle af forslagene stilles udbyttedelingen op som det, der vil give arbejderne større andel af produktionsvæksten. Erfaringerne fra eksisterende ordninger har for længst afsløret, at det ikke betyder en større andel for lønmodtagerne. Udbyttedeling vil betyde, at arbejderne skal vente op til et år på at få den »løn«, som de for længst havde krav på. Og som inflationen har vist er det en ugunstig ordning for alle andre end kapitalejeren.

Aktieselskaberne

De ændringer, der for længst har været påkrævet af Aktieselskabsloven, fremstilles nu som en betydelig del af indførelsen af økonomisk demokrati. Medarbejderaktier, en mere end beskeden arbejderrepræsentation i selskabernes bestyrelser, kan ikke ændre på magtfordelingen. De, der har aktiemajoriteten har også dispositions- og bestemmelsesretten — altså den reelle magt over virksomhederne. I stedet må ændringerne i selskabslovgivningen sikre, at

offentligheden får kendskab til, hvem der ejer virksomhederne, og derigennem sikre at de bringes under kontrol.

Faglig og politisk kamp

Kommunisterne har længe påvist, at arbejderklassen ikke kan købe sig til nye rettigheder eller økonomisk demokrati. Opnåelse heraf forudsætter en aktiv faglig og politisk kamp for at vinde de rettigheder, der giver arbejds-

pladsernes folk *reelle magtbeføjelser*. I første række står her at sikre arbejderne talsmænd mod enhver form for arbejdsgiverovergreb. Og derigennem åbne for den afgørende medbestemmelse, der kan garantere tryghed og demokrati på arbejdspladserne.

Målet for den samlede arbejderbevægelse er at gøre hele produktionsapparatet og de samfundsskabte værdier til folkets fælles eje — under socialismen.

Nyvalgte centralkomite, kandidater og kontrolkommission

Jan Andersen, København (nyvalgt)
Knud Andersen, Esbjerg (nyvalgt)
Palle Andersen, København
Harry Bramsen, København
Kaj Buch, Rødovre
Jørn Christensen, DKU (nyvalgt)
Bodil Emanuel, København (nyvalgt)
Poul Emanuel, København
Villy Fuglsang, Ålborg
Helge Funder, Odense (nyvalgt)
Bent Gammelgård, Århus (nyvalgt)
Erik Hansen, København
Ivan Hansen, København
Kaj Hansen, Odense
Margit Hansen, København
Preben Møller Hansen, København
Preben Henriksen, København
Thorkild Holst, København
Alfred Jensen, København
Christian Hermann Jensen, København
Jørgen Jensen, Lyngby
Knud Jespersen, København
Gunnar Kanstrup, Tåstrup
Niels Klitgård, Nørresundby
Hans Kloster, København (nyvalgt)
Dan Lundrup, Karlslunde (nyvalgt)
Freddy Madsen, Århus
Gurli Madsen, Århus (nyvalgt)
Jørgen Madsen, Gladsaxe (nyvalgt)
Inge Nielsen, Fredericia
Jørgen Nyeng, Hillerød
Ib Nørlund, København
Michael Oddershede, Herlev

Harry Osborn, Gladsaxe (nyvalgt)
Ove Peitersen, Århus (nyvalgt)
Jakob Rasmussen, København
Hanne Reintoft, Albertslund (nyvalgt)
Robert Sartori, Glostrup
Hans Scherfig, Fredensborg
Jørgen Tved, København
Ingmar Wagner, København

Kandidater til centralkomiteen:

Povl Andreassen, Hillerød (nyvalgt)
Hans Dresler, København (nyvalgt)
Betty Frydensbjerg, Kbh. (nyvalgt)
Bjørn Grøn, Århus (nyvalgt)
Ivan B. Hansen, Korsør (nyvalgt)
Karl Ejnar Ibsen, Neksø
Niels Rosendal Jensen, DKU (nyvalgt)
Karl Møller, Frederikshavn (nyvalgt)
Eigil Nielsen, Slagelse (nyvalgt)
Gertrud Stjernholm Nielsen, Kbh.
Bo Rosschou, København (nyvalgt)

Kontrolkommission:

Ragnhild Andersen, København
Anton Kanstrup, Ålborg
Villy Karlsson, Værløse (nyvalgt)
Aksel Spottog, Gladsaxe (nyvalgt)
Svend Wrønding, København
Ved den foreløbige konstituering
genvalgte Knud Jespersen som
formand for centralkomiteen, mens
Villy Karlsson nyvalgte som
formand for kontrolkommissionen.

På Danmarks kommunistiske Partis nyvalgte centralkomité's møde d. 27. januar 1973 blev der foretaget valg af partiets daglige ledelse. Foruden partiformanden Knud Jespersen valgtes følgende til partiets forretningsudvalg: Jørn Christensen, Poul Emanuel, Villy Fuglsang, Ivan Hansen, Kaj Hansen, Preben Henriksen, Thorkild Holst, Jørgen Jensen, Dan Lundrup, Freddy Madsen, Ib Nørlund og Ingmar Wagner

Som medlemmer af partiets sekretariat valgtes: Knud Jespersen, Poul Emanuel, Preben Henriksen, Ib Nørlund og Ingmar Wagner

Til redaktionsledelse for *Land og Folk* valgtes: Thorkild Holst, Gunnar Kanstrup og Erley Olsen

Centralkomiteen nedsatte også flere udvalg til at organisere partiets arbejde på forskellige områder

Udenlandske gæster
og hilsener
til kongressen

Kongressens udenlandske gæster

Belgien:

Jaak Withages, medlem af CK

Bulgarien:

Konstantin Tellelov, sekretær i CK
Strahil Chervenkov, medarbejder i
den internationale afdeling

DDR:

Albert Norden, medlem af Politbureau
og sekretær i CK
Edith Brandt, medlem af CK, 2. se-
kretær i Halle distrikt
Harry Ott, viceformand for CKs
internationale afdeling
Werner Knöller, medarbejder i den
internationale afdeling

BRD:

Kurt Frisch, medlem af præsidiet

Finland:

Oiva Lehto, medlem af politbureau
Raili Heino, medarbejder i den inter-
nationale afdeling

Frankrig:

Jean Garcia, medlem af CK

Italien:

Giglia Tedesco, medlem af CK

Bruno Ferrero, medarbejder i
den internationale afdeling

Jugoslavien:

Hisen Ramadini, medlem af præsidiet
Bozeana Madsen, tolk

Mongoliet:

Ravdangen Gunsen, medlem af CK
Bazarsuren Gumbyen, medarbejder
i CK

Nordkorea:

Pak Ryong Sok, medlem af CK
An Ryong Jong, afdelingsleder i
den internationale afdeling
Pak Jong U, medarbejder i den inter-
nationale afdeling
Cho Jong Hui, afdelingsleder i
kvindeforbundet

Norge:

Leif Hammerstad, medlem af sekreta-
riatet
Georg M. Ovesen, form. f. Kom-
munistisk Ungdom

Polen:

Zdislaw Znadarowski, medlem af
sekretariatet, leder af CKs organisa-
tionsafdeling

Tadeusz Bejm, medlem af CK,
førstesekretær for Gdansk-området

Rumænien:

Cornel Burtica, kandidat til forretningsudvalget, sekretær i CK
Constantin Vasiliu, viceformand for den internationale afdeling

Sovjetunionen:

Ivan Kapitonov, sekretær i CK
Vitalij Sjaposjnikov, viceformand for den internationale afdeling
Vladimir Savko, medarbejder i den internationale afdeling

Sydvietnam: FNL:

Dang Quang Minh, medlem af CK, ambassadør i Moskva
Le Van Nhut, leder af PRGs informationsbureau i Danmark

Sverige:

Bertil Måbrink, medlem af forretningsudvalget, rigsdagsmand

Tjekkoslaviet:

Jaroslav Hejna, medlem af CK, førstesekretær for sydtjekkiske kreds
Roman Narozny, medarbejder i den internationale afdeling

Ungarn:

Miklos Ovari, sekretær i CK
Istvan Popovics, medarbejder i CK

Uruguay:

Juan Cacerea, medlem af CK

Tidsskriftet »Fredens og Socialismens Problemer« (Verden rundt):

Vilem Novy, ansvarshavende redaktionssekretær, medlem af Tjekkosloviets kommunistiske partis CK
Lenka Nova

Hilsningstale fra Sovjetunionens kommunistiske Parti overbragt af Ivan Kapitanov, sekretær i centralkomiteen

Kære kammerater!

Jeg vil gerne overbringe jer — delegerede til Danmarks kommunistiske Partis 24. kongres og alle danske kommunister — en hjertelig, broderlig hilsen og de bedste ønsker fra kommunisterne i vort land, fra Sovjetunionens kommunistiske Partis centralkomité og fra generalsekretær Leonid Bresjnev personligt.

Vi takker DKPs centralkomité for, at den har givet en delegation fra SUKP mulighed for at deltage i jeres kongres' arbejde, der er en vigtig begivenhed i de danske kommunisters tilværelse. Vi har med stor interesse læst kammerat Knud Jespersens beretning og materialerne fra DKPs centralkomité samt hørt andre kammeraters indlæg. Vi har endnu en gang kunnet overbevise os om, at Danmarks kommunistiske Parti er en kæmpende afdeling af det arbejdende folk, der fører kampen for de fælles mål — for fredens, demokratiets og socialismens sag, for marxismen-leninismens store ideers og den proletariske internationalismes sejr.

Et klart vidnesbyrd om Lenins ideers triumf var 50 års jubilæet for oprettelsen af den multinationale socialistiske stat — Unionen af Socialistiske Sovjetrepublikker. Vi konstaterer med glæde, at sammen med os sovjetiske kommunister og alle folkene i vort land fejrede de progressive kræfter i alle verdensdele dette jubilæum. Fra denne talerstol vil jeg gerne udtrykke vor taknemmelighed over for de danske kommunister for de hjertelige hilsener i

anledning af Sovjetunionens 50 års jubilæum.

Mennesket i centrum

Kammerater!

Sovjetunionen mødte sit 50 års jubilæum med stor succes i oprettelsen af kommunismens materielle og tekniske basis. Som resultat af det kommunistiske partis og hele folkets ihærdige anstrengelser opfyldes med held de opgaver, der er stillet af SUKPs 24. kongres, og først og fremmest den niende femårsplans hovedopgave: en betydelig stigning i sovjetmenneskets materielle og kulturelle niveau. Alene i 1971 og 72 er arbejdslønnen hævet, og pensionen er forbedret for 34 millioner mennesker, og 23 millio-

125

ner mennesker har fået nye lejligheder. Omsorgen for menneskenes vel, for tilvejebringelse af betingelser for alsidig udvikling af hvert sovjetisk menneske personligt står altid i centrum for vort partis og vor stats opmærksomhed. Sovjetunionen går støt frem ad det økonomiske og sociale fremskridts vej.

Det samfundssystem, der har hævdet sig i Sovjetunionen, sikrer reelt borgernes bredeste deltagelse i ledelsen af statens anliggender og i løsningen af alle spørgsmål i landets liv. Derved adskiller det socialistiske demokrati — et virkeligt demokrati for folket — sig principielt fra det formelle borgerlige demokrati.

Det siger sig selv, kammerater, at vi også har uløste problemer. Vi sovjetiske kommunister ser dem, taler åbent om dem og søger og finder stadig veje til at løse dem til gavn for hele folket.

Alle Sovjetunionens resultater er uløseligt knyttet til det leninske partis virksomhed. Nu er 14,7 millioner af vort multinationale fædrelands bedste sønner og døtre medlemmer af SUKP. For partiet findes intet højere mål end at tjene folket. I urokkelig forening med folket giver SUKP sine kræfter og ser deri den solide garanti for landets fremgang ad vejen til kommunismen.

Alt for Vietnam

Kammerater!

Vort parti gør sin internationale pligt og tilstræber konsekvent den videre styrkelse af det socialistiske verdenssystem, udviklingen af den revolutionære proces i verden og betryggelsen af freden på Jorden.

Sovjetunionens og det socialistiske

fællesskabs fremgange og den revolutionære befrielseskamps brede omfang har ført til en gennemgribende ændring i styrkeforholdet på den internationale arena i fredens og socialismens favør. Vi er stolte over, at det fredsprogram, der blev fremsat på SUKPs 24. kongres, overalt finder bred støtte, fordi det svarer til folkenes grundlæggende interesser. I internationale relationer hævder de leninistiske principper for fredelig sameksistens af stater med forskelligt samfundssystem sig mere og mere, og tendenserne til gensidigt fordelagtigt samarbejde forstærkes.

Det er klart, at dette ikke betyder en afsvækkelse af den klassekamp, der foregår i hele verden, eller nogen »forsoning« mellem socialismen og kapitalismen, nogen »fredelig sameksistens af deres ideologier«. I verden virker nu som før kræfter, der stræber efter at genskabe »den kolde krigs« atmosfære, skærpe den internationale situation og diktere folkene sin vilje. Det er kun på det grundlag, man kan forklare, at der stadig eksisterer arnesteder for krig i Indokina og i Mellemøsten.

Sammen med hele den progressive menneskehed harmes det sovjetiske folk over den amerikanske imperialismes ugerninger i Vietnam. Den brede bølge af protest mod den amerikanske aggression og solidaritetsbevægelsen med det vietnamesiske folks heroiske kamp for sin frihed er en reel støtte til de vietnamesiske patrioter. Danske kommunister og alle hæderlige mennesker i jeres land yder et betydeligt bidrag til solidaritetsbevægelsen med det vietnamesiske folk.

Kære venner, I ved, at vi har gjort, gør og altid vil gøre alt for at hjælpe det vietnamesiske folk at tilbageslå den

amerikanske imperialismes aggression. Nu er det alle fredskræfters pligt at få USAs regering til at indstille blodsudgydelsen og underskrive den overenskomst, der allerede er opnået aftale om, en overenskomst om standsningen af krigen og genoprettelsen af fred i Vietnam.

Glæde over udviklingen

Livet viser, at kun en konsekvent, hårdnakket kamp for freden fører til fornuftens og realismens sejr i internationale relationer. Et eksempel herpå kan være de positive ændringer, der er sket i den sidste tid i Europa. Nu står det allerede enhver klart, at traktaterne mellem Sovjetunionen og Vesttyskland og mellem Polen og Vesttyskland og de kendte aftaler om Vestberlin såvel som traktaten om grundlaget for relationerne mellem DDR og Vesttyskland og den brede diplomatiske anerkendelse af den Tyske Demokratiske Republik, der er blevet en kendsgerning, er vigtige skridt på vejen til styrkelse af fred og sikkerhed i Europa.

Imidlertid kan man ikke undgå at se, at der endnu må gøres meget for at sikre freden i Europa. NATO-generalerne kræver jo som hidtil forøgelse af atlantblokkens militære styrke og afholder nu og da militærmanøvrer, blandt andet også i Norden, og de vesttyske revanchister har endnu ikke opgivet de vanvittige planer om på ny at ændre de europæiske grænser, der er fastlagt som resultat af den anden verdenskrig. Derfor nærer folkene store håb til afholdelse af en fælleseuropæisk konference om sikkerhed og samarbejde, som kan blive en historisk milepæl for de internationale relatio-

ners udvikling i Europa og sikre europæerne tilliden til en fredelig fremtid.

Sovjetunionen gør på sin side, hvad den kan, for dette.

I en tale om Sovjetunionens 50 års jubilæum sagde SUKPs generalsekretær Bresjnev: »Det kommunistiske parti, vor stat og det sovjetiske folk vil også fremover bære den leninistiske udenrigspolitik fane støt og højt — politikken af fred og venskab mellem folkenes«. Det er også Sovjetunionens politiks generallinje på den internationale arena.

Vi kan sammen med jer udtrykke glæde over, at forholdene mellem Danmark og Sovjetunionen som helhed udvikler sig i en gunstig retning og svarer til det europæiske samarbejdes ånd af i dag.

Det er velkendt, at de danske kommunister altid har været konsekvente tilhængere af sådanne forhold mellem vore lande.

Hilsen fra SUKP

De sovjetiske kommunister værdsætter højt, at forbindelserne og samarbejdet mellem SUKP og Danmarks kommunistiske Parti udvikles heldigt, og at der mellem vore broderpartier er en enighed i syn på alle grundlæggende problemer og om de vigtigste spørgsmål for den kommunistiske bevægelse og arbejderbevægelsen.

Lad mig til slut ønske jeres kongres godt arbejde og jeres parti nye sejre i kampen for arbejderklassens og alle arbejdendes livsinteresser, mod monopolernes almagt, for en selvstændig dansk udenrigspolitik, fri for indflydelse fra militær- og andre blokke anført af den internationale imperialisme,

og ønske jer en udvidelse af partiets indflydelse i masserne, for oprettelsen af en bred front af demokratiske, anti-monopolistiske kræfter.

Vi udtrykker forvisningen om, at det traditionelle venskab mellem Sovjetunionens kommunistiske Parti og Danmarks kommunistiske Parti, som den proletariske internationalisme danner grundlaget for, fremdeles vil styrkes og udvikles til gavn for vor store fælles sag.

Tillad mig at bringe SUKPs centralkomités hilsen til jeres kongres:

Til Danmarks kommunistiske Partis 24. kongres!

Kære kammerater!

Sovjetunionens kommunistiske Partis centralkomité sender en varm broderlig hilsen til de delegerede til Danmarks kommunistiske Partis 24. kongres og til alle danske kommunister.

DKP afholder sin 24. kongres i en situation under forstærkelse af den danske arbejderklassens kamp mod monopolernes magt, for dens livsinteresser, for fred og socialt fremskridt.

De danske kommunister fører i samarbejde med alle progressive kræfter i deres land en konsekvent kamp for Danmarks udtræden af den aggressive NATO-blok, for styrkelsen af fred

og sikkerhed i Europa og for udvikling af ligeberettiget og frugtbart samarbejde mellem de europæiske lande.

Danmarks kommunister spiller en aktiv rolle i udfoldelsen af solidaritetsbevægelsen med det tapre vietnamesiske folk og med alle andre folk, der kæmper for deres frihed og selvstændighed, mod imperialismen.

Danmarks kommunistiske Parti følger den proletariske internationalismes principper og arbejder for den kommunistiske verdensbevægelses idemæssige og politiske sammenhold, der er en vigtig betingelse for en sejrrig kamp mod imperialismen, for den internationale arbejderbevægelses fælles mål.

SUKPs centralkomité ønsker broderpartiet Danmarks kommunistiske Parti held i den fortsatte styrkelse af sine rækker, i opnåelsen af arbejderklassens og alle venstrekræfters aktionsenhed i kampen for deres sociale og demokratiske rettigheder, for fred og socialisme.

Leve Danmarks kommunistiske Parti!

Leve kommunisterne internationale solidaritet!

Leve venskabet mellem det sovjetiske og det danske folk!

*Sovjetunionens
kommunistiske Partis
centralkomité*

Hilsningstale fra Tysklands socialistiske Enhedsparti overbragt af Albert Norden, sekretær i centralkomiteen og medlem af politbureauet

Ærede delegerede, kære kammerater!

Den socialistiske Tyske Demokratiske Republiks to millioner kommunister, SEDs centralkomité, kammerat Erich Honecker, overbringer gennem vores delegation Danmarks kommunister de hjerteligste broderhilsener.

Vi ønsker jer, at der fra denne jeres partikongres vil udgå nye initiativer, som styrker den danske arbejderklasses fortrop, som fører til alle arbejderes aktionsenhed og samler alle demokratiske kræfter i kampen for fred, demokrati og socialt fremskridt, for vores fælles socialistiske sag. Vi har lyttet med stor interesse til kammerat Jespersens beretning og til de delegeredes diskussionsindlæg. Vi lykønsker jer med de gode resultater, I har opnået i de sidste år.

Illegal tysk kongres i Danmark

De nære forbindelser på basis af solidaritet og venskab mellem vore to landes arbejderklasse og deres revolutionære partier går tilbage til det 19. århundrede. Det er marxismen-leninismens prøvede traditioner, den proletariske internationalismes principper, der også i dag er ånden i forbindelserne mellem vore partier.

For 90 år siden, i slutningen af marts 1883 gjorde de danske socialister det muligt, at det tyske socialdemokrati, som blev forfulgt og forbudt under Bismarck-styret, kunne gennemføre sin anden illegale partikongres her i København. Det skete kun ganske få

dage efter Karl Marx' død, og på denne kongres tilsluttede man sig hans tanker om »på det bestemteste at imødegå enhver form for eftergivenhed over for de herskende klasser, som forfølger arbejderklassen«. Vore partiers erfaringer har imidlertid hundrede gange bekræftet: forudsætningen for arbejderklassens befrielse, for millionernes magtovertagelse fra millionærerne er aldrig at vise eftergivenhed over for kapitalister og imperialister.

Solidaritet under nazismen

I de næste måneder er det fyrré år siden danske antifascister og særlig kommunister skaffede asyl for tyske modstandere af Hitler, og man ydede

organisatorisk og politisk hjælp, som ikke kan vurderes højt nok, bl. a. ved forberedelsen af det store internationale stævne, som gennemførtes i juni måned 1933 i Paris med deltagelse af over 4000 delegerede og gæster.

Vi tyske emigranter måtte dengang over grænsen i mulm og mørke, og der gik blot få år, så var også Danmark blevet offer for fascismens aggressivitet. I dag, fire årtier senere, regeres den Tyske Demokratiske Republik af døtre og sønner af de antifascister, der dengang blev jaget, og fængslet og myrdet. Med DDR findes der i dag midt i Europa en stat, der for altid tilhører de socialistiske staters fællesskab. Ledet af Sovjetunionen opbygger de socialistiske stater en ny verden, en verden uden udbyttere og krig, en verden med velstand for alle, hvor mennesket er frit og i stand til at tilegne sig den højeste kultur, en verden i fred.

En forandret verden

Hvor blev vores kontinent, ja hele kloden dog ikke forandret på grund af de socialistiske staters magtposition. Og når vi i går har oplevet, at der blev optaget diplomatiske forbindelser mellem kongeriget Danmark, som er tilsluttet NATO, og den socialistiske DDR, er det også et meget talende udtryk for en verden som forandrer sig. Af hele vort hjerte takker vi de danske kommunister og alle demokratiske kræfter i dette land, som med tålmodighed og i stor bredde har virket for anerkendelsen af DDR, fordi de er overbevist om, at det gavner sikkerheden i Europa. I dag vil vi gerne forsikre jer, at DDR utrætteligt vil virke for, at der udvikles et forhold af godt naboskab, lige-

berettiget samarbejde og venskab på stadig flere områder mellem vore to lande.

På vor ottende partikongres i sommeren 1971 blev det erklæret, at det vigtigste, hovedformålet med alt socialistisk arbejde fra vort partis og vor stats side må være at sikre en stadig bedre opfyldelse af befolkningens materielle og kulturelle behov. Derfor arbejder menneskene i DDR for hvert år at opnå en betydelig tilvækst i produktionen og i produktiviteten, fordi det er vejen til en stadig forbedring af arbejds- og levevilkår. Året 1972 betød et særligt opsving i den socialistiske økonomi og kendetegnende for denne økonomi er for eksempel den garanterede fulde beskæftigelse, den voksende realindkomst og den absolutte prisstabilitet; det er ting, som er fremmede for kapitalismen.

Hvad folket skaber er folkets

Vi har virkeliggjort det gamle arbejderløsen: Alt hvad folkets hænder skaber, skal tilhøre folket. Derfor var det for eksempel i 1972 muligt på det sociale område at forhøje pensionerne betydeligt for 3,9 millioner af vore ældre borgere, at afkorte arbejdstiden uden løntab for heldagsarbejdende mødre med børn, at forlænge ferietiden for dem, at give rentefrie kreditter til 40.000 unge ægtepar og at sænke huslejen for 290.000 familier som bor i nybyggede lejligheder. 90 procent af alle børn i DDR har 10 års skolegang. Vi konstaterer med glæde, at der i vort land igennem flere år ikke har været tilfælde af børnelammelse, og at tuberkulosen for længst har tabt sin karakter af social sygdom. Fordi mennesket

står i centrum under socialismen, går hele folket i DDR helhjertet og med deres fornuft ind for dens udvikling og millioner af arbejdere, kollektivbønder, håndværkere og intellektuelle virkeliggør det socialistiske demokratis parole: vær med til at arbejde, planlægge og regere.

Nexøs ord

Det var vel disse forhold, som for mere end tyve år siden førte til en udtalelse af den store danske forfatter Martin Andersen Nexø, som blev udmærket med DDRs højeste nationalpris og som blev æresmedlem af DDRs kunstakademi. Han skrev i denne udtalelse:

»Når man et langt liv igennem har kæmpet for det jævne folk og bare er blevet belønnet med utak ovenfra, er det dejligt i en høj alder at komme til et land, hvor ikke bare de jævne mennesker værdsætter arbejdet, man har ydet, men hvor ledelsen har den samme mening, hvor folk og regering stemmer overens.«

Kære kammerater. I de sidste måneder er der sket en bemærkelsesværdig vending i Europa og der består reelt håb om at gøre freden og sikkerheden varig. Moskva- og Warszawa-traktaterne, firemagtsaftalen om Vestberlin, basisaftalen mellem den Tyske Demokratiske Republik og Forbundsrepublikken anerkender på folkeretligt grundlag de afgørende resultater af anden verdenskrig og udviklingen siden 1945. Det gælder først og fremmest anerkendelsen af grænserne i Europa, inklusive grænsen ved Oder og Neisse og statsgrænsen mellem DDR og Forbundsrepublikken. Gennem disse traktater blev også den politisk-diplomatiske

blokade og alle forsøg på en international isolering af DDR endeligt sprængt. Taberne er den kolde krigs kræfter. Sejren tilhører freden og samarbejdet mellem folkene og der er åbnet helt nye perspektiver.

Men ikke et øjeblik glemmer vi: Imperialisme er og bliver imperialismen. Med alle midler vi har til rådighed, krydser vi dens aggressive aktioner. Vi går ind for den fredelige sameksistens mellem stater med forskellig samfundsform. Men sameksistens med den borgerlige ideologi — i alle dens former, inklusive socialdemokratismen — passer lige så lidt sammen som vand og ild. Derfor betragter Tysklands socialistiske Enhedsparti det politisk-ideologiske arbejde som det vigtigste led i alt partiarbejde. Det fører til den videre udvikling af borgernes socialistiske bevidsthed, det styrker klassebevidstheden og det ruster vore medlemmer hver dag på ny til opgør mod den imperialistiske ideologi og politik.

For international enhed

Kammerater. For nogle uger siden har vi i fællesskab fejret 50 års dagen for Sovjetunionens grundlæggelse. Resultatet af fem årtiers leninistisk politik er en pragtfuld og magtfuld demonstration af, hvad socialismen kan. Vort parti er uløseligt knyttet til SUKP, (Sovjetunionens kommunistiske Parti), menneskelige fremskridt. Vi tilhører den store familie af kommunistiske og arbejderpartier og vi yder vort bidrag til at gennemføre den fælles generallinje, som blev vedtaget på den internationale konference i 1969. Vi tilbageviser på det bestemteste alle deres bestræbelser, der — som Mao-gruppen

— med hjælp af antikommunisme og antisovjetisme og gennem intriger med imperialisterne undergraver enheden i den kommunistiske bevægelse og prøver at svække den antiimperialistiske kamp. Vort hjerte tilhører Vietnams tapre folk, over for hvem vi beviser vores aktive solidaritet på samme måde

som over for alle, der kæmper imod imperialismen på hele kloden.

Leve Danmarks kommunistiske Parti, den danske arbejderklasses fortrop.

Leve det ubrydelige broderskab mellem vore partier.

Leve den altid unge og sejrende marxisme-leninisme.

Hilsningstale fra Sydvietnams Nationale Befrielsesfront overbragt af Dang Quang Minh, medlem af centralkomiteen og den Provisoriske Revolutionære Regerings ambassadør i Moskva

I det sydvietnamesiske folks og i Befrielsesfrontens centralkomités navn vil vi gerne overbringe vore varmeste hilsener og lykønskninger til kongressen, til alle det kommunistiske partis medlemmer og til det danske folk som tegn på vores solidaritet og venskab.

Samtidig retter vi en hjertelig hilsen til alle det kommunistiske partis delegerede og arbejdere, samt til de revolutionære bevægelser og progressive organisationer, som deltager i denne kongres.

Det sydvietnamesiske folk har bestandig med stor opmærksomhed og beundring fulgt det danske folks og Danmarks kommunistiske Partis kamp til forsvar for national suverænitet, for demokratiske rettigheder, der skal sikre det danske folks sociale fremskridt, og for fred og sikkerhed i Europa og i hele verden.

Det er lykkedes jer i jeres kamp at samle et bredt udsnit af landets demokratiske kræfter og at opnå betydelige resultater. DKPs prestige i den danske befolkning — og først og fremmest blandt arbejderne — er i stadig vækst. Det er os en stor glæde at se jeres fremgang, og vi ønsker jer fortsat succes i jeres store arbejde.

Vore landsmænd og soldater i Sydvietnam følger med spænding og interesse de forskellige former for aktivitet, som udfoldes af Kommunistisk Parti, af progressive organisationer, af demokratiske enkeltpersoner samt af

forskellige større og mindre tværpolitiske grupper i den danske befolkning over hele landet til fordel for vores modstandskamp mod de amerikanske imperialister for nationens frelse. DKPs indsats i alle disse bevægelser er meget værdifuld og positiv, og vi ønsker især at nævne partiets initiativ og støtte i forbindelse med oprettelsen og driften af PRGs Informations Bureau i København.

Befolkningen og FNL i Sydvietnam retter en dybtfølt tak til DKP — såvel som til mange andre organisationer og enkeltpersoner, der har manifesteret deres støtte og højt værdsatte hjælp i vores kamp. — Ved samme lejlighed

vil vi sende en varm tak til de socialistiske lande, til kommunistiske partier og arbejderpartier, til freds- og retfærdighedselskende lande, til den amerikanske befolkning og til alle vore venner på de fem kontinenter, som utrætteligt støtter det sydvietnamesiske folks retfærdige kamp.

Kære venner!

Vi er kommet her til Danmark for at deltage i DKPs 24. kongres på et tidspunkt, hvor det vietnamesiske folks kamp er inde i en meget kompliceret og afgørende fase. »Aftalen om Afslutning af Krigen og Genoprettelse af Freden i Vietnam« er stadig ikke blevet underskrevet. Nixon-regeringen bedrog verdensoffentligheden, da den udtalte at »freden var nær«. Efter dette har den forlangt ændringer af de principielle punkter i overenskomsten af 20. okt. 1972. Samtidig fremskynder den konsolideringen af de væbnede styrker og af Saigon-regeringen og sender en strøm af camouflerede militær-rådgivere ind i landet, hvor marionetten Thieu — på amerikansk ordre — med stadig stigende brutalitet undertrykker selv de svageste fredsbestræbelser og uhindret udrydder fængslede patrioter.

De Forenede Stater har i et størrelses-omfang, som aldrig tidligere er oplevet, mobiliseret en luftflåde med indsættelse af halvdelen af deres samlede antal B-52ere til flere dages uafbrudt bombardement af Hanoi og mange andre mål i hele DRV.

USA har forsøgt at sikre sig en styrkens position for herigennem at tvinge vores folk til at gå ind på deres betingelser. Men de kan ikke forandre lovene for krigens udvikling i Vietnam.

De befinder sig i en besejret og svækket stilling, og jo mere rasende og overilet de kaster sig ind i nye krigseventyr des sværere nederlag vil de lide.

— Vietnams frihedskæmpere og folk vil gå styrket og sejrige ud af hvert eneste slag. USAs krigsgale regering isoleres for hver dag mere og mere, det amerikanske samfund gennemskæres af en stadig dybere kløft. Denne tendens udvikler sig efter multiplikationsprincippet. På 12 dage har nedskydningen af et betydeligt antal strategiske B-52ere, tilfangetagelsen af adskillige amerikanske piloter og De Forenede Staters nylige store prestigetab bevirket en meget stærk uddybelse af denne kløft målt på baggrund af hele forløbet af USAs aggressionskrig i Vietnam.

Nixon-regeringens krigeriske, barbariske og afstumpede holdning bevirker blot en yderligere styrkelse af kampviljen hos folkene i Vietnam, Laos og Cambodia. Det eneste den amerikanske regering kan opnå er at opflamme verdens og det amerikanske folks vrede og forargelse og fremskynde oppositionens samling.

For bare 10 år siden hyldede Danmark og Norden De Forenede Stater som deres allierede i kampen mod fascismen. Dengang kendte Nordens folk og det vietnamesiske folk ikke meget til hinanden. I dag fordømmer skandinaverne Nixon-regeringen som Hitlers arvtager.

Det vietnamesiske folk står for folkene i hele verden som en kæmpende hær i kampen for fred, national uafhængighed, demokrati og socialt fremskridt. Dette er grunden til, at kommunisterne og det store flertal af Danmarks befolkning sammen med de øvrige nordiske lande er forbitrede og

på det skarpeste fordømmer amerikanernes nye eskalering af krigen i Vietnam. Den danske statsminister har gentagne gange forlangt, at krigens blinde kræfter skal standses, og at freden øjeblikkelig skal genoprettes i Vietnam. Den danske regering har truffet beslutning om en betydelig forøgelse af hjælpen til Den Demokratiske Republik Vietnam.

Ovennævnte begivenheder, der er af historisk betydning, giver et klart billede af udviklingstendensen i vor epoke. Jo voldsommere Nixon-regeringen modsætter sig denne historiske udvikling — des stærkere vil den komme til at fremskynde den.

Kære venner!

Stillet overfor de alvorlige nederlag efter den sidste tids krigsudvidelse og over for det øgede pres fra offentligheden i USA og i den øvrige verden er Nixon-regeringen blevet tvunget tilbage til situationen før 18. december 1972 og til genoptagelse af de hemmelige drøftelser i Paris — dog uden på noget tidspunkt at ophøre med sine trusler om anvendelse af vold.

Det vietnamesiske folk har været i uafbrudt krig i mere end et kvart århundrede. Vi kæmper for at opnå en virkelig og varig fred i uafhængighed og frihed. Hele menneskeheden værdsætter i dag den indsats, vi med vores

kamp gør for verdensfreden. Den menneskelige bevidsthed er ved at vågne. Ingen krigeriske eventyr, ingen blinde kræfter vil længere være i stand til at tildække De Forenede Staters eklatante nederlag i denne for dette land længste og mest afskyelige krig, der har betydet sorg og død for så mange mennesker.

Vi vil gerne her udtrykke vores glæde og taknemmelighed overfor Danmarks kommunistiske Partis faste og konsekvente holdning i denne sag, overfor delegerede partier og arbejderpartier og overfor alle de revolutionære bevægelser, hvis repræsentanter er til stede ved denne kongres. Alle har I manifesteret internationalismens ædle og smukke sindelag i jeres stillingtagen til vores retfærdige kamp.

Opfyldt af beslutsomhed og tillid vil vi fortsætte denne kamp, der for os er en hellig, national pligt for derigennem at gøre os værdige til den tiltro og solidaritet, der strømmer os i møde fra vores venner på alle fem kontinenter.

Vietnams folk overgiver sig ikke!

Vi vil slutte med at udtale ønsket om en styrkelse og videreudvikling af venskabet og samarbejdet mellem vore to folk: det danske og det vietnamesiske!

Måtte DKPs 24. kongres betyde fremgang og lykke for menneskeheden!

Hilsen fra Sydvietnams Nationale Befrielsesfront

I anledning af Danmarks kommunistiske Partis 24. kongres — ønsker vi — i det sydvietnamesiske folks og i den Nationale Befrielsesfronts navn — at

overbringe vores varmeste hilsener og hjerteligste lykønskninger til det kommunistiske parti og til det danske folk.

Vi er glade for den succes, Dan-

marks kommunistiske Parti har opnået i kampen for en lysere fremtid for Danmark, for fred og for sikkerhed i Europa og i hele verden. — Vi ønsker, at jeres succes fremover må være voksende.

Vi retter en varm tak til Danmarks kommunistiske Parti, til forskellige lag i den danske befolkning, til progressive organisationer og til demokratiske enkeltpersoner for den helhjertede støtte og hjælp, man har ydet os i vor modstand mod de amerikanske aggressorer for nationens frelse.

De amerikanske imperialister har til trods for svære nederlag endnu ikke opgivet deres gemene hensigter om at vinde krigen i Vietnam. — De udsætter stadig undertegnelsen af den allerede vedtagne »Aftale om Afslutning af Krigen og Genoprettelse af Freden i Vietnam«, de foretager sindssyge optapninger af deres aggressionskrig og forlænger på denne måde deres barbariske forbrydelser i Syd- og Nordvietnam. De lader deres håndlanger Nguyen Van Thieu intensivere sin terror og undertrykkelse af folket, sin ud-

ryddelse af illegalt fængslede patrioter og pacifister og søger således at kvæle håbet hos det sydvietnamesiske folk om fred, uafhængighed, neutralitet, demokrati og national forsoning.

Alverdens mennesker har i dag rejst sig i afsky og fordømmelse af Nixon-regeringen, der med sine strategiske B-52 fly har gennemført massive bombardementer mod hovedstaden Hanoi og mange andre byer og tætbefolkede områder i DRV.

Vi er overbevist om, at det danske folk og det kommunistiske parti vil videreføre deres stærke støtte til vort folk i dets hårdnakkede kamp, indtil den totale sejr er vundet.

Gid venskabet og solidariteten mellem det danske og det vietnamesiske folk må blive styrket og udbygget for hver dag, der går!

Vi hilser Danmarks kommunistiske Partis 24. kongres og ønsker jer fremgang!

Sydvietnam, den 30. december 1972.

*Centralkomiteen for Sydvietnams
Nationale Befrielsesfront.*

Hilsen fra Vietnams Arbejderparti

Kære kammerater!

På vegne af Vietnams Arbejderparti, den vietnamesiske arbejderklasse og folk vil vi gerne overbringe vores varme, broderlige hilsener til kongressen og gennem den til alle danske kommunister, den danske arbejderklasse og folk!

Det glæder os at se den vellykkede kamp det kommunistiske parti, arbejderklassen, de demokratiske kræfter og folket i Danmark i de forløbne år har ført mod monopolkapitalisme og imperialisme, for demokratiske reformer og sociale fremskridt, for Danmarks udmeldelse af NATO.

Dette har bidraget positivt til den fælles kamp for fred, national uafhængighed, demokrati og socialisme i Nord-europa og hele verden.

Vi har altid støttet jeres kamp, og vi tror, at jeres parti og det danske folk

efter kongressen vil høste nye og endnu større resultater for den revolutionære sag!

Vi vil gerne benytte denne lejlighed til at udtrykke vor dybtfølte tak til det kommunistiske parti, arbejderklassen, demokratiske organisationer, freds- og retfærdighedselskende personer samt hele folket i Danmark for deres varme sympati og kraftige støtte til det vietnamesiske folks retfærdige og sejrrie kamp!

Måtte solidariteten og venskabet mellem vore to partier, mellem det danske og det vietnamesiske folk blive yderligere befæstet og udviklet dag for dag!

Vi ønsker jeres 24. kongres al mulig succes!

Det vietnamesiske arbejderpartis centralkomité.

Hilsningstale fra Frankrigs kommunistiske Parti overbragt af Jean Garcia medlem af centralkomiteen

Kære kammerater!

Det er mig en stor glæde at overbringe jeres 24. kongres og igennem den alle de danske kommunister den hjerteligste hilsen fra de franske kommunister og deres centralkomité og vores ønsker om jeres kongresarbejdes succes.

Tillad mig også at hilse de broderpartiers delegationer, som her er til stede. Det er for os franske kommunister opløftende at konstatere den fremgang, som jeres parti har opnået siden jeres sidste kongres.

Monopolernes EF

I har ganske særligt magtfuldt bidraget til virkeliggørelsen af den store folkelige samling imod Danmarks indtræden i EF. Denne organisation afslører virkeligt netop nu sin karakter af et monopolernes Europa, hvor de store kosmopolitiske monopoler forstærker deres herredømme. Den fremskynder den industrielle koncentration, og samtidig trækker det fabrikslukninger og afskedigelser med sig. Den forstærker arbejdsløsheden og udslettelsen af hundrede tusinder af landbrug. Jeres aktion, i hvilken ungdommen har indtaget og indtager en stor plads, er i overensstemmelse med den aktion, som vi fører under vort lands betingelser for et demokratisk og fredeligt Europa. Den nationale uafhængighed i vort land er truet. Storkapitalen søger at oprette overnationale institutioner i den hensigt at integrere vort land i det lille Europa og i den atlantiske politik og i den hensigt at forstærke udbyt-

ningen af arbejderne og fastholde sin politiske og ideologiske dominans.

Igennem vort blad l'Humanité følger vi opmærksomt jeres kampe for forsvaret af arbejderens økonomiske og demokratiske rettigheder og for forsvaret af Danmarks selvstændighed. Vi følger og kender jeres brede understøttelse af det vietnamesiske folks heroiske og sejrige kamp.

Social nød

Kære kammerater!

Frankrigs kommunistiske Partis 20. kongres, hvor jeres parti var repræsenteret, understregede, at vort land gennemgår en dybtgående krise. Eksistensvanskelighederne for alle befolkningslag og i første række for arbejderklassen forværres til stadighed.

I vort land med betydelige ressourcer er der flere millioner arbejdere, som tjener mindre end ét tusinde francs om måneden, mange pensionister må leve af 12 francs om dagen og ofte endda mindre. Der er mere end 500.000 arbejdsløse, og ét landbrug forsvinder i Frankrig hvert 12. minut. Samtidig vokser de store selskabers profitter uophørligt. En undersøgelse vedrørende 39 af de 100 største virksomheder viser en gennemsnitlig forøgelse af bruttooverskuddet på 69,9 procent fra 1958 til 1970.

Denne krise, som Frankrig gennemgår ligesom andre kapitalistiske lande, er ikke en krise i den industrielle civilisation, og den er ikke forbigående eller fremkaldt af nogle ministres udygtighed. Denne krise berører alle sider af landets økonomiske områder, de politiske, ideologiske og moralske. Det er den statsmonopolistiske kapitalismes økonomiske og sociale systemkrise.

Storbourgeoisiet har ingen midler til at råde bod på denne situation. Tværtimod taber alle de midler, den forsøger at anvende for at overvinde sine indre modsætninger i vor tid, mere og mere deres virkning. De midler, den anvender, er i sig selv blevet kilden til nye og skarpe modsætninger. De demagogiske løsninger, som regeringen har foreslået umiddelbart før de kommende valg, kan ikke skjule det.

I denne situation er det fælles regeringsprogram, som er udarbejdet af det kommunistiske parti og det socialistiske parti, samt den radikal-socialistiske venstrebevægelse, og som ydermere er understøttet af den store faglige landsorganisation CGT og talrige andre organisationer og bevægelser, et realistisk sammenhængende og altom-

fattende svar på situationens krav. Dette program, som ikke er et valgprogram men en grundlæggende aftale, har åbnet en ny fase i kampen for en afgørende politisk vending, som åbner vejen mod socialismen.

Programmet viser, at det er muligt at erstatte et monopolernes herredømme med et nyt økonomisk og politisk demokrati. I stadig stigende grad gør franske kvinder og mænd sig klart, at fællesprogrammet vil gøre det muligt for dem at få et bedre liv, at forandre deres liv.

I løbet af de sidste måneder har enheden mellem de tre hovedkræfter på venstrefronten uophørligt forstærket sig på alle niveauer og har konkretiseret sig i oprettelsen af en permanent forbindelseskommité mellem venstrepartierne. Talrige fællesaktioner har fundet sted i hele landet især mod dyrtiden og det alt for hårde skattetryk, for 18 års valgret, for solidaritet med Vietnams folk. Denne enhed udvikler sig til stadighed, og vi tilstræber at opnå den aktive og stadige støtte fra arbejdernes vældige masse og de intellektuelle både i byer og på land, fra alle ofre for monopolerne, d. v. s. fra det store flertal af franskmænd. Vi tilstræber at virkeliggøre den store folkelige samling, i hvilken arbejderklassen er kernen.

Ungdommen, som viser større og større tillid til vort parti, og som dybt håber på forandringer, har fundet sin begejstrede plads i denne folkesamling.

Det er i denne ånd, at vi er i gang med at forberede de parlamentsvalg, som finder sted i marts måned, valg, som udgør en yderst vigtig etape i hele denne kamp. Denne valgkampagne vil fremme styrkelsen af den store folke-

lige bevægelse, som er under udvikling og vokser i hele landet.

Over for en statsmagt, som er i defensiven, har vanskeligheder, og som forsøger at tilsløre krisens virkninger og at dæmme op for samlingen af arbejderklassens og de demokratiske og nationale kræfter, men som også besidder store midler, fører Frankrigs kommunistiske Parti en værdig og rolig kampagne, men samtidig dynamisk og offensiv. Vi siger til folket: »Ved de kommende valg kan den reaktionære samling, som har statsmagten, overvindes.«

Partiets fremgang

Det, vi ønsker, er, at hele venstrefronten sejrer, samtidig med at vi selv vinder mest muligt. For jo mere Frankrigs kommunistiske Parti får indflydelse og er aktivt, jo flere medlemmer det får, des hurtigere vil fællesprogrammet blive den levende virkelighed i vort land.

Den fremgang, som er opnået på grundlag af de objektive betingelser, på grundlag af den stadige og tålmodige kamp, som er blevet ført gennem år af vort parti, for enheden, udfolder sig i gunstige internationale betingelser. Mens verdenskapitalismens system i sin helhed er underkastet en dyb og varig krise, så rykker fredens og den nationale uafhængigheds kræfter, demokratiets kræfter og socialismens kræfter fremad. Det socialistiske verdenssystem har uophørlig fremgang. Flere og flere folk ser freden og socialismen som samme sag. I Europa aftegner der sig en

ny situation takket være de socialistiske lande, og ganske særlig Sovjetunionens initiativer og de europæiske folks kamp, for sikkerhed og samarbejde, for nedskæring af rustningerne og for de militære blokkes opløsning.

Hilsen til Vietnam

Vigtige fremskridt viser disse forandringer. Nye muligheder vokser frem for arbejderklassens og de demokratiske kræfters enhed og aktion. Men samtidig bevarer imperialismen sin aggressivitet, og tillad mig fra denne talerstol at udtrykke vor fuldstændige understøttelse til den vietnamesiske delegerede og udtrykke over for ham vor faste beslutning om at fortsætte at kæmpe for det vietnamesiske folks og Indokinas folks retfærdige sags triumf.

Kære kammerater.

Jeg vil gerne her på jeres 24. kongres, som følger efter andre delegationsudvekslinger og møder i de sidste år, understrege de snævre og broderlige bånd, som forener vore to partier i den fælles kamp.

Jeg kan forsikre jer om, at vort parti vil fortsætte sin aktion i denne ånd. Det vil fortsætte med at arbejde for styrkelsen af enheden i den internationale kommunistiske bevægelse på grundlag af marxismen-leninismen og den proletariske internationalisme.

Leve venskabet mellem vore to partiers 24. kongres.

Leve venskabet mellem vore to partier og vore to folk!

Leve enheden i den kommunistiske verdensbevægelse!

Hanoi

Julen 1972

Digt af Mette Krag

min datter
jeg holder om dig
jeg bærer dig
du er levende
hel og varm
dine brune øjne er søvnige
i dine mundvige hviler ro
så så sov nu du

hun sover
hun der er så lille
hun som ikke kender navnene
på håndens fingre
på solen
på den Røde flod
som deler vores by
eller på sin bror
som døde

hun vokser bliver stærk
hun er usårlig
hvem kan ramme et helt folk?
vores fjende er farlig
men vi er aldrig i tvivl
derfor er vores fjende desperat

INGEN KAN MYRDE ET
HELT FOLK
MENS VERDEN SER TIL
vores fjende er afmægtig

så så sov nu du
vi er her begge to

du bliver stor
den sorte fletning snor
sig nedad din ryg

krigen er forbi
forlængst
og I der er unge
bygger landet op
på lastbiler kører I ud af byen

for at plante ris
dine hænder planter
kyndigt men varsomt
i det våde dynd
dine fingre mærker jorden
som er så nyttig
som var så dyr
for vi ønskede at dele den
og plante fælles ris

smilende går du forrest
mens I synger sangene om os
hør!

min datter
jeg holder om dig
du er levende
hel og varm
du sover
i dine mundvige hviler ro
det giver mig styrke

Indholdsfortegnelse

Forord	5
Partiet, digt af Jens Jackie Jensen	7
<i>Centralkomiteens beretning og virksomhedsberetning</i>	
Centralkomiteens beretning aflagt af Knud Jespersen	11
Virksomhedsberetning	25
<i>Diskussionsindlæg og slutord ved afslutningen af diskussionen</i>	
Ib Nørlund: Motivering af kongressens dokumenter	63
Poul Emanuel: Om partiorganisationen	68
Preben Henriksen: For faglig enhed	72
Bladudvalgets beretning	75
Knud Jespersen: Slutord	77
<i>Kongressens vedtagelser og valg</i>	
Kongresresolution	87
Programerklæring	102
Nyt partiprogram	115
Økonomisk demokrati	116
Nyvalgte centralkomite, kandidater og kontrolkommission	118
<i>Udenlandske gæster og hilsener til kongressen</i>	
Kongressens udenlandske gæster	123
Hilsningstale fra Sovjetunionens kommunistiske Parti	125
Hilsningstale fra Tysklands socialistiske Enhedsparti	129
Hilsningstale fra Sydvietnams Nationale Befrielsesfront	133
Hilsen fra Sydvietnams Nationale Befrielsesfront ...	135
Hilsen fra Vietnams Arbejderparti	137
Hilsningstale fra Frankrigs kommunistiske Parti	138
Hanoi Julen 1972, digt af Mette Krag	141

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk